

na PÚlze

časopis prešovskej univerzity

ročník IV., číslo 2, apríl 2011

Srdečne blahoželáme

K okrúhlym jubileám
srdečne blahoželáme
pedagógom a pracovníkom
Prešovskej univerzity v Prešove.

prof. PhDr. Zuzana Stanislavová, CSc.,
doc. PhDr. Zuzana Malinovská, CSc.,
doc. Ing. Alžbeta Suhányiová Alžbeta, PhD.,
PhDr. Edita Vološčuková, PhD.,
Mária Dopiráková
Galina Kitanová

*Život meriame skutkami
a nie časom.
(Seneca)*

Milí čitatelia,

druhé číslo časopisu Na PULze vychádza na prelome období v živote Prešovskej univerzity v Prešove. Je výnimočné, nielen tematickým zameraním, inou obsahovou štruktúrou, ale aj množstvom faktov a udalostí. Našou ambíciou je aspoň stručne obsiahnuť, pomenovať a priblížiť čitateľom najdôležitejšie medzníky univerzity, jednotlivých fakúlt a univerzitných pracovísk, počas uplynulých štyroch rokov.

Novú históriu začal písať aj samotný časopis Na PULze. Za jeho súčasnú exkluzívnu podobu vďačíme doterajšej šéfredaktorky Mgr. Martine Ivanovej, PhD. Jej príchodom úroveň tohto periodika výrazne stúpla. Pre mňa je to veľká česť, že môžem pokračovať v jej úžasnom diele a zároveň aj veľká výzva, pretože „latka“ je nastavená vysoko...

Prešovskej univerzite v Prešove želám do ďalšej etapy vnímavých a šikovných študentov, fundovaných pedagógov, dostatok priestoru a finančných prostriedkov pre vedu, výskum, publikačnú činnosť a investičný rozvoj. No a nášmu časopisu spokojných čitateľov.

Mgr. Kamila Urmaničová
šéfredaktorka

ERASMUS - ODBORNÉ STÁŽE V ZAHRANIČÍ

VYHLASUJEME 2. KOLO VÝZVY

Program celoživotného vzdelávania

NOVINKA! - stáže sa môžu zúčastniť aj interní doktorandi

Ponúka sa vám jedinečná príležitosť získania životných a profesionálnych skúseností v zahraničí s finančnou dotáciou EÚ.

Informácie o možnosti praktických stáží pre študentov v zahraničí nájdete v sekcii
Vonkajšie vzťahy – aktuálny

**TERMÍN pre podávanie prihlášok v 2. kole je
13. máj 2011 – posledných 5 miest**

Dodatočné informácie na: Mgr. Zdena Medoňová zdenka.medonova@unipo.sk

Na PULze – Časopis zaregistrovaný na MK SR pod číslom EV 2836/08 – ISSN 1337-9208 – Ročník IV/2011, číslo 2

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove

Redakcia: Mgr. K. Urmaničová (šéfredaktorka) – email: redakcia@unipo.sk

Redakčný kruh: doc. PhDr. I. Kovalčíková, PhD., PhDr. L. Adamová, prof. PhDr. P. Kónya, PhD., Mgr. M. Ivanová, PhD.,

ThLic. M. Poláková, Mgr. M. Marcinová, PhD., PhDr. PaedDr. M. Ferencová, PhD., Mgr. R. Rusňák, PhD., Mgr. P. Kochan, PhD.,

Mgr. P. Durkáč, PhD., PhDr. I. Ondriová, PhD., Ing. V. Pohorelcová

Fotografie na obálke: Jaro Ondo a Viliam Ondo

Sadzba: Ing. L. Nagy ; Tlač: Tlačiareň Kušnír Prešov

Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah príspevkov redakcia nezodpovedá.

Univerzitný časopis Na PULze je pokračovaním časopisu akademickej obce PU v Prešove.

Budove vdýchli život pre ďalšie polstoročie

Nový rektorát poskytne priestory stovkám študentov

„Prešovská univerzita otvára nové priestory, ktoré vznikli rekonštrukciou bývalého krídla Základnej školy na Ulici 17. novembra a zároveň aj dokončením prístavby severného krídla. Celkove tu vzniká 5300 m² nových plôch. Objem financií, ktorý bol použitý pri tejto stavbe, je viac ako 6.000.000 eur, ktoré sú zo štátnej dotácie poskytnutej Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Okrem toho, financie na mobiliár a nábytok poskytlo ministerstvo školstva v objeme viac ako 230.000 eur,“ informoval

ra, ktorý ovláda aj históriu: „Stavba bola daná do užívania koncom 50-tych rokov, v tých rokoch spoločnosť potrebovala reprezentatívny priestor pre široké masy a preto tie objekty mali aj veľkú vážnosť. Škola bola v tom čase súčasťou novej ulice, má veľkorysý priestor, krásny park a úžasný potenciál do budúcnosti. Je to taká zvláštna a pekná vec, že vtedy tam sídlila základná škola, ktorá je prvým stupňom vzdelávania a v paralele 60-tich rokov je do tej budovy umiestnený rektorát, hlava univerzity.“

Podľa slov akad. arch. Š. Mitra architektonická kvalita pôvodnej budovy umožnila po generálnej

v rámci brífingu počas slávnostného otvorenia novej budovy Rektorátu Prešovskej univerzity v Prešove jej rektor, prof. RNDr. René Matlovič, PhD.

Presne 1. apríla tohto roka rektor slávnostne prestrihol stužku v elegantnom foyeri na prízemí zrekonštruovanej budovy, spolu so štátnym tajomníkom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Jaroslavom Ivančom, ktorý sa ako absolvent Prešovskej univerzity netajil hrdosťou a spokojnosťou: „V ďalšej fáze bude dôležité nielen to, aby sme získavali a hľadali ďalšie peniaze na stavby, ale aby sme naplnili tieto pekné priestory, ktoré sú skutočne vysoko nadštandardne vybavené, aby sme ich naplnili obsahom, dobrými ľuďmi, vzdelanými ľuďmi, ktorí odídu do praxe, aby boli ďalším prínosom pre vzdelaný národ. A to je podľa mňa úlohou hlavne týchto univer-

zít, ktoré pôsobia v regiónoch.“

Najnovší prírastok do univerzitného komplexu vybudovali podľa „scenáru“, akad. arch. Štefana Mit-

rekonštrukcii vytvoriť práve takéto nádherné priestory pre vedenie univerzity.

„Budova dostala nové tepny, pľúca, všetky inžinierske siete sú vybudované nanovo, a tým sme jej dali ďalších 50 – 60 rokov do života,“ doplnil akad. arch. Mitro.

Nové priestory budú okrem rektorátu využívať aj študenti. K dispozícii je veľká poslucháreň, auditorium magnum, pre 250 študentov, dve posluchárne s kapacitou 100 miest a 10 seminárnych miestnos-

tí, ktoré pohodlne pojmu 32 ľudí. Je tam skúšobňa ECDL, čiže certifikované pracovisko, ktoré bude pokračovať vo svojej činnosti vydávania tzv. „vodičských preukazov“ pre počítače. Vznikli tu tiež dve moderné zasadacie miestnosti consilium major, kde budú prebiehať zasadnutia Kolégia rektora i Vedeckej rady PU v Prešove a consilium minor, ktorá bude slúžiť na organizovanie konferencií menšieho formátu.

„Pravidelné vyučovanie v týchto najnovších priestoroch objektu začne od budúceho semestra, ale už o niekoľko dní tu plánujeme prvé podujatia, bude sa tu konať zjazd Slovenskej historickej spo-

ločnosti pri Slovenskej akadémii vied a iné ďalšie akcie, čiže hneď budeme tento priestor plne využívať na vedecké a vzdelávacie účely,“ skonštatoval prof. Matlovič.

V rámci tohto objektu sa ešte počíta s prestavbou telocvične, ktorá bude financovaná zo štrukturálnych fondov a parkovými úpravami. Následne plánuje univerzita opraviť a modernizovať budovu študentského domova, tzv. „starého internátu“ a Fakulty športu. *„Financie na túto stavbu sú už za-*

bezpečené, pretože tie budú saturované zo štrukturálnych fondov, konkrétne z operačného programu Výskum a vývoj. Prebieha proces verejného obstarávania dodávateľa stavby, a potom sa začnú stavebné práce. Predpokladáme, že celý architektonický komplex sa dotvorí, a tým sa univerzitné mestečko, campus pri Toryse opäť zveľadí,“ konštatoval rektor, prof. Matlovič a doplnil: *„Scelili sme pozemok, ktorý sa nachádza medzi budovou rektorátu a riekou Torysa, čiže je to územná rezerva pre ďalší rozvoj univerzity.“*

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: OLIVIER PRODUCTION,
archív AV štúdia CCKV PU,

Rozhovor s rektorom

Prešovskej univerzity v Prešove

prof. RNDr. René Matlovičom, PhD.

Sme univerzitou, ktorá napĺňa svoje poslanie

Pán rektor, Vaše štvorročné funkčné obdobie sa pomaly chýli ku koncu. Do akej miery sa Vám podarilo naplniť ciele, s ktorými ste do neho vstupovali ?

Na funkciu rektora som pred štyrmi rokmi kandidoval z dôvodu nespokojnosti veľkej časti akademickej obce s vtedajším vývojom univerzity. Zhodou okolností sa práve v tomto období realizovala medzinárodná evalvácia univerzity hodnotiacou komisou Európskej asociácie univerzít (EUA). Tá nám poskytla celý rad odporúčaní, ktoré sme zohľadnili pri formulácii našich strategických cieľov. Sústredili sme sa na kľúčové aktivity univerzity, ktorými sú vzdelávanie, výskum a umenie a prostredníctvom ich skvalitňovania sme hodlali zvýšiť konkurencieschopnosť Prešovskej univerzity. Z tohoto hlavného cieľa vyplynuli mnohé parciálne ciele a úlohy. Samozrejme, že základnou ambíciou sa stalo udržanie statusu univerzitnej vysokej školy. Okrem toho k parciálnym cieľom patrila novelizácia vnútorných predpisov univerzity, modernizácia vzdelávacej, výskumnej a sociálnej infraštruktúry, posilnenie modelu viaczdrojového financovania univerzity, optimalizácia organizačnej štruktúry univerzity, posilnenie medzinárodnej pozície univerzity v oblasti vzdelávania a výskumu, marketing a budovanie značky univerzity a implementácia vnútorného systému hodnotenia kvality univerzity. Dnes môžem s uspokojením konštatovať, že všetky strategické ciele sme splnili. Je to zásluha spoločného úsilia všetkých mojich spolupracovníkov a v širšom slova zmysle celej akademickej obce, technicko-administratívnych a prevádzkových zamestnancov našej alma-mater. Som mimoriadne hrdý na našich študentov, z ktorých mnohí dosiahli pozoruhodné výsledky a získali ocenenia. Osobitne by som vyzdvihol spoluprácu s členkami a členmi vedenia univerzity, vedeniami fakúlt, Akademickým senátom PU, Vedeckou radou PU a Správnou radou PU. Veľmi si vážim toto nasadenie a všetkým srdečne ďakujem.

Za Váš veľký úspech sa všeobecne považuje obhájenie statusu univerzity pre Prešovskú univerzitu. Ako spätne hodnotíte tento proces ?

Išlo o mimoriadne náročnú úlohu, na ktorej pracovali celé tímy. Kritériá komplexnej akreditácie sa stabilizovali až v decembri 2007. Hodnoteným obdobím boli roky 2002 – 2007. Nové vedenie univerzity malo teda výrazne zníženú manévrovaciu schopnosť operatívnymi zásahmi odstrániť nedostatky z predchádzajúceho obdobia. Prešovská univerzita neplnila všetky kritériá na zaradenie medzi univerzity, pričom najvážnejšie bolo kritérium KZU-6. Museli sme veľmi promptne nastaviť personálnu politiku a realizovať množstvo ďalších opatrení tak, aby sme v krátkom čase zjednali nápravu. Novelizovali sme vnútorné predpisy a zriadili Útvary ľudských zdrojov na Rektoráte, ktorý začal metodicky usmerňovať personálne referáty na fakultách. Realizovali sme audit tvorivých zamestnancov, ktorí nemali ukončené vysokoškolské štúdium tretieho stupňa. Zriadili sme fond konkurencieschopnosti, ktorého hlavným cieľom bolo podporiť garantov študijných programov a úspešných riešiteľov výskumných grantov a zastaviť tým ich odliv na iné vysoké školy. Vďaka týmto krokom sme mohli začiatkom roka 2010 podať správu o odstránení nedostatkov a následne nám, na základe pozitívneho stanoviska Akreditačnej komisie – poradného orgánu Vlády SR, minister školstva odovzdal dekrét o začlenení medzi univerzitné vysoké školy. Zaradili sme sa takto medzi 12 slovenských vysokých škôl, ktorým ministerstvo dekrétom priznalo štatút univerzity.

Kardinálnou otázkou je zabezpečenie financovania modernizácie a rozvoja univerzity. Do akej miery ste spokojný s výsledkami v tejto oblasti ?

Podarilo sa nám zabezpečiť bezprecedentné zvýšenie finančných zdrojov. Objem financií zo štátneho rozpočtu a vlastných zdrojov, ktorý sme venovali modernizácii a infraštruktúrnemu rozvoju sa v našom období zvýšil, oproti predchádzajúcemu obdobiu 2003-2007, o 132 %, teda viac ako dvojnásobne. Ešte výraznejšie úspechy sme zaznamenali pri uchádzaní sa o financie zo štrukturálnych fondov EÚ. Objem zazmluvnených finančných prostriedkov sa oproti predchádzajúcemu programovaciemu obdobiu zvýšil o 919 %. Súhrnne

PU obhájila status univerzity

sme teda zabezpečili finančný objem 34 mil. €, teda viac ako 1 mld. Sk. Museli sme riešiť aj problémy s neoprávnenými výdavkami pri projektoch získaných v predchádzajúcom období 2004-2006, pričom sme z vlastných zdrojov museli zaplatiť viac ako 4 mil. Sk. Prešovská univerzita sa v rebríčku 34 vysokých škôl zoradených podľa úspešnosti pri získavaní financií zo štruktúrálnych fondov umiestnila na 6. mieste (stav k 31.1.2011) a ak by sme rebríček upravili podľa podielu zazmluvnených financií prepočítaných na 1 tvorivého pracovníka, tak sme dokonca 5. najúspešnejšia slovenská univerzita. Ak mám teda hodnotiť túto oblasť, musím konštatovať, že som nadmieru spokojný.

V rámci parciálnych cieľov ste spomenuli modernizáciu a rozvoj vzdelávacej, výskumnej a sociálnej infraštruktúry. Ktoré výsledky v tejto oblasti považujete za najvýznamnejšie ?

Uvedené finančné zabezpečenie nám umožnilo významným spôsobom modernizovať našu infraštruktúru. Veľmi významnou stavbou bola rekonštrukcia a dostavba bývalej Základnej školy na Ul. 17. novembra, kde vznikli nové výučbové posluchárne, seminárne miestnosti, veľká poslucháreň Auditorium magnum, kancelárske priestory pre Pedagogickú fakultu a nové sídlo Rektorátu. Zmodernizovali sme 165 učební, inštalovali 406 počítačov do počítačových učební, 136 počítačov, 132 dataprojektorov a 17 interaktívnych tabúľ do ostatných učební. Kompletne sme modernizovali servery – 14 centrálnych a 11 lokálnych serverov, inštalovali nové počítačové siete, 1694 internetových zásuviek a wi-fi v 11 objektoch univerzity. Okrem toho sme sa zamerali na stavebné úpravy s cieľom zveľadiť univerzitný campus, znížiť energetické straty a zvýšiť komfort pracovníkov a študentov (výmena okien v ŠD na Ul. 17. novembra a Nám. Mládeže, rekonštrukcia sociálnych zariadení, vstupu a výmena zasklenených stien na prízemí VŠA, rekonštrukcia 11. poschodia ŠD, výstavba nového vstupu v ŠD Exnárova, rekonštrukcia auly Gréckokatolíckej teologickej fakulty, rekonštrukcia šatní Fakulty športu, rekonštrukcia kancelárskych priestorov pedagogickej fakulty, rekonštrukcia skúšobne folklórneho súboru Torysa, rekonštrukcia parkoviska vo VŠA, výstavba multifunkčného ihriska, rekonštrukcia kuchyne ŠJ, rekonštrukcia interiérov a výmena okien na účelovom zariadení v Batizovciach). Zabezpečené sú finančné prostriedky na rekonštrukciu fasády a výmenu okien na objekte Fakulty špor-

tu a rekonštrukciu budovy telocvične pri novom rektoráte. V projektovej príprave sú objekty pre Fakultu manažmentu, Pravoslávnu bohosloveckú fakultu a III. etapa výstavby Fakulty zdravotníckych odborov.

Osobitnú a v súčasnom období mimoriadne dôležitú súčasť univerzít tvorí výskumná infraštruktúra. Čo sa Vám podarilo dosiahnuť v tejto oblasti ?

Výskum patrí medzi jadrové aktivity univerzít. Význam výskumných aktivít rastie aj pri financovaní univerzít. Základnou podmienkou dosahovania špičkových vedeckých výsledkov je kvalitná a moderná výskumná infraštruktúra. Je veľmi potešiteľné, že v tejto oblasti došlo v uplynulom štvorročnom období k zásadnému kvalitatívnemu skoku. Na Prešovskej univerzite budujeme tri výskumné centrá excelentnosti, ktoré sú platformou pre základný výskum v ekológii a biológii, lingvokulturológii a translatológii a histórii. V rámci týchto centier sa budujú nové laboratória so špičkovou technikou a prístrojmi. Okrem toho sme sa stali súčasťou kompetenčného centra lídovaného Technickou univerzitou v Košiciach ako platformy pre aplikovaný výskum so zameraním na znalostné technológie s osobitným zameraním na geopriestorové analytické a vizualizačné technológie. Patríme teda do nepočetnej skupiny univerzít, ktoré budú mať zároveň centrá excelentnosti a kompetenčné centrum. Okrem toho sme v rámci projektov aplikovaného výskumu získali projekty na výstavbu ďalších laboratórií (fyzikálne laboratórium VARSALAB na FHPV PU, laboratórium ergonómie práce dentálneho hygienika na FZO PU, Centrum na propagáciu a transfer kultivarov do praxe na FHPV PU). V rámci uvedených aktivít sme venovali pozornosť budovaniu Centra pre komercializáciu výsledkov výskumu a manažment duševného vlastníctva PU.

Spomenuli ste viaceré organizačné zmeny na univerzite. Priniesli už konkrétne výsledky ?

Samozrejme. Zriadili sme Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, ktoré vydalo už 47 publikácií. Ústav rusínkeho jazyka a kultúry sa etabloval ako jediné pracovisko svojho druhu v širokom priestore, ktorého letná škola rusínkeho jazyka oslovuje širokú klientelu aj v zámorí. Ústav ázijských štúdií ponúka veľmi populárny kurz japonského jazyka. Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania ponúka Univerzitu tretieho veku, Detskú univerzitu, Autoškolu a mnoho zaujímavých vzdelávacích programov. Unipocentrum zriadilo bod prvého kontaktu pre nových študentov a spravuje elektronický obchod e-shop. Po dlhoročných traumatizujúcich diskusiách sme konečne uskutočnili integráciu pracovísk s identickým alebo podobným profilom na FF a FHPV PU.

Čo ste dosiahli na poli internacionalizácie a budovania značky univerzity ?

Tieto oblasti boli veľmi zanedbané. Prešovská univerzita nemala referát marketingu, nezúčastňovala sa vzdelávacích veľtrhov a nebola členom žiadnej medzinárodnej asociácie. Zlepšenie, ktoré sme dosiahli v uplynulom štvorročnom období je markantné. Prešovská univerzita bola prijatá za člena Danube Rector's Conference, Európskej asociácie univerzít (EUA), stala sa spoluzakladateľom Euromediteránnej univer-

zity (EMUNI) a asociácie univerzít stredo-východnej Európy (ACEU). Rozšírili sme okruh našich partnerov v zahraničí. K úspechom je možné zaradiť získanie viacerých medzinárodných projektov v rámci schém Daphne, IP Erasmus, NIL a projekt My University ako rámcový pilotný program EÚ. Pripravili sme 6 študijných modulov v anglickom jazyku pre zahraničných študentov. Zaznamenali sme podstatné zvýšenie počtu zamestancov a študentov, ktorí sa zúčastnili zahraničných mobilit. V úspešnosti pri získavaní grantov SAIA sa Prešovská univerzita dostala na 3. miesto na Slovensku. Pripravujeme spoločný študijný program v oblasti sustainable business.

Naštartovali sme činnosť marketingového oddelenia univerzity. Začali sme sa opäť prezentovať na vzdelávacích veľtrhoch (Academia-Vapac, Bibliotéka, Pro-Educo). Zorganizovali sme študentskú súťaž o slogan univerzity (*Magis quam eruditio*) a vydali množstvo propagačných materiálov vo viacerých jazykových mutáciách. Osobitným projektom je vydávanie kalendára úspešných absolventov. Pripravili sme film o univerzite, redizajnovali webovú stránku a novú podobu dostal univerzitný časopis NaPUlze. Rozvíjali sme i ďalšie univerzitné médiá (Rádio PaF, televízia Mediálka TV). Začali sme spolupracovať s Grand Hotelom Kempinski High Tatras, pre ktorý dodávame špeciálne čaje z nášho výskumného centra excelentnosti.

prof. R. Matlovič ako prezident Slovenskej geografickej spoločnosti

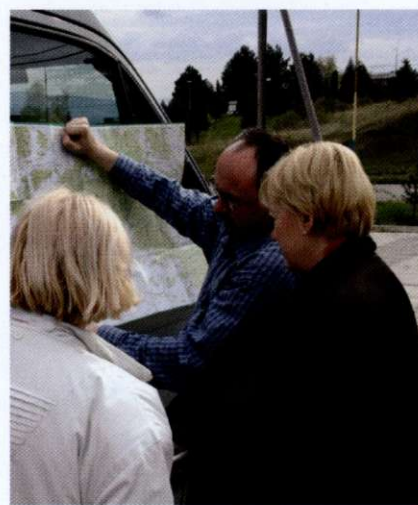
Ako hodnotíte spoluprácu vedenia univerzity s vedeniami fakúlt ?

Spravovanie komplexnej inštitúcie, akou je univerzita, si vyžaduje vynikajúcu spoluprácu všetkých aktérov. Naša univerzita má 8 fakúlt a z tohto hľadiska je treťou najväčšou univerzitou na Slovensku po Univerzite Komenského a Technickej univerzite v Košiciach. Strategické spravovanie univerzity si vyžaduje hľadanie harmónie a prieniku partikulárnych záujmov jej jednotlivých súčastí. Som rád, že sme v uplynulom období našli univerzitný konsensus a aj vďaka nemu dosiahli všetky strategické ciele. Samozrejme, že hľadanie konsensu nebolo bez problémov. Komunikácia so siedmymi fakultami bola veľmi otvorená, konštruktívna a produktívna. Za to patrí poďakovanie dekanom a ostatným funkcionárom. Žiaľ, v jednom prípade sme narazili na nepochopenie. V tejto súvislosti ma mrzí, že niektorí členovia vedenia FF PU neprijali presadzované zmeny, podrobovali ich nekonštruktívnej kritike, ktorá sa neopierala o relevantné argumenty. Našimi opatreniami sme dôsledne sledovali cieľ posilnenia fakulty a zmiernenia efektov nesprávnej politiky jej vedenia. Je potešiteľné, že prvé výsledky sa dostávajú už

dnes. Vďaka finančnej podpore pracovníkov fakulty z fondu konkurencieschopnosti, pomoci pri zabezpečení garantov študijných programov po odchode ich predchodcov na iné pracoviská a realizácii integrácie pracovísk, začala FF PU opäť stúpať v hodnoteniach agentúr. Verím, že nové vedenie fakulty bude presadzovať princípy riadenia, ktoré budú stimulovať výkon a kvalitu jednotlivých štruktúrnych zložiek a pracovníkov fakulty.

Pán profesor, plnenie rektorských povinností Vám určite zaberalo podstatnú časť Vášho času a energie. Podarilo sa Vám napriek tomu venovať aj Vášmu odboru ?

Napriek značnej záťaži som sa snažil nestratiť kontakt s odborom. Pôsobím ako garant doktorandského štúdia, habilitačných a vymenúvacích konaní za profesora v odbore 4.1.35 Geografia. V uplynulom štvorročnom období som vychoval 2 ďalších doktorandov, čo ma veľmi teší. Úspešne som ukončil riešenie projektu VEGA a začali sme pod mojim vedením riešiť ďalší projekt VEGA. Podieľal som sa na príprave a vydaní vysokoškolskej učebnice Regionálny rozvoj pre geografov.

Ako prezident Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV som viedol slovenskú delegáciu na prvom európskom geografickom kongrese v r. 2007 v Amsterdame, kde prijali našu spoločnosť do Európskej asociácie geografických spoločností (EUGEO). Dosiahli sme mimoriadny diplomatický úspech a získali právo usporiadať druhý európsky geografický kongres v roku 2009 v Bratislave. Presadili sme sa v konkurencii Univerzity La Sapienza v Ríme a Royal Geographical Society v Londýne. V Prešove sme organizovali sprievodné podujatie geografického kongresu, ktorým bolo sympóziu Challenges for the Geography of Religion in the 21st Century. Zúčastnili sa ho odborníci z USA, Holandska, Poľska, Česka a Slovenska. V bádateľskej činnosti som sa v ostatnom období venoval regionálnym disparitám a tiež konceptu miesta vo vývoji geografického myslenia. Výsledky výskumov sa mi podarilo prezentovať na svetovom kongrese IGU v roku 2008 v Tunise, na viacerých medzinárodných konferenciách a počas prednášok na zahraničných univerzitách Soochow University v Taipei a Tokyo International University v Japonsku. Úspešne sa rozvíja sieť GEOREGNET, v rámci programu CEEPUS, pričom populárna je najmä letná škola, na ktorú chodia naši študenti a ja sa tam odreagujem prednáškami. Vydarené letné školy zorganizovali v ostatných rokoch univerzity v Olomouci a Maribore.

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: OLIVIER PRODUCTION
archív PU v Prešove

Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania (CCKV) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove vzniklo v roku 2008 z Centra celoživotného vzdelávania a dvoch celouniverzitných pracovísk – Ústavu jazykových kompetencií a Ústavu digitálnych kompetencií. Od konca roka 2008 začala transformácia centra na celouniverzitné pracovisko. Hlavným vytýčeným cieľom bolo vytvorenie novej koncepcie celoživotného vzdelávania na Prešovskej univerzite.

Celoživotné vzdelávanie je pre nás naozaj „celoživotným“. Podarilo sa nám dostať pod krídla centra aktivity od detského veku (**Prešovská detská univerzita**) až po seniorský vek (**Univerzita tretieho veku**). Centralizovali sme pod CCKV Dopĺňujúce pedagogické štúdium (DPŠ). Počet študentov DPŠ sa dnes blíži k číslu 200.

Terajšia organizácia CCKV korešponduje s odporúčaním Európskeho parlamentu a Rady, z 18. decembra 2006, ktoré definuje osem kľúčových kompetencií: komunikácia v domácom jazyku a v cudzích jazykoch (Ústav jazykových kompetencií), matematická kompetencia a digitálna kompetencia (Ústav digitálnych kompetencií), naučiť sa učiť, iniciatívnosť a podnikavosť (rôzne kurzy ponúkané CCKV), spoločenské a občianske kompetencie (Univerzita tretieho veku a iné). CCKV nie je len pedagogickým, ale vedecko-pedagogickým pracoviskom. **Kľúčové kompetencie pre celoživotné vzdelávanie** je názov ročenky, ktorú sa nám v CCKV podarilo založiť. V týchto dňoch finalizujeme jej druhé číslo, ktoré bude výstupom konferencie **Jazykové vzdelávanie v XXI. storočí** organizovanej Ústavom jazykových kompetencií CCKV.

Centrum sa snaží prostredníctvom Audiovizuálneho štúdia (AV) CCKV všemožne podporovať edukačné a výskumné aktivity na univerzite. Štúdio poskytuje priamu aj nepriamu audio a video podporu aktivít. AV

Prešovská detská univerzita

Štúdio CCKV v poslednom roku zabezpečilo päť medzinárodných videokonferenčných podujatí. Pravidelne ozvučujeme a zabezpe-

čujeme AV servis veľkých akcií univerzity – Otvorenie školského roka, udeľovanie Doctor honoris causa a iné. Takmer všetky tieto aktivity sú realizované prostredníctvom študentov.

Značná energia sa venuje komerčným aktivitám centra. V Ústave digitálnych kompetencií CCKV sa nám podarilo rozbehnúť činnosť akreditovaného testovacieho centra ECDL. Je na ňom možné získať „vodičák“ na počítači **European computer driving licence**, teda

medzinárodne uznávaný certifikát svedčiaci o úrovni ovládania IKT. Toto centrum, od začiatku testovania v roku 2009, odovzdalo certifikát ECDL stovkám testovaných. Podarilo sa nám získať niekoľko veľkých objednávok testovania. Za rok 2009 bolo testovacie centrum najlepším na Slovensku.

Autoškola UNIPO je druhým veľkým projektom centra. V súčasnej dobe prebieha už štvrtý kurz na získanie vodičského preukazu skupiny B. Klientmi Autoškoly UNIPO sú predovšetkým študenti a zamestnanci univerzity, čo je naplnením jej hlavného cieľa. Autoškola má už aj svojich prvých absolventov a nositeľov vodičských oprávnení.

Veľkým projektom bol edukačný kurz **Zvyšovanie kompetencií sociálnych pracovníkov**, ktorý sme realizovali v spolupráci s Domovom sociálnych služieb Petrovany – Sabinov. Vyškolili sme 80 pracovníkov z piatich zariadení sociálnych služieb v Prešovskom kraji. CCKV, prostredníctvom Ústavu jazykových kompetencií, rozbehlo od roku 2009 niekoľko jazykových kurzov, pre študentov, zamestnancov univerzity či seniorov. Plánujeme rozširovať ponuku kurzov pre širokú verejnosť. Ústav jazykových kompetencií v posledných dvoch rokoch pripravil pre potreby univerzity niekoľko desiatok odborných prekladov, z alebo do cudzieho jazyka. V budúcnosti plánujeme využiť prekladateľskú činnosť aj komerčne.

S podporou vedenia univerzity sa nám podarilo etablovať Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania v sieti podobných centier na Slovensku aj v zahraničí. CCKV vo februári tohto roku pozvalo všetkých riaditeľov podobných Centier z celého Slovenska, s cieľom založiť asociáciu centier celoživotného vzdelávania. CCKV sa stalo zakladajúcim členom Slovenskej akademickej asociácie pre celoživotné vzdelávanie. Sme členmi Európskej asociácie centier celoživotného vzdelávania (EUCEN) a ďalších odborných združení. V blízkej budúcnosti plánujeme výrazné rozšírenie akreditovaných kurzov ponúkaných CCKV. Pre širokú verejnosť chytáme kurz **Sprievodca cestovného ruchu**. Pre administratívnych pracovníkov univerzity pripravujeme kurz **Administratíva a korešpondencia**, pre skvalitnenie administratívnej práce na univerzite.

PhDr. Martin Javor, PhD., raditeľ CCKV PU (na obr.)

Foto: archív AV štúdia CCKV PU
archív PF PU

Rozhovor s prorektorom

pre vedu, doktorandské štúdium a akreditáciu

Prešovskej univerzity v Prešove

prof. PhDr. Petrom Kónyom, PhD.

Štvorročná bilancia vo vede a akreditácii *Najväčším úspechom je komplexná akreditácia PU*

Pri príležitosti sumarizácie výsledkov univerzity, počas štvorročného funkčného obdobia, sme položili niekoľko otázok aj prorektorovi pre vedu, doktorandské štúdium a akreditáciu prof. PhDr. Petrovi Kónyovi, PhD.

Pán prorektor, ako by ste hodnotili tie necelé štyri, v priebehu ktorých ste boli zodpovedný za koordináciu vedy, doktorandského štúdia a akreditácie na našej univerzite?

Jednoznačne pozitívne. Myslím si, že univerzite sa podarilo obstať v náročných procesoch hodnotenia, vrcholom ktorých bola komplexná akreditácia. Takisto sa nám podarilo zlepšiť naše výsledky vedeckovýskumnej činnosti vo viacerých ukazovateľoch, aj keď nemôžeme byť so všetkým spokojní a som presvedčený, že sme vytvorili aj podmienky pre ich ďalšie zlepšovanie.

Čo by ste hodnotili ako najväčší úspech Vášho rezortu?

Jednoznačne komplexnú akreditáciu. A nielen preto, že sme odovzdali celkovo viac ako jedenásťtisíc strán dokumentácie a zamestnávala viac ako rok celú univerzitu. Jej výsledky možno v každom ohľade hodnotiť ako veľký úspech Prešovskej univerzity. Získali sme práva na uskutočňovanie väčšieho počtu študijných programov vo všetkých troch stupňoch, vrátane doktorandských, podstatne sme zvýšili počet odborov habilitačných a vymenúvacích konaní. Naša vedeckovýskumná činnosť bola vo väčšine oblastí výskumu hodnotená kategóriou B a vyššou, no konečným vyústením tohto procesu bolo potom priznanie štatútu univerzitnej vysokej školy.

Mohli by ste hodnotiť podobne pozitívne aj niečo v oblasti vedy na univerzite?

Samozrejme, aj keď výraznejšie zmeny vo výsledkoch vedeckého výskumu vyžadujú viac času a neraz aj zmeny v myslení ľudí. Z roka na rok sa nám darí zvyšovať počet publikačných jednotiek ako výstupov ve-

deckého výskumu, z tých najhodnotnejších najmä vedeckých monografií. Darí sa nám úspešne uchádzať o výskumné projekty, pravda, najmä zo schém VEGA a KEGA, avšak v minulom roku sme získali štyri projekty APVV, z toho tri ako riešiteľská organizácia. Takisto sa nám podarilo zapojiť do viacerých medzinárodných výskumných projektov, vrátane 7. rámcového programu. Po prvý raz sme zaviedli rámcový systém hodnotenia výsledkov vedeckovýskumnej činnosti jednotlivých kategórií zamestnancov. Obrovským úspechom, hlavne v komparácii s ďalšími univerzitami, je zriadenie troch centier excelentnosti, z nich dvoch zakotvených v humanitných vedách.

Keď už hovoríme o pozitívach, dovoľm si spomenúť aktivity, ktoré by mali viesť k pozitívnemu vnímaniu vedy na univerzite neuniverzitnou verejnosťou. Takými sú najmä Súťaž o najlepšiu študentskú vedeckú prácu o cenu primátora mesta Prešova a v poslednom roku potom Vedecká kaviareň, realizovaná v spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií MŠ SR.

Hovorili ste o vytvorení podmienok pre ďalšie zlepšovanie výsledkov vedeckého výskumu. Čo konkrétne ste mali na mysli?

Rozdelil by som ich na inštitucionálne a motivačné opatrenia. Z inštitucionálnych by som vyzdvihol predovšetkým založenie Vydavateľstva Prešovskej univerzity, ktoré sa zameriava najmä na vydávanie vedeckých monografií, vedeckých časopisov a vysokoškolských učebníc. Keďže na stránkach tohto časopisu sa objavilo vydavateľstvo už viackrát, pripomeniem iba, že doteraz v ňom vyšlo takmer päťdesiat rôznych titulov, výstupov vedeckovýskumnej činnosti našich zamestnancov. Keďže veľká časť z nich bola financovaná z grantových a sponzorských prostriedkov, znamená tak vydavateľstvo aj nemalý prínos pre rozpočet univerzity. Z motivačných spomeniem predovšetkým fond konkurencieschopnosti, zriadený pánom rektorom, vďaka ktorému môžeme každoročne ohodnotiť autorov najdôležitejších kategórií publikácií a nosite-

Vydavateľstvo PU a výber titulov

lov prestížnych grantových projektov. Nesporne motivačne môže pôsobiť aj rozšírenie odborov, v ktorých je udeľovaná cena rektora, čo umožňuje rovnomernejšie odmenenie mimoriadnych vedeckovýskumných aktivít, zodpovedajúce reálnej skladbe oblastí poznania na univerzite.

A čo neúspechy?

Nehovoril by som o neúspechoch, skôr o rezervách, o ktorých som presvedčený, že sa

prof. Ing. Ondrej Hronec, DrSc. počas Vedeckej kaviarne PU

Chcete niečo povedať na záver tejto krátkej bilancie?

Chcem vyjadriť presvedčenie, že sa univerzite podarí v blízkej budúcnosti prekonať všetky nedostatky a rezervy v oblasti vedy, čo opäť výrazne posilní jej pozíciu v štruktúre vysokoškolského vzdelávania na Slovensku i v širšom stredoeurópskom výskumnom priestore.

Vladimíra Čajová

Foto: archív PU v Prešove

Prorektorka pre vzdelávanie

Prešovskej univerzity v Prešove

PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD.

...viac než vzdelanie

Z loga našej univerzity vyplýva, že vzdelanie je základ a bez dobrých základov je ohrozená funkčnosť akéhokoľvek systému. V zmysle zákona o vysokých školách je hlavnou úlohou vysokých škôl pri naplňaní ich poslania poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a tvorivé vedecké bádanie alebo tvorivá umelecká činnosť.

Ostatné roky boli poznamenané nielen na Prešovskej univerzite viacerými zmenami. V roku 2007 (1. septembra) nadobudol účinnosť zákon 363/2007 Z.z. (okrem článku I bodu 9), ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon obsahoval rozsiahle zmeny, ktoré viedli ku tvorbe nových vnútorných predpisov, ktoré boli komplexne prepracované a zosúladené s týmto zákonom.

Najzávažnejšie zmeny v oblasti štúdia sa týkali komplexnej akreditácie vysokých škôl, kategorizácie vysokých škôl, akademických mobilit, zaviedol sa register študentov vysokých škôl a pravidelné monitorovanie a evidencia študentov a absolventov vysokých škôl. Nemenej významnou a na verejnosti pravdepodobne najviac diskutovanou zmenou bolo zavedenie školného za súbežné štúdium a nadštandardnú dĺžku štúdia.

Zaviedol sa pojem spoločné študijné programy, čo umožní internacionalizáciu vzdelania, získanie dvojitého, resp. spoločného diplomu. Definovanie procesov je dosť všeobecné a napriek tomu, že národná sektorová správa o aplikácii Bolonského procesu vyznieva pozitívne, čo sa týka oblasti legislatívy, prax ukazuje, že spoločné študijné programy na Slovensku sú realizované vo veľmi nízkej miere, čo ukazuje na potrebu transparentného, priam deskriptívneho definovania procesov a koprocessov akreditácie a realizácie spoločných študijných programov ako i nevyhnutnosť zjednodušiť proces akreditácie spoločných

študijných programov, ktoré už sú akreditované na národnej úrovni.

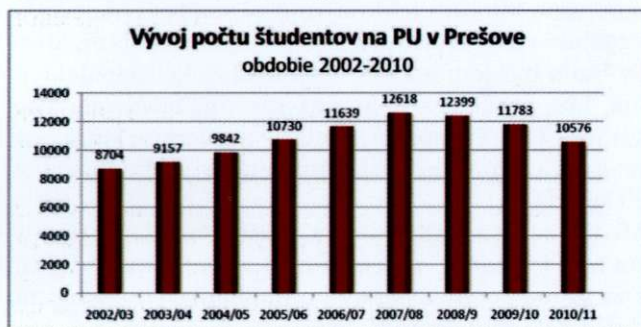
Jedným z cieľov, ktoré sme si stanovili pri tvorbe študijných predpisov, bolo spružniť kreditový systém, umožniť študentovi voľiť si smerovanie svojho vzdelania a vytvoriť priestor pre samoštúdium, ktoré by malo byť jednou z črt vysokoškolského vzdelávania. Táto myšlienka bola prezentovaná aj v evaluačnej správe EUA (Európskej asociácie univerzít), ktorá bola realizovaná na Prešovskej univerzite v období rokov 2006 – 2007.

Medzi najzávažnejšie zmeny patrilo predĺženie semestra na 13 týždňov, zníženie počtu kontaktných hodín a zníženie počtu kreditov podmieňujúcich postup do ďalšieho obdobia štúdia, tak, aby študent si sám mohol voľiť zaťaženie na každý semester a regulovať dĺžku vlastného štúdia, pričom štandardnú dĺžku je daná schválenou a platnou akreditáciou a odporúčaným študijným plánom. V súvislosti s aplikáciou týchto zmien a prípravy študijných programov na akreditáciu boli prehodnotené študijné programy z pohľadu obsahu, hodinovej dotácie, kreditovej dotácie, ktorá vyjadruje záťaž študenta a usporiadania jednotlivých kurzov do odporúčaných študijných plánov.

Signifikantnou zmenou bolo zavedenie školného a zavedenie s ním súvisiacej agendy. Vyrubovanie školného vyvolalo rozsiahlu debatu, a aj preto bola realizovaná informačná kampaň ohľadne povinnosti hradenia školného ako i výpočtu a posudzovania nadštandardnej dĺžky štúdia. Informačná kampaň smerovala ako ku študentom, tak k prodekanom pre štúdium i študijným oddeleniam. Zmeny spojené s financovaním štúdia sa dotkli aj štipendií (ako motivačných, tak sociálnych i doktorandských). Tieto zmeny boli reflektované v novom Štipendijnom poriadku.

Kritériá akreditačnej komisie na posudzovania vysokých škôl viedli k regulácii počtu prijímaných študen-

tov, aj keď trend znižovania počtu študentov nastúpil v roku 2007, kedy si PU ako jeden z cieľov stanovila zvyšovanie kvality vzdelávania a zníženie počtu študentov na pedagogického pracovníka, aby sa umožnila intenzívna komunikácia medzi študentmi a akademikmi. Počet študentov dlhšie obdobie narastal, čo bolo odrazom požiadaviek doby, kedy cieľom a prioritou bolo zvýšenie vzdelanostnej štruktúry populácie. V roku 2000 bol vypracovaný Návrh koncepcie ďalšieho rozvoja vysokého školstva na Slovensku pre 21. storočie, ktorý uvádzal, že na Slovensku je nevyhnutné podstatne zvýšiť podiel obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním. V súlade s celosvetovým trendom malo byť podporované postavenie absolventov baka-lárskeho štúdia ako plnohodnotného vysokoškolského štúdia v hospodárskej praxi a v spoločnosti. To umožnilo aj vznik nových vysokých škôl – a vzhľadom na to, že počet študentov vysokých škôl ostal viac-menej stabilný, pri zvýšenom počte vysokých škôl nedošlo ku zníženiu masifikácie vysokoškolského vzdelania a zvýšeniu selekcie študentov, ale došlo iba k prerozdeleniu počtu študentov na viaceré vysoké školy (podľa Výročnej správy o stave vysokého školstva za rok 2009 zverejnenej na stránkach MŠVVaŠ bolo na vysokých školách zapísaných v roku 2006 – 209 517 študentov; v roku 2007 – 220 059; 2008 – 225 766; v roku 2009 – 225 588 študentov. V roku 2009/2010 bolo na PU v Prešove zapísaných 5,22 % vysokoškolských študentov zapísaných na Slovensku; v roku 2008 bol tento podiel 5,6 % a v roku 2007 – 5,8 %).

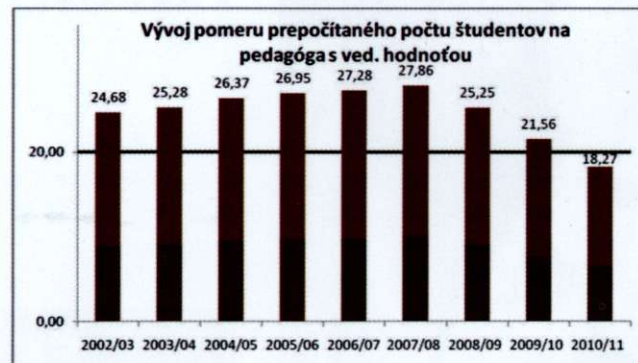

Pri porovnaní študentov dennej a externej formy, môžeme skonštatovať, že výraznejší pokles nastal v skupine externých študentov, kde v kulminujúcom roku 2007 bolo zapísaných 5140 externých študentov a v roku 2010 tento počet klesol na 3525 študentov, teda pokles o 1615 študentov, čo je 4-násobne väčší pokles v porovnaní s poklesom počtu študentov dennej formy štúdia.

Peter Boettke, Profesor z George Mason University tvrdí, že kvalitné školstvo je dôsledkom rozvoja, viac ako jeho príčinou. Kvalita vzdelávania je jedným z ukazovateľov, ktoré boli vyhodnocované akreditačnou komisiou pri posudzovaní kvality vysokej školy. Jedným z kritérií bol aj podiel prepočítaného počtu študentov 1. a 2. stupňa vysokoškolského vzdelávania na jedného pedagóga s vedeckou hodnotou. Tento ukazovateľ bol taktiež v období za ostatné roky významne znížený.

Jedným zo základných zámerov Bolonského procesu bolo zlepšenie európskej dimenzie vo vysokom školstve ako i zlepšenie mobility zdolaním prekážok. Vypracovaním pravidiel uznávania časti vzdelania absolvovaného na inej inštitúcii sme umožnili študentom porovnávať vzdelanie, rozširovať si interkultúrne

znanosti v globalizujúcej sa spoločnosti, kde internacionalizácia je prirodzeným vývojovým krokom vo všetkých oblastiach života. V ostatných rokoch bol zaznamenaný zvýšený záujem o mobility študentov na zahraničné inštitúcie a ich pozitívna spätná väzba vedie ku propagácii tejto skúsenosti. Vydávanie dvojja-zyčného Dodatku k diplomu je definované zákonom a Prešovská univerzita v Prešove od roku 2010 vydáva absolventom kreditového štúdia aj dvojja-zyčný diplom ako štandard.

Mnoho sa dnes diskutuje o uplatnení absolventov v praxi a viacerí po prečítaní štatistík skonštatovali, že vysoké školy produkujú nezamestnaných. Tieto štatistiky je však možné posudzovať vzhľadom na rôzne kritériá ako je napr. pomer nezamestnaných absolventov ku miere nezamestnanosti v regióne. Rovnako údaj o 19,5 % nezamestnaných absolventov Fakulty zdravotníctva je zaujímavý, pretože podľa informácií Ministerstva zdravotníctva SR je nedostatok odborníkov v tomto odbore a i minulý rok sa obrátilo MZ SR na dekanu FZO so žiadosťou navýšiť počet prijatých študentov na zdravotnícke odbory, pretože prítomnosť týchto odborníkov v praxi absentuje. Taktiež je potrebné uvažovať aj o probléme vysokej nezamestnanosti a tvorby pracovných miest v podkapitalizovanom regióne ako aj o probléme lokálnej ukotvenosti a dopravnej infraštruktúry.

Uplatnenie absolventov v praxi monitorujeme a na fakultách je vyhodnocované pri navrhovaní počtu študentov na nasledujúci akademický rok.

Ďalší okruh zmien znamenal prechod na nový akademický informačný systém MAIS. Modulárny akademický informačný systém nahradil predchádzajúci systém AIS (ktorého poskytovateľom bola UPJŠ Košice) v decembri 2009 (implementácia celouniverzitného MAIS na univerzite začala v polovici roku 2008). Prostredie postupne poskytuje užívateľom komplexné informácie súvisiace so štúdiom, vzdelávaním a agendou študenta ako i umožňuje generovanie rôznych reportov a štatistík, ktoré si môžu užívatelia (podľa definovanej roly) generovať. V tejto súvislosti bola na RPU, Útvare vzdelávania, vytvorená pozícia metodika a poradcu pre prácu v MAIS a e-learningovom prostredí, manažéra aktivít v systéme MAIS a univerzitného rozvrhára. V súčasnosti má Útvar vzdelávania 2 pracovníkov.

V súvislosti so zmenou legislatívy sú od minulého akademického roku všetky záverečné práce zasielané do Centrálného registra záverečných prác za účelom testovania ich pôvodnosti. Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity už niekoľko rokov realizovala zber

záverečných prác za účelom ich uchovania a sprístupňovania. Avšak vzhľadom na overovanie pôvodnosti prác bolo nevyhnutné zakúpiť nový systém a nastaviť procesy tak, aby ako študenti, tak i školielia zvládli prácu intuitívne a samostatne v tomto systéme, pretože išlo o vysoký počet nových užívateľov systému. V minulom akademickom roku mala Prešovská univerzita v Prešove 4420 absolventov vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského vzdelávania.

Spoločné študijné programy umožnia internacionalizáciu vzdelania

teľov základných škôl v oblasti cudzích jazykov v súvislosti s Konceptiou vyučovania cudzích jazykov na základných a stredných školách (projekt priamym zadáním pridelený ŠPÚ). V súčasnosti PU v Prešove zabezpečuje vzdelávanie vyše 380 frekventantov v Prešovskom (anglický, nemecký, ruský, francúzsky jazyk), Banskobystrickom (anglický, nemecký jazyk) a Žilinskom kraji (ruský jazyk). V Košickom kraji realizujeme jednu zo súčastí týchto vzdelávacích aktivít, ktoré sú zamerané na didaktiku v anglickom a nemeckom jazyku, kde je zapísaných 170 frekventantov.

Posledným veľkým okruhom zmien, ktoré vlastne ešte len nastanú, súvisí s realizáciou projektu OP Projekt OP Vzdelávanie: *Otvorenie vzdelávacieho priestoru PU vytvorením cudzojazyčnej ponuky študijných programov v e-learningu so schváleným rozpočtom projektu 1 049 099,12 eur.* Projekt je zameraný na inováciu foriem vzdelávania využívaním nových informačných technológií, vo vzdelávacom procese prispieva k zvyšovaniu úrovne vzdelávania, jeho prispôbeniu požiadavkám vedomostnej spoločnosti, a tak zabezpečeniu dlhodobej konkurencieschopnosti SR a jeho primárnym cieľom je vytvoriť 6 e-kurzov – študijných programov (zameraných na biológiu, ekológiu, geografiu, manažment, šport a zdravotníctvo) v slovenskom a anglickom jazyku v dištančnej forme štúdia.

Okrem primárneho cieľa budú v rámci plánovaných aktivít realizované školenia cudzieho jazyka a tvorby e-learningových kurzov (didaktický aspekt a technický aspekt - efektívnu prácu s LCMS. Vybraní administrátori sa prostredníctvom školenia naučia zvládať všetky potrebné operácie spojené s ich úlohou v procese tvorby vzdelávacích materiálov. Získajú informácie o práci a možnostiach LCMS systému ako aj širšie informácie o možnostiach správy obsahu.), čo je tiež investíciou do ďalšieho možného rozvoja univerzity.

Ďalším projektom, ktorý je realizovaný na Útvare vzdelávania, je z OP Vzdelávanie: Vzdelávanie učiteľov základných škôl v oblasti cudzích jazykov v súvislosti s Konceptiou vyučovania cudzích jazykov na základných a stredných školách (projekt priamym zadáním pridelený ŠPÚ).

V najbližšom období je prioritou aktualizácia prerozdelenia vzdelávacích priestorov. Prerozdelenie miestností bolo realizované pred dvoma rokmi, avšak využitie miestností napr. pre Centrá excelentnosti, laboratória, otvorenie nových miestností na Ul. 17. novembra a zníženie počtu študentov ovplyvnilo efektívne využitie priestorov, a teda je potrebné vykonať inventarizáciu miestností a ich nové prerozdelenie pre potreby tvorby rozvrhu.

Rovnako aktuálne je vytvorenie kurzu slovenského jazyka pre cudzincov – prípravný kurz pre záujemcov o štúdium na Prešovskej univerzite, čím sa otvorí širší priestor pre záujemcov o štúdium aj z iných krajín ako Slovensko, kde sa prejavuje demografický pokles populácie v 90-tych rokoch).

V súvislosti s implementáciou projektov a dovybavení univerzity modernými technológiami je potrebné vytvoriť ponuku kurzov pre pedagógov zameraných na vysokoškolskú pedagogiku, využívanie technológií v praxi, kurzy štatistiky apod.

Logo ...viac než vzdelanie sa snaží vyjadriť aj to, že vzdelanie je pre nás základ, a tak kvalite vzdelania a procesu vzdelávania sa snažíme intenzívne venovať a študentom i pedagógom ponúknuť priestor na vlastnú tvorivú realizáciu vo vzdelávacom procese i mimo neho.

PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD.

Foto: OLIVIER PRODUCTION
archív AV štúdia CCKV PU
archív UNIPOCENTRA PU

Európska únia

Agentúra

Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
pre štrukturálne fondy EÚ

Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku/
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Schválené finančné prostriedky zo ŠF na projekty Prešovskej univerzity					Podané projekty
P.č.	Projekt / Rok	r. 2008	r. 2009	r. 2010	r. 2011
1	Vybudovanie lingvokulturologického a prekladateľsko-tlmočnického centra	610 312 €			
2	Centrum excelentnosti ekológie živočíchov a človeka		1 389 697 €		
3	Dovybavenie a rozšírenie lingvokulturologického a prekladateľsko-tlmočnického centra			2 763 828 €	
4	Dobudovanie Centra excelentnosti ekológie živočíchov a človeka s dôrazom na skvalitnenie vedeckého výskumu – II. etapa			2 776 531 €	
5	Centrum excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu			4 182 843 €	
6	Centrum pre komercializáciu výstupov výskumu a manažment duševného vlastníctva PU		322 219 €		
7	Využitie výskumu a vývoja na vyšľachtenie nových kultivárov (prototypov) liečivých rastlín a ich odrodová registrácia		451 061 €		
8	Vývoj teplomerov a magnetických senzorov na báze chalkogenidov pre praktické aplikácie		367 354 €		
9	Ergonómia práce a jej vplyv na rast kvality života a spoločenskej praxe		390 176 €		
10	Modernizácia IKT a infraštruktúry Prešovskej univerzity		5 181 724 €		
11	Druhá etapa modernizácie hmotnej infraštruktúry a IKT systémov Prešovskej univerzity			5 476 755 €	
12	Modernizácia a zefektívnenie manažmentu univerzity			1 050 961 €	
13	Otvorenie vzdelávacieho priestoru PU vytvorením cudzojazyčnej ponuky študijných programov			1 049 099 €	
14	Kompetenčné centrum znalostných technológií pre inovácie produkčných systémov v priemysle a službách			760 009 €	
15	Zvýšenie kvality vzdelávania na PU v Prešove				579 812 €*
16	Interný systém zabezpečenia kvality na PU v Prešove				496 193 €*
Schválené finančné prostriedky celkom		610 312 €	8 102 231 €	18 060 026 €	1 076 005 €*

* Podané projekty v schvaľovacom procese

Výskumné aktivity na Slovensku/ Projekty sú spolufinancované zo zdrojov EÚ".
„Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/ Projekty sú spolufinancované zo zdrojov EÚ"

Prorektorka pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality

Prešovskej univerzity v Prešove

doc. Ing. Jana Burgerová, PhD.

Rozvoj, informatizácia a kvalita na Prešovskej univerzite

Prešovská univerzita v Prešove (PU), v rokoch 2007-2011, zaznamenala mimoriadny pokrok vo viacerých oblastiach pôsobenia, napríklad na poli medzinárodnej spolupráce, získaním statusu univerzity alebo v rámci získavania doplnkových zdrojov na rozvojové aktivity, kde dominantnú úlohu zastávali štrukturálne fondy Európskej únie (ŠF EÚ).

NSRR SR, pre roky 2007-2013, bol schválený Európskou Komisiou 17. 8. 2007. Dokument popisoval, na aké typy projektov plánuje Slovensko využiť prostriedky v sume 11,36 miliardy € (v rokoch 2004-2006 to bolo 1,05 mld. €) a zároveň stanovoval priority spolufinancované zo štrukturálnych fondov a kohezného fondu. NSRR pozostával z 11 operačných programov (OP). V rámci zamerania univerzity bol prioritou OP Výskum a vývoj - OPVaV s alokáciou 1,2 mld. € a OP Vzdelávanie - OPV s alokáciou 618 mil. €. Zabezpečovanie procesu implementácie pomoci zo ŠF EÚ v programovom období 2007 - 2013 plní Agentúra Ministerstva školstva SR pre štrukturálne fondy EÚ ako sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom (SORO) - ASFEU. Nástupom nového vedenia PU a vzhľadom na nové programovacie obdobie ŠF EÚ došlo k prehodnoteniu priorít ďalšieho smerovania univerzity. Na jar 2008 bol finalizovaný strategický dokument univerzity, výsledkom čoho bola aktualizácia Dlhodobého zámeru Prešovskej univerzity v Prešove na roky 2008-2013 s výhľadom do roku 2015, ktorý aktuálne korešpondoval s lokálnymi a regionálnymi rozvojovými plánmi a programami. Podporným dokumentom univerzity bola Smernica pre prípravu, spracovanie a implementáciu projektov zo štrukturálnych fondov EÚ na PU.

Útvár prorektora pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality PU (UPRIHK) ako jeden zo štyroch útvarov rektorátu čelil novým výzvam, keďže sa plánoval niekoľkonásobne zvýšiť nárast alokovaných finančných prostriedkov pre SR zo ŠF. Zároveň sa ukončovala realizácia viacerých projektov z minulého skrá-

teného programovacieho obdobia za roky 2004 -2006 vo výške cca 2,5 mil. €, v rámci Sektorového operačného programu Ľudské zdroje financovaného z ESF a programu INTERREG IIIA Program susedstva Maďarsko-Slovensko-Ukrajina. Tento proces odčerpával ľudské zdroje potrebné na prípravu nových projektov. Rozhodnutím vedenia sa začal proces personálneho a materiálneho posilňovania oddelenia.

Problematika štrukturálnych fondov bola so začiatku v kompetencii prorektora prof. Ing. Igora Liberka, CSc. a neskôr prorektorky doc. Ing. Jany Burgerovej, PhD., ktorá pokračovala v koordinácii a riadení spomínaných procesov v rámci UPRIHK na Rektoráte PU. Evidenciu a povinné prílohy k projektovým žiadostiam zabezpečuje referát pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality, kde pôsobí Mgr. Adriana Butoracová. Projektovými manažérmi na Oddelení rozvoja a projektov zo ŠF sú Mgr. Denisa Porembová, Ing. Miroslav Vataščín a asistentkou projektového manažéra je Mgr. Ivana Micheľová. Vedúcou novozriadeného Centra pre komercializáciu výstupov výskumu a manažment duševného vlastníctva Prešovskej univerzity (detto úspešný projekt) je PhDr. Zuzana Birošová. Od roku 2011 vyvstala potreba koordinátora všetkých projektov, ktorým sa stal Ing. Imrich Hamarčák.

V rámci útvaru rozvoja je implementovaných (resp. útvár ponúka poradenstvo a koordináciu v rôznych fázach fakultných projektov) týchto 13 projektov zo ŠF EÚ za takmer 26 mil. €:

1. Vybudovanie lingvokulturologického a prekladateľsko-tlmočnického centra, cieľom ktorého je modernizácia a zefektívnenie systému podpory výskumu a skvalitnenie infraštruktúry PU v oblasti štúdia jazykov, cestovného ruchu. Vybudovanie lingvokulturologického a prekladateľsko-tlmočnického centra s laboratóriami - 1.Prekladateľsko-tlmočnické 2. Masmédiálne 3. Fonetické - posunie výskum v oblasti jazykov na medzinárodnú úroveň (FF PU).

2. Centrum excelentnosti ekológie živočíchov a človeka, ktorého cieľom je zvýšenie kvality a synergie potenciálu Prešovskej univerzity v oblasti excelentného ekologického výskumu živočíchov a človeka - vybudovanie centra excelentnosti, bude pozostávať z troch laboratórií - Laboratórium ekofyziológie živočíchov a rastlín, Laboratórium molekulárnej ekológie živočíchov a biodiverzity, Laboratórium molekulárnej ekológie človeka (FHPV PU).

3. Dobyvavenie a rozšírenie lingvokulturologického a prekladateľsko-tlmočnického centra, s cieľom pokračovať v skvalitnení podmienok pre realizáciu špičkového základného výskumu, v rámci centra excelentnosti a zvýšenie jeho prínosu pre spoločnosť a prax (FF PU).

4. Dobudovanie Centra excelentnosti ekológie živočíchov a človeka, s dôrazom na skvalitnenie vedeckého výskumu - II. etapa - cieľom je dovybavenie sekcií Centra excelentnosti ekológie živočíchov a človeka prístrojovou a IKT technikou pre výskumné projekty. Výsledkom bude vybavenie dvoch Laboratórií sekvenčných analýz a Bio-banky, dovybavenie dvoch laboratórií environmentálnych biotechnológií I a II. s fytokomorami. Zriadi sa laboratórium biodiverzity živočíchov, ktoré bude vybavené laboratórnym zariadením a bude predstavovať ďalšiu sekciu Centra excelentnosti ekológie živočíchov a človeka (FHPV PU).

5. Centrum excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu. Projekt je zameraný na zvýšenie potenciálu a kvality v oblasti historického výskumu, a to v troch prioritách: 1. cirkvi a náboženstvá v historickom vývine strednej Európy, 2. migračné procesy a ich úloha v dejinách spoločnosti a 3. dokumentácia a ochrana kultúrneho dedičstva Slovenska. Centrum excelentnosti, prostredníctvom vybudovania Laboratória sociohistorických a kultúrohistorických analýz a databáz (bude slúžiť na hlavné vedecko-výskumné aktivity v prioritách - študovňa, multimediálny archív a redakcia), umožní kvalitnejší výskum, vstup do európskych i svetových výskumných sietí, v ktorých slovenské zastúpenie zatiaľ chýba (FF PU).

6. Centrum pre komercializáciu výstupov výskumu a manažment duševného vlastníctva Prešovskej univerzity. Cieľom je vybudovať centrum, ktoré vytvorí komplexnú informačnú infraštruktúru v oblasti vedeckých projektov, partnerstiev a spoluprác. Centrum zabezpečí prenos a komercializáciu duševného vlastníctva a technológií vznikajúcich v prostredí PU, s dôrazom na ochranu intelektuálneho vlastníctva univerzity, vytvorí a aplikuje politiku licencovania (R PU).

7. Využitie výskumu a vývoja na vyšľachtenie nových kultivarov (prototypov) liečivých rastlín a ich odrodová registrácia. Cieľ projektu: Podpora aplikovaného výskumu v oblasti šľachtenia liečivých rastlín a skvalitnenie výskumnej infraštruktúry, výskum v oblasti šľachtenia špeciálnych plodín, nové odrody liečivých rastlín, zavedenie nového kultivaru (prototypu) do odrodových skúšok, zriadenie Centra pre propagáciu a transfer kultivarov do praxe (FHPV PU).

8. Vývoj teplomerov a magnetických senzorov na báze chalkogenidov pre praktické aplikácie. Cieľ projektu: Zvýšenie regionálnej konkurencieschopnosti v oblasti vývoja perspektívnych materiálov vhodných pre použitie v praxi, vybudovanie laboratória na meranie teplotných závislostí, elektrických, mag-

netických a tepelných vlastností tuhých látok v teplotnom rozsahu 50K až 400K, výskum a vývoj teplotných a magnetických senzorov na báze chalkogenidov, prezentovanie výsledkov pre praktické využitie. Výsledkom aplikovaného výskumu budú senzory na báze chalkogenidov (FHPV PU).

9. Ergonómia práce a jej vplyv na rast kvality života a spoločenskej praxe. Cieľ projektu: Vývoj technológie pre aplikáciu správnej ergonómie práce dentálneho hygienika a zubného lekára v praxi, dovybudovanie laboratórií pre zisťovanie a vyhodnocovanie záťaže podporno-pohybového systému. Spracovaním technického postupu na výrobu ergonomickú stoličku umožňujúcej dentálnym hygienikom a zubným lekárom zaujať pri práci optimálnu polohu sa prispeje k prevencii pred ochoreniami podporno-pohybového systému, správnej ergonómie práce lekárov, praktických zručností študentov a rozvoju aplikovaného výskumu v danej oblasti (FZ PU).

10. Modernizácia IKT a infraštruktúry Prešovskej univerzity. Cieľom projektu je modernizácia a rekonštrukcia hmotnej infraštruktúry objektov univerzity, výmenou sociálnych zariadení, okien a elektrických sietí, obnova ubytovacích kapacít, výmenou okien a zasklených stien, vybudovanie Wi-Fi siete v 11 objektoch, nainštalované a nakonfigurované aktívne sieťové prvky pre nové rozvody počítačovej siete, kompletne vybavenie 165 seminárnych, prednáškových a odborných učební univerzity modernou didaktickou a výpočtovou technikou, s jediným cieľom - zlepšiť podmienky vzdelávacieho procesu na PU (R PU).

11. II. etapa Modernizácie hmotnej infraštruktúry a IKT systémov Prešovskej univerzity. Cieľ projektu: Nadväzujúci a pokračujúci proces rekonštrukcie objektov PU, výmena okien a rekonštrukcia fasády na ŠD, v sídle Fakulty športu, rekonštrukcia serverovej základne na CVT PU, dovybavenie učební modernou technikou, dostavba objektu PU. Výstupy aktivít vytvoria možnosti pre prípravu a implementáciu ďalších projektov týkajúcich sa oblasti IKT a plošné zavedenie nových spôsobov výučby (e-learning, automatizácia testovania, atď.), prípadne sa využijú prostriedky na investíciu do obnovy ďalších častí hmotnej infraštruktúry (R PU).

12. Otvorenie vzdelávacieho priestoru PU vytvorením cudzojazyčnej ponuky študijných programov v e-learningu. V rámci projektu sa na PU vytvorí prostredie pre dištančne študujúcich v anglickom jazyku, zamerané na samoplatcov. Bude spracovaná a vytvorená obsahová náplň elektronického a kombinovaného vzdelávania v cudzom jazyku, Prešovská univerzita bude po ukončení projektu pripravená na poskytovanie modernej formy vzdelávania v cudzom jazyku s inovovaným obsahom, v súlade s trendmi EÚ a požiadavkami vedomostnej spoločnosti (R PU).

13. Modernizácia a zefektívnenie manažmentu univerzity. Cieľ projektu: Vytvorený moderný informačný systém pre správu, obbeh a riadenie dokumentov, ich ukladanie, spracovávanie, editáciu a distribúciu; automatizovanie správy registratúry (R PU).

14. Kompetenčné centrum znalostných technológií pre inovácie produkčných systémov v priemysle a službách. V tomto projekte je žiadateľom TU Košice a partnermi sú Prešovská a Žilinská univerzita. Ide o mimoriadne úspešný projekt, vďaka ktorému sa PU

stala súčasťou kompetenčných centier v SR, ktoré budú slúžiť ako základ národných výskumných parkov. Predmetom aktivít PU v tomto projekte je podpora sofistikovaných simulačných metód pre geopriestorové služby v gescii Katedry GaRR FHPV a zainteresovaných firiem.

V poslednom období Rektorát PU v Prešove podal 2 projekty v rámci výzvy Operačného programu Vzdelávanie-2010/1.2/02-SORO: **Zvyšovanie kvality vzdelávania na Prešovskej univerzite v Prešove**, ktorého cieľom je návrh a overenie systému priameho merania kvality a návrh opatrení na zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania v študijnom programe 1.1.5 Predškolská a elementárna pedagogika - prostredie pre systém riadenia vzdelávania a virtuálnej učebne a kreovanie metodického a didaktického konceptu tvorby e-learningových kurzov. Cieľovou skupinou budú všetci študenti v dennej a externej forme v predmetnom študijnom programe. Druhým projektom, od ktorého si sľubujeme implementáciu systému kvality do oblastí výskumu a vzdelávania, je projekt s názvom **Interný systém zabezpečenia kvality na Prešovskej univerzite v Prešove**. Jeho cieľom je vypracovanie, implementácia a overenie interného systému pre zabezpečenie kvality na Prešovskej univerzite v Prešove s cieľom vytvoriť, implementovať a overiť metodiku zabezpečenia kvality organizácie a riadenia, vzdelávania a výskumu a cieľovú skupinu budú tvoriť: manažment PU, dekan, prodekan fakúlt, vedúci inštitútov a katedier, vedúce študijných oddelení. Tieto projekty sú v súčasnosti v štádiu formálnej kontroly na AS-FEU.

Obdobie rokov 2008-2011 je obdobím nebyvalej informatizácie PU v jej histórii, kde hlavným akceleračným faktorom väčšiny IKT aktivít sa stali 2 spomínané schválené projekty z ŠF, a to projekt *Modernizácia IKT a infraštruktúry Prešovskej univerzity* a projekt *Druhá etapa modernizácie hmotnej infraštruktúry a IKT systémov Prešovskej univerzity*, pri ktorých sa podarilo získať finančné prostriedky na rozvoj IKT vo výške takmer 500 000 EUR. V rámci týchto projektov sa v koordinácii útvaru prorektorky a kvestorky riešili a riešia najmä tieto kľúčové aktivity: **Modernizácia a informatizácia seminárnych, prednáškových a odborných učební**: Ide o najvýznamnejšiu a rozsahom najväčšiu modernizáciu učební od obdobia vzniku univerzity. Dodávka hardvérového a vstavaného vybavenia učební je v súčasnosti kompletne dokončená. Nové vybavenie bolo inštalované v celkovo 165 seminárnych, prednáškových a odborných učebniach. Išlo konkrétne najmä o 136 počítačov do prednáškových a seminárnych miestností, ďalších 406 počítačov do počítačových a odborných učební, ďalej o 132 dataprojektorov a elektrických plátien, 17 interaktívnych tabulí a ďalšie drobné vybavenie. V rámci tejto aktivity bolo dodaných aj 7 verejných terminálov pre študentov vo VŠA.

Rekonštrukcia a rozšírenie pasívnych sieťových prvkov a rozvodov, internetizácia ubytovacích kapacít: V rámci tejto aktivity sa vybudovali a rozšírili moderné metalické a optické počítačové rozvody v 12 objektoch univerzity (v ďalších 2 sa v súčasnosti pripravujú), vrátane prvotných rozvodov na izbách ubytovaných študentov v ŠDJ PU (v 2 ŠD sú už v prevádzke, v ďalších 2 v prípravnej fáze realizácie). Celkovo bolo doteraz nainštalovaných 1 694 počítačových zásuviek, čo je

veľmi významný nárast, ktorý nemá obdobu v minulosti. Vo všetkých objektoch išlo o vysokorýchlostné siete, ktoré budú pracovať typicky rýchlosťou 1 Gb/s, ale sú pripravené aj na zavedenie rýchlosti 10 Gb/s, v budúcnosti.

Modernizácia a rozšírenie aktívnych sieťových prvkov a sieťových serverov: V rámci tejto aktivity prebehli dodávky hardvérového a softvérového vybavenia. Aktívne sieťové prvky (najmä switche) sa postupne montujú a servery inštalujú, definitívne ukončenie aktivity je plánované do konca augusta tohto roku. Pre sfunkčnenie celej siete sa bude musieť celoplošne nasadiť nová koncepcia sietí a konfigurácia sieťových prvkov. V rámci tejto aktivity bolo dodaných 14 centrálnych serverov (CVT, UK) a 11 lokálnych serverov na 4 fakultách (FF, FHPV, PF a FM). Keďže samotná inštalácia a oživenie zariadení je plánované až do septembra 2011, v súčasnosti sa dali do prevádzky len niektoré servery, konkrétne na CVT PU to sú servery pre MAIS, dochádzkový a stravovací IS a oživilo sa virtuálne centrum, v rámci ktorého sa spustil **nový mailový server** univerzity. V plánovanom období budú dané do prevádzky aj ostatné servery.

Vybudovanie Wi-Fi siete univerzity: Nové hardvérové vybavenie centrálnej Wi-Fi siete je kompletne zrealizované v 12 objektoch univerzity. Oživenie siete nie je ešte zrealizované, wifi sieť sa začala konfigurovať zatiaľ len na jednom poschodí objektu VŠA, po overení prevádzky sa bude postupne rozširovať. Ukončenie aktivity je plánované v lete tohto roku. Po spustení táto **bezdrôtová sieť umožní bezplatný verejný prístup k informačným službám univerzity** všetkým záujemcom aj návštevníkom a po zaregistrovaní oprávneného používateľa (študenta, zamestnanca) aj prístup na internet. Sieť bude pracovať rovnako vo všetkých objektoch, a to bez nutnosti meniť prihlasovacie údaje.

Modernizácia a integrácia nástrojov informačno-komunikačných technológií a integrácia systémov využívaných v pedagogickom a študijnom procese, implementácia web konferencie: Táto aktivita je zameraná na implementáciu nových softvérových riešení v prostredí univerzity. Cieľom aktivity je zabezpečenie technologickej a softvérovej inovácie nosných nástrojov informačno-komunikačných technológií využívaných v pedagogickom a študijnom procese.

Okrem doplnenia niektorých funkcionalít, v rámci Modulárneho akademického informačného systému, smeruje aj na zabezpečenie vzájomnej komunikácie informačných systémov s portálom vysokých škôl na úrovni exportov/importov, prostredníctvom ďalších nadstavbových modulov zabezpečuje priamu a nepriamu komunikáciu na úrovni jednotlivých používateľov alebo diskusných skupín vytvorených podľa študijných programov alebo konkrétnych predmetov štúdií. Ďalší nový modul plní zároveň komunikačnú funkciu pre nasadenie služieb Instant Messaging, teda priamej komunikácie medzi používateľmi. Výmenné zahraničné študijné pobyty si vyžadujú implementáciu samostatného modulu na komplexnú evidenciu a správu študijných pobytov, v ktorom bude vyriešený aj prenos študijných kreditov, v súlade so systémom ECTS. Ďalším cieľom je zavedenie systému automatizovaného spracovania výsledkov písomných testov a Web konferencie.

Zavedenie multimediálnych informačných panelov na univerzite a video portálu: Vzhľadom na ukončenie aktivity koncom roku 2011 sa realizácia hardvérovej časti začne v polovici tohto roku. Na vybraných miestach vo viacerých objektoch univerzity budú umiestnené LCD obrazovky, na ktorých sa bude cez počítačovú sieť vysielat program s použitím video vysielania aj textových informácií.

Jednou z nosných oblastí Úseku prorektorky doc. Ing. Jany Burgerovej, PhD. je aj úspešný štart a prvé kroky v oblasti zavedenia systému hodnotenia kvality podľa európskych štandardov. Vedenie PU pristúpilo v roku 2009 k implementácii systému hodnotenia kvality procesov na univerzite v súlade s DZ PU, ako poradný orgán bola rektorom zriadená Rada kvality PU. Členovia Rady absolvovali rad školení efektívneho uplatňovania systému CAF v or-

ganizácii. Prorektori ďalších úsekov boli oboznámení s modelom CAF, v koordinácii zmocnenca pre kvalitu prebehlo školenie CAF všetkých členov Kolégia rektora, následne boli oblasti samohodnotiacej správy rozdelené z hľadiska oblasti pôsobnosti. Model CAF chceme uplatňovať celoplošne na všetkých fakultách PU, pričom využívame skúsenosti FM PU s jeho pilotnou aplikáciou. Identifikácia procesov by sa mala odraziť na efektivizácii administratívno-manažérskych činností. Plánujeme implementovať optimálnu koncepciu rozdelenia kompetencií medzi jednotlivé úrovne manažmentu. V súčasnosti finišujeme s prípravou samohodnotiacej správy CAF za PU, ktorú sme prihlásili do súťaže o Národnú cenu kvality a veríme v jej úspešný priebeh.

doc. Ing. Jana Burgerová, PhD.

Ing. Miroslav Vataščin, projektová manažér

Foto: OLIVIER PRODUCTION

UNIPOCENTRUM PU zastrešuje ISIC/ITIC agendu, Uniposhop i časopis Na PULze

SAIA o štipendijných pobytoch v zahraničí

Univerzitné informačno-poradenské centrum Prešovskej univerzity v Prešove (UNIPOCENTRUM PU) vzniklo v roku 2008, transformáciou pôvodného Študentského servisného centra PU. Postupne sa vyprofilovalo na pracovisko, ktoré poskytuje **informačné, poradenské a informačno-technologické služby** študentom a zamestnancom PU, zahraničným študentom i verejnosti. Ide konkrétne o tieto činnosti:

- správa ISIC/ITIC licencií, prolongácia univerzitných kariet ISIC/ITIC a univerzitných kariet študentov v externej forme štúdia na 1., 2. a 3. stupni
- správa univerzitného Uniposhopu (e-shopu) s knižnými publikáciami, skriptami a reklamnými predmetmi s logom PU
- poradenstvo: študijné, psychologické (vrátane protidrogového poradenstva), finančné, právne, duchovné (rímskokatolícke, gréckokatolícke, aj v priestoroch UNIPOCENTRA 2 - Univerzitného pastoračného centra na Jarkovej ul. v Prešove)
- reprografické služby (tlač a kopírovanie dokumentov)
- PC a internet (10 PC zostávajú)

Duchovný správca Mgr. M. Kašaj v rozhovore so študentkou

- predaj reklamných predmetov na podujatiach PU
- prezentácia PU na veľtrhoch vzdelávania v Bratislave a v Košiciach

Okrem hlavných činností centrum organizuje prednášky, diskusie a informačné stretnutia na rôzne témy, napr. možnosti zahraničných stáží pre študentov i pedagógov, pracovné ponuky v zahraničí pre študentov počas letných mesiacov, jazykových kurzov alebo sú to animačné prednášky, napr. o tréningu pamäte. UNIPOCENTRUM PU tiež zabezpečuje mimoškolské aktivity pre zahraničných študentov, v rámci študentských mobilit Erasmus (organizovanie výletov, premietanie filmov slovenskej a českej produkcie s anglickými titulmi a pod.).

Počnúc týmto aktuálnym číslom prešiel pod UNIPOCENTRUM PU univerzitný časopis Na PULze, kde v súčasnosti sídli aj redakcia tohto periodika.

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: archív UNIPOCENTRA PU

Rozhovor s prorektorkou pre vonkajšie vzťahy a marketing

Prešovskej univerzity v Prešove

doc. PhDr. Ivetou Kovalčíkovou, PhD.

Sme plnohodnotným partnerom v medzinárodných štruktúrach

Pani prorektorka, oddelenie, ktoré manažujete, prešlo na začiatku funkčného obdobia istou transformáciou. Čo bolo základným dôvodom rozšírenia profilu oddelenia zahraničných vzťahov na oddelenie vonkajších vzťahov a marketingu?

Do pozície prorektorky som vstúpovala s predchádzajúcou skúsenosťou prodekanke pre štúdium a oblasť zahraničných vzťahov Pedagogickej fakulty. Pred tým ako som začala pracovať v pozícii prorektorky PU som stála pri zrode prvých akreditačných spisov, transformácii študijných programov, pri implementácii prvého akademického systému na univerzite. Mala som skúsenosť s členstvom v európskej sieti 90 univerzít, zúčastnila som sa učiteľskej mobility v Belgicku a Portugalsku, počas môjho funkčného obdobia na univerzitu prišli študovať belgickí a portugalskí ERASMUS študenti ako pridaná hodnota mojich zahraničných pobytov. Bola som teda detailne oboznámená s agendou, ktorá sa na úseku zahraničných vzťahov aktuálne rieši, ale zároveň som si bola vedomá, aký typ podpory zo strany rektorátneho oddelenia by som uvítala, aby pobyty zahraničných študentov a učiteľov mali adekvátnu kvalitu, v zmysle organizačných aj odborných – predmetových aspektov. Chcela som zlepšiť to, s čím som mala problémy ja ako radový pracovník a prodekan. Počínajúc s ubytovacími, stravovacími službami pre zahraničných študentov i sprievodnými detailmi, ktoré sú spojené so semestrálnym pobytom mimo domova. Ako prodekanke pre oblasť štúdia som improvizovaným spôsobom na vyzvanie vyrábala materiály, ktoré mali prezentovať fakultu na výstavách vzdelávania a sledovala som variabilitu a kvalitu propagačných materiálov, ktoré mali k dispozícii zahraničné partnerské univerzity na rokovaniach, týkajúcich sa tvorby potenciálnych projektových konzorcií. Uvedomila som si, že predstaviť univerzitu, vytvoriť dojem a predstavu o jej fungovaní, je samozrejme možné aj vo verbálnej osobnej komunikácii, avšak kvalita propagačných materiálov v zahraničnom prostredí je nesmierne dôležitá. Ostávajú tam po Vás a partneri sa k nim vracajú. Z tohto dôvodu mojou ambíciou bolo rozšíriť kompetencie oddelenia zahraničných vzťahov o úsek propagácie a marketingu, s cieľom budovať

značku univerzity, dôstojne ju prezentovať na výstavách a veľtrhoch vzdelávania tak, aby náš stánok, naše materiály boli dostatočným dôvodom, aby študent, potenciálny klient začal uvažovať, že aj Prešovská univerzita v Prešove by sa mohla stať jeho alma mater.

Nazdávate sa, že tento krok splnil projektované zámer?

Myslím si, že to určite nebolo zbytočné úsilie....Univerzita, hoci v rámci limitovaných ľudských zdrojov (na oddelenie bola prijatá 1 pracovníčka), dokázala, že ma vypracovaný systém marketingu a propagácie, komunikácie s médiami, monitoringu referencií o PU v médiách, obnovila tradíciu tlačových besied, ktoré informujú o dianí na univerzite. Počas uplynulých rokov bolo vydaných viacero propagačných materiálov v slovenskom a anglickom jazyku systematicky dizajnovaných pre rôzne cieľové skupiny i pre rôzne účely ich použitia. Podotýkam, že všetky materiály sú výsledkom práce našich študentov a študentov Vysokkej školy výtvarných umení v Bratislave. Vznikli v procese zámernej aktivizácie našich študentov vo vyhlásených študentských súťažiach. Som si vedomá skutočnosti, že v povedomí členov akademickej obce sa môže objaviť názor, že v štátnej inštitúcii sú to zbytočne vyhodnené peniaze. Možno to platilo pred pár rokmi, ale dnes aj štátna univerzita funguje v trhovom prostredí a všetky procesy akademického života - štúdium, výskum aj internacionalizácia sú viazané na jej imidž a vysoký kredit. V každom prípade, našim cieľom bolo, aby ten tvorivý pracovník, ktorý sa rozhodne vycestovať za brány univerzity, s cieľom ponúknuť alebo prijať ponúknuté partnerstvo v parciálnej forme akademickej spolupráce - mal k dispozícii podporný printový materiál v slovenskom a anglickom jazyku, film o PU, prezentáciu, časopisy, ktoré budú reprezentovať kvalitnú inštitucionálnu afiliáciu.

Snažili sme sa, aby našu univerzitu v regióne, na Slovensku i v zahraničí začali vnímať ako vážneho a zodpovedného partnera na akademickom trhu. Som si vedomá skutočnosti, že "forma", ktorú sa naše oddelenie snažilo vytvárať, je jedna vec, je však žiaduce, aby ju bolo možné naplniť kvalitným „obsahom“, ináč budo-

Prorektorka doc. PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD. so svojím pracovným tímom

vaný imidž má krátkodobý a pominuteľný charakter. Väčšina propagačných materiálov bola financovaná zo zdrojov, ktoré sme získali od oslovených sponzorov a partnerov z vonkajšieho prostredia.

S akými prioritami ste prevzali manažovanie oblasti internacionalizácie na PU?

V úvode som naznačila, že jednou z priorít bolo vybudovať infraštruktúru, zabezpečujúcu dôstojný semestrálny pobyt zahraničných študentov na PU. Úsilie pedagógov, dojem z výučby, boli často zmarené problémami, ktoré študenti zažívali v mimovyučovacom čase. V prvom roku funkčného obdobia sme presunuli študentov z nevyhovujúceho internátu na Exnárovej ulici do hlavného kampusu, čím sa odstránili problémy s ich cestovaním a stravovaním. Dôležité bolo prevziať zodpovednosť za organizáciu a ponuku sociálneho programu pre zahraničných študentov, vytvoriť systém tutoringu a bodov prvého kontaktu, s cieľom umožniť rýchlu adaptáciu na nové prostredie. V tíme prodekanov pre zahraničnú spoluprácu fakúlt sme sa snažili riešiť otázky súvisiace s prácou katedrových a inštitucionálnych Erasmus koordinátorov.

Prioritou oddelenia bolo zvýšiť atraktivitu univerzity pre prichádzajúcich Erasmus študentov. Na tento účel boli vytvorené semestrálne moduly štúdia v anglickom jazyku. Nie všetky moduly boli uvedené do praxe, zvýšil sa však počet prichádzajúcich študentov a učiteľov - v prípade študentov trojnásobne a učiteľov štvornásobne - za posledné štyri roky. Snaží-

li sme sa v rámci našich personálnych možností poskytovať poradenstvo pri tvorbe a implementácii edukačných zahraničných projektov. Naše oddelenie sa stalo nositeľom niekoľkých projektov medzinárodnej spolupráce, z ktorých profitovali mnohé fakulty PU. Projekty sme tvorili s cieľom zistiť, či je vôbec možné v selektívnej procedúre projekt zahraničnej spolupráce so zaujímavou finančnou dotáciou získať. Zistili sme, že to možné je, ale „na kolene“ sa robiť nedá. Implementačná fáza akéhokoľvek medzinárodného

projektu si vyžaduje profesionálny prístup a odborné kompetencie. Aj napriek tomu, že agenda oddelenia sa značne rozšírila v súvislosti s narastajúcim počtom zahraničných hostí Erasmus študentov, implementáciou zahraničných projektov - personálne kapacity boli zachované. Nepokladám tento stav za optimálny. Učiteľia, ktorí sú ochotní vstúpiť do medzinárodnej spolupráce, potrebujú oveľa intenzívnejšiu podporu vo fáze prípravy a implementácie projektov. Agenda je značne variabilná v čase a obsahu, administratívne príručky medzinárodných projektov sú čoraz zložitejšie a tento typ podpory vyžaduje systematickú zmenu a transformáciu oddelenia tak, ako je to na univerzitách s optimálnymi výsledkami v rámci medzinárodnej a edukačnej spolupráce.

Interview pre ukrajinskú televíziu

Aký je podľa Vás optimálny model manažovania projektov medzinárodnej spolupráce na PU?

Nazdávam sa, že príprava projektov medzinárodnej edukačnej spolupráce by mala byť centralizovaná, presnejšie povedané - centralizovaná by mala byť podpora prípravy medzinárodných projektov. Každá projektová schéma - spomeniem niektoré - Comeenius, CEEPUS, Tempus, Mundus, DAPHNE, Visegradsky fond.... má

špecifické formuláre, vlastnú administratívnu príručku, osobitú finančnú agendu, jedinečné projektové podmienky vo fáze prípravy i implementácie. Zvládnutie administratívnej agendy každého projektu vyžaduje štúdium materiálov v anglickom jazyku, podporný tréning a samozrejme, kumulovaná skúsenosť s konkrétnym projektom je vítaná. Z tohto dôvodu si

v tejto fáze neviem predstaviť vytvorenie podporných oddelení pre medzinárodné edukačné projekty na každej fakulte. Bolo by veľkým úspechom, ak by sa podarilo vytvoriť takéto oddelenie na univerzitnej úrovni. V prvom rade by bolo treba signalizovať a iniciovať potrebu vytvorenia takého oddelenia zo strany manažmentu a pracovníkov fakúlt, následne pripraviť odborníkov, projektových manažérov. Nazdávam sa, že to je jediná cesta, ako zvýšiť úroveň zapojenia sa našich tvorivých pracovníkov do medzinárodnej projektovej spolupráce.

Čo pokladáte za úspech Vášho tímu v hodnotenom období?

Vnímam viacero pozitívnych momentov: prijatie PU do elitného klubu EUA (European Universities Association), členstvo v Danube Rectors Conference, založenie Alliance of Central-Eastern European Universities. Do roku 2007 nebola PU členom žiadneho akademického konzorcia európskeho významu, nemohla tak profitovať zo sociálneho kapitálu, presnejšie - v tomto prípade akademického kapitálu, ktorého nositeľom je každý network. Prostredníctvom členstva v EUA možno „z prvej ruky“ sledovať a vyhodnocovať najnovšie trendy v medzinárodnom akademickom priestore, hľadať a využívať siete a partnerstvá, hlavne pri získavaní projektov. Konzorcia a kvalitné univerzitné partnerstvá sú v súčasnosti entitami, ktoré vstupujú do selektívnych procesov získavania financií na edukačné a výskumné aktivity. Partnerstvo v obidvoch medzinárodných výskumných projektoch implementovaných na našom oddelení sme získali aj vďaka členstvu v EUA. To pôsobí ako prvý filter, značka kvality, keď sa vytvárajú projektové konzorcia.

Zvýšenie počtu prichádzajúcich zahraničných učiteľov (za posledné štyri roky štvornásobne) a zahraničných študentov na PU (trojnásobne za posledné štyri roky), zvýšenie úspešnosti PU pri získavaní grantov SAIA, prvýkrát získanie medzinárodného výskumného projektu – to sú indikátory zvyšujúcej sa interna-

SALZBURG GLOBAL SEMINAR – odborné rokovanie s partnerkami z Kene a Thajska

cionalizácie PU. Za pozitívne považujem aj precízne monitorovanie všetkých výstupov internacionalizácie na fakultách v diachrónnom pláne. Nedá mi nespomenúť aj vytvorenie fondu na úhradu odmien učiteľov, ktorí zabezpečujú výučbu zahraničných študentov v anglickom jazyku.

Na prípade úseku marketingu a propagácie sme spracovali projekty a vo výberovej hodnotiacej procedúre získali peniaze od SLSP na podporu všetkých univerzitných médií, UNIPOCENTRUM PU sme vybavili novou počítačovou technikou, v posledných dňoch sme dostali správu, že bol akceptovaný aj ďalší náš projekt na podporu mladých umelcov na PU – zariadením vybavíme ateliér študentov výtvarníkov i študentské divadlo. Celkovo pozitívne hodnotím aktivizáciu študentov prostredníctvom súťaží, zapájania sa do projektov, študenti brigádniccky vypomáhajú na našom oddelení, získavajúc skúsenosti s organizáciou medzinárodných podujatí, tvorbou aj implementáciou projektov.

Naopak, ktoré zámery sa Vám nepodarilo naplniť?

Pred rokom sa naše oddelenie pokúšalo zaviesť na PU tradíciu Otvorených diskusných fór. V univerzitnom a fakultnom manažmente existujú tradičné kanály prenosu informácií: kolégiá rektora, dekanov fakúlt, zasadnutia inštitútov a katedrií. V neposlednom rade i zasadnutie akademickej obce poskytuje priestor na komunikáciu. Naším cieľom bolo optimalizovať prenos strategických informácií, diskutovať o veciach súvisiacich s otázkami na individuálnej úrovni členov akademickej obce i zamestnancov PU, z dôvodu „očistenia“ informácií od nánosov interpretácií rôznych komunikačných kanálov. Predmetom diskusie mali byť vždy dopredu ohlásené témy, resp. otázky do diskusie, výmena informácií a skúseností, riadená moderátorom. Otvorené diskusné fóra boli zrušené pre nedostatok záujmu; možno bolo treba len viac času, aby si učители, študenti a zamestnanci zvykli na „túto novinku“

Erasmus – zahraniční študenti na pôde PU v Prešove

a prejavili záujem diskutovať nielen v kuloároch.

Čo je najväčšou bariérou procesov internacionalizácie na našej univerzite?

Myslím si, že predpokladom zvyšovania individuálneho výkonu, vrátane zapojenia sa do internacionalizačných procesov na mikroúrovni, je poznanie, resp. informácia o tom, čo je aktuálne (aj s predikovaním budúceho trendu), vnímané ako hodnota v akademickom výkone. Ináč povedané, aké sú nároky na individuálny výkon zamestnanca v UNIVERZITNOM akademickom prostredí. Toto poznanie je nevyhnutné zvlášť v transformačných obdobiach, keď sa menia základné princípy akademického fungovania, napr. keď prebieha zmena na nasledujúcich úrovniach: 1. zmena princípu tvorby rozpočtu univerzity a prideľovanie finančných prostriedkov zo štátnych zdrojov – automatické prideľovanie prostriedkov je nahrádzané získavaním prostriedkov v súťaživých

grantových národných aj medzinárodných procedúrach, ktorých úspešnosť sa v konečnom dôsledku premieta do sumy pridelených prostriedkov zo štátneho rozpočtu, 2. princíp posudzovania kvality výkonu v univerzitnom prostredí – univerzita je inštitúciou, ktorá generuje aj nové poznatky a prispieva tak k rozvoju vied. Redukcia akademických aktivít len na transmisiu už dávnejšie poznaného je výsadou iných typov inštitúcií vysokoškolského vzdelávania. Bariérou internacionalizácie, okrem cudzojazyčnej kompetencie, sú aj rezervy v individuálnom i skupinovom uvedomení si procesov zmeny, teda toho, čo sa deje, prečo sa tak deje a kto by mal byť primárne nositeľom kvalitatívnej zmeny v akademickom univerzitnom prostredí. Staré časy sú neodvratne preč...

Zhovárala sa **Mgr. Erika Malá**

Foto: OLIVIER PRODUCTION
archív PU v Prešove

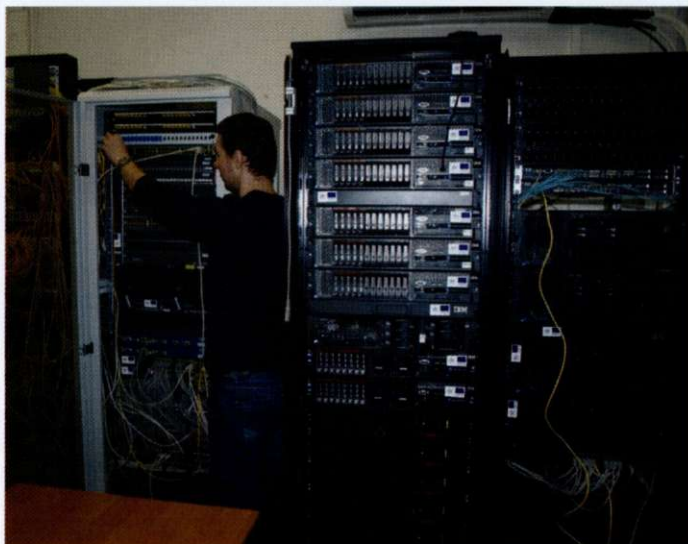
CVT spravuje virtuálne centrum univerzity

V období rokov 2008 – 2011 sa CVT PU zapojilo do dvoch kľúčových projektov financovaných z fondov EÚ – **Modernizácia IKT a infraštruktúry Prešovskej univerzity** a **Druhá etapa modernizácie hmotnej infraštruktúry a IKT systémov Prešovskej univerzity**. V rámci týchto projektov CVT PU riešilo a rieši tieto hlavné aktivity:

- rekonštrukcia a rozšírenie pasívnych sieťových prvkov a rozvodov, internetizácia ubytovacích kapacít
- modernizácia a rozšírenie aktívnych sieťových prvkov a sieťových serverov
- vybudovanie Wi-Fi siete PU
- modernizácia a integrácia nástrojov informačno-komunikačných technológií a integrácia systémov využívaných v pedagogickom a študijnom procese, implementácia web konferencie
- modernizácia a informatizácia seminárnych, prednáškových a odborných učební
- zavedenie multimediálnych informačných panelov na univerzite a video portálu

Terminálové pracovisko CVT PU vo vestibule VŠA, Ul. 17. novembra 1, slúži pre študentov, zamestnancov aj návštevníkov univerzity a umožňuje prístup ku všetkým web službám PU (MAIS, webmail, www stránky UNIPO, dochádzkový a stravovací IS atď.). Bolo zakúpené v rámci IKT projektov a vybavené najmodernejšou technikou – jednouúčelovým terminálom ako aj PC terminálmi v boxoch.

Sieťové centrum CVT PU (na obrázku) je zároveň sieťovým a komunikačným centrom univerzity aj regionálneho uzla SANETu v Prešove. Vybavenie bolo kompletne zakúpené z projektov financovaných z fondov EÚ. Rozvodný rám, ktorý je na fotografii zľava, obsahuje nové aktívne sieťové prvky značky CISCO, optické a metalické rozvody, vrátane nového centrálného prepínača a smerovača univerzity Catalyst 6509. Rám v strede obsahuje 9 nových (a jeden starší) centrálnych serverov univerzity značky IBM, ktoré slúžia pre stravovací IS, dochádzkový IS, MAIS (spolu

3 servre), e-learningový systém Moodle, nový webkonferenčný systém a budú po kompletnom doinštalovaní slúžiť aj pre ďalšie aplikácie. Rám úplne vpravo obsahuje **virtuálne centrum** univerzity, ktoré sa skladá zo 4 výkonných serverov a 2 diskových polí pripojených optickou technológiou. Virtuálne centrum s použitím softvérovej technológie spoločnosti VMware umožňuje beh viacerých virtuálnych serverov, s využitím veľkého výpočtového potenciálu systému. V súčasnosti na ňom beží nový centrálny mailový server univerzity a pripravuje sa nový e-learningový systém EKP.

V súčasnosti sa rieši najmä **projekt jednotnej správy identít univerzity** pomocou nástrojov Novell IDM. Ten by mal zjednodušiť a zefektívniť správu identít všetkých definovaných systémov, zabezpečiť automatické prideľovanie a odoberanie prístupov do systémov, správu používateľských hesiel cez centralizovanú službu, vrátane tzv. samoobslužnej správy hesiel a mal by podporiť celkové zvýšenie bezpečnosti IT prostredia.

Ing. Vladimír Pisarský, riaditeľ CVT PU

Foto: archív CVT PU

Rozhovor s kvestorkou

Prešovskej univerzity v Prešove

Ing. Máriou Novákovou

Využili sme najviac dotačných prostriedkov v histórii PU

Vo funkcii kvestorky Prešovskej univerzity (PU) v Prešove ste už štvrtý rok. Je čas na pomyselné obzretie sa a rekapituláciu toho, čo sa Vám podarilo realizovať. Keďže Váš úsek zastrešuje viacero oblastí, resp. pracovísk, v rámci univerzity, poďme sa o nich porozprávať postupne. Aké zmeny nastali v legislatíve?

Keďže sme moderná vysoká škola univerzitného typu, snažíme sa flexibilne reagovať na zmeny, ku ktorým priebežne dochádza v legislatívnej oblasti na úseku vysokého školstva. V posledných štyroch rokoch boli vydané základné vnútorné predpisy, a to Štatút Prešovskej univerzity v Prešove, Študijný poriadok Prešovskej univerzity v Prešove, Štipendijný poriadok Prešovskej univerzity v Prešove, Disciplinárny poriadok Prešovskej univerzity v Prešove pre študentov, Rokovací poriadok Disciplinárnej komisie na Prešovskej univerzite v Prešove pre študentov, Zásady výberového konania na obsadzovanie pracovných miest vysokoškolských učiteľov, pracovných miest výskumných pracovníkov, funkcií profesorov a docentov a funkcií vedúcich zamestnancov Prešovskej univerzity v Prešove ako aj ďalšie interné predpisy, napr. Pracovný poriadok Prešovskej univerzity v Prešove, Platový poriadok, Organizačný poriadok Rektorátu Prešovskej univerzity v Prešove, Smernica o školnom a poplatkoch spojených so štúdiom a mnohé ďalšie. Vzhľadom na zmeny všeobecne záväzných právnych predpisov sú aj vnútorné predpisy novelizované formou dodatkov k nim.

Jedným zo strategických cieľov dlhodobého zámeru univerzity, na roky 2008 – 2013, s výhľadom do roku 2015, bol rozvoj oblasti ľudských zdrojov. Ako sa Vám podarilo tento cieľ naplniť?

Už pri nástupe súčasného vedenia PU v Prešove sme si predsavzali, že zvýšime výkonnosť a kvalitu práce na úrovni administratívnych a riadiacich činností, a to najmä racionalizáciou práce vo vybraných oblastiach administratívnych činností. Jedným z dôležitých krokov bolo vytvorenie Útvary ľudských zdrojov ako centrálného orgánu na úrovni Rektorátu PU v Prešove, čím sa nám podarilo inštitucionálne a organizačne vytvoriť

priestor pre podstatne lepšie využitie potenciálu ľudských zdrojov a zabezpečiť postupnú úpravu počtu a štruktúry zamestnancov jednotlivých pracovísk univerzity. Prijatím nových predpisov a zásad pri výbere zamestnancov sme zjednotili postupy pri vyhlasovaní a realizácii výberových konaní na obsadzovanie pracovných miest vysokoškolských učiteľov, pracovných miest výskumných pracovníkov, funkcií profesorov a docentov a funkcií vedúcich zamestnancov. Realizovali sme audit administratívnych, odborných a prevádzkových zamestnancov, čoho výsledkom bolo vytvorenie novej organizačnej štruktúry Rektorátu PU a nového Organizačného poriadku Rektorátu PU, s dôrazom na efektívne plnenie všetkých úloh, v súlade s dohodnutou úrovňou kompetencií a zodpovednosťou medzi úrovňou univerzity a fakúlt.

Pod Vaším ekonomickým a technickým riadením je aj priestorový a infraštruktúrny rozvoj Prešovskej univerzity v Prešove, financovaný z dotácií i vlastných zdrojov. Čo je nové, za posledné roky, v tejto oblasti?

Na univerzite pracujem už 21 rokov, ale takýto nárast finančných prostriedkov investovaných do priestorového, materiálno-technického zabezpečenia a infraštruktúrneho rozvoja univerzity som zaznamenala až počas vedenia terajšieho manažmentu univerzity. Za bilancované obdobie sme investovali do zveľadenia majetku univerzity niečo vyše 4 000 tis. EUR zo štátnej dotácie a 4 100 tis. EUR z vlastných zdrojov, čo predstavuje zvýšenie takmer o 132 %, oproti predchádzajúcemu obdobiu. Okrem toho sa nám podarilo zo štrukturálnych fondov získať finančné prostriedky v objeme 25 998 432 EUR, čo je takmer 800 miliónov korún, v rámci operačného programu Výskum a vývoj a operačného programu Vzdelávanie. Najvýznamnejšou investíciou je rekonštrukcia bývalej Základnej školy na Ul. 17. novembra, kde vznikli kancelárske priestory pre rektorát, celouniverzitné pracoviská a Pedagogickú fakultu, 2 zasadacie siene, aula s kapacitou 250 miest, 2 učebne s kapacitou 100 miest, 10 učební s kapacitou 32 miest a skúšobná miestnosť ECDL. Presťahovaním rektorátu do nových priesto-

Plastové okná v ŠD na Nám. mládeže i v „novom internáte“

rov sa úspešne zavŕšil dlhotrvajúci problém majetkovoprávného usporiadania s Východným dištriktom Evanjelickej cirkvi a. v., týkajúci sa budovy nového kolégia na Námestí legionárov v Prešove.

K ďalším, nie menej významným investičným akciám, sa radí modernizácia infraštruktúry, rekonštrukcia priestorov a ukončenie novej študovne UK PU, rekonštrukcia auly Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU, vybudovanie multifunkčného ihriska na nábřeží Torysy.

Hrdí sme na novú kuchyňu študentskej jedálne v ŠDJ na Ul. 17. novembra 13. Vykonali sme kompletnú rekonštrukciu dlažieb, obkladov v kuchyni, vymenili celú elektroinštaláciu, osvetlenie, rozvody kanalizácie a vody. Na stenách je dnes hygienická maľba a v jedálenskej časti sú umiestnené nové výdajné stojany, čím sa zvýšil komfort vydávania jedál.

Okrem toho sme rekonštruovali strechu Športovej haly PU v Prešove, prebehla rekonštrukcia parkoviska vo VŠA, zrenovovali sme priestory skúšobne pre folklórny súbor Torysa, od výmeny podlahy, obnovy rozvodov elektroinštalácie, vytvorenia zázemia pre súbor, tzv. krojárne, opravy sociálnych zariadení a výmeny okien, až po realizáciu nových svietidiel. Fakulta športu získala prestavbou suterénu nové šatne s moderným mobiliárom.

Z finančných prostriedkov získaných z projektu cezhraničnej spolupráce Poľsko-Slovensko, sme rekonštruovali interiér účelového zariadenia v Batišovciach. Podarilo sa nám sceliť pozemok pri novom

rektoráte ako územnú rezervu pre rozvoj univerzity a odkúpili sme vlastnícky podiel UPJŠ v Košiciach v areáli Lodenice na Zemplínskej Šírave, čím sa nám ju podarilo získať do výhradného majetku. Získali sme tak strategicky veľmi výhodné miesto pre športovú výučbu v oblasti, kde už dnes nie je povolená nová výstavba.

Často diskutovanou témou v poslednom období je funkčnosť a životnosť priestorov študentských domovov (ŠD) PU v Prešove, možnosti zlepšenia podmienok pre bývanie a voľnočasové aktivity študentov tejto univerzity. Čo sa zrealizovalo alebo sa chystá v tejto oblasti?

Veľmi nás teší, že sa nám podarilo kompletne zrekonštruovať priestory 12. nadzemného podlažia študentského domova na Ul. 17. novembra č. 11, teda tzv. „nového internátu“, kde vznikli komfortné 2-posteľové izby s príslušenstvom, pre 64 zahraničných študentov. V nastúpenom trende by sme chceli, v rámci ubytovacích priestorov pre študentov, pokračovať. Zároveň sme na uvedenom objekte realizovali výmenu okien a zasklených stien za nové, s vynikajúcimi tepelnotechnickými parametrami. Rekonštrukciou priestorov, v ktorých sídli internátne rádio, sme zlepšili podmienky pre aktívny oddych študentov.

Ďalšou veľmi potrebnou investičnou akciou bola výstavba vstupných priestorov ŠD na Exnárovej ulici. Obnovou prešli všetky elektrické rozvody, osvetlenie, podlahy, okná a sociálne zariadenia. Výmenu okien sme zrealizovali aj v ŠD na Námestí mládeže.

V snahe o skvalitnenie a rozšírenie poskytovaných stravovacích služieb sme zaviedli nový systém zabezpečenia stravovania, taktiež modernizáciu študentskej jedálne sa prispelo k zvýšeniu komfortu vydávania jedál nielen pre študentov, ale aj zamestnancov univerzity.

Aké sú plány PU v najbližšom období?

Momentálne venujeme pozornosť modernizácii, zefektívneniu a optimalizácii činností manažmentu univerzity, pričom nám k tomu napomôže aj projekt financovaný z OP Vzdelávanie, zameraný na danú oblasť. Z investičných plánov nás v najbližšom období čaká rekonštrukcia severného krídla bývalej základnej ško-

ly, revitalizácia objektu Fakulty športu a výmena okien ŠD na Ul. 17. novembra č. 13 tzv. „starý internát“. Pripravené sú projekty výstavby objektov Fakulty manažmentu a Pravoslávnej bohosloveckej fakulty, ďalej rekonštrukcia objektu Fakulty zdravotníckych odborov pre výučbu v oblasti fyzioterapie a urgentného príjmu a taktiež je pripravená aj projektová dokumentácia na rekonštrukciu a realizáciu nadstavby ŠD na Ul. 17.

novembra 13. Toto sú momentálne prioritné investičné akcie, ktoré by sme chceli realizovať čo najskôr. Samozrejme v budúcnosti plánujeme komplexnú rekonštrukciu obvodového plášťa a výmenu zasklených stien na hlavnej budove vysokoškolského areálu.

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: OLIVIER PRODUCTION, archív PU v Prešove

Stúpla úroveň ubytovacích služieb

„Do funkcie som nastúpil v júni 2009. Od začiatku som sa snažil o skvalitnenie ubytovacích služieb pre študentov. Prešlo sa na bezhotovostné platby, zmenil sa harmonogram ubytovania, t.j. podľa zápisov na štúdium, zmenili sa kritéria pre žiadosti o ubytovanie, v prospech študentov. Vzhľadom na zabezpečenie finančných prostriedkov pre ŠD sa snažíme o čo najväčšiu vyťaženosť kapacity internátov, počas celého akademického roka,“ hovorí riaditeľ ÚS ŠDJ Prešovskej univerzity (PU) v Prešove Mgr. František Martinka.

Počas jeho pôsobenia v ŠDJ PU sa realizovala výmena okien a internetizácia ŠD i rekonštrukcia 11. poschodia na Ul. 17. novembra (tzv. „nového internátu“, na obr.) a ŠD Nám. mládeže, modernizácia počítačových miestností v ŠDJ PU, a to prostredníctvom projektov Rektorátu PU v Prešove. „Z vlastných zdrojov sa realizovali stavebné úpravy vstupných priestorov ŠD Exnárova, maľby, nátery, opravu podláh, obnovu žalúzií na vymenených oknách, rekonštrukciu internátneho rádia, kamerový a prístupový systém, dodávku a montáž výťahov,“ vraví Mgr. F. Martinka, „realizácia uvedených úprav bola prínosom k šetreniu energií a skvalitneniu ubytovania v ŠDJ PU, v rámci možnosti finančných prostriedkov. Podotýkam, že cena ubytovania sa nenavýšovala od roku 2008.“

V najbližšej dobe, podľa jeho slov, plánujú výmenu

klúčového systému v ŠD na Ul. 17. novembra („starý internát“ a ŠD Nám. mládeže, rekonštrukciu elektrických rozvodov, výmenu okien, nábytku, podláh, sanity, maľby a postupne celkovú modernizáciu a rekonštrukciu všetkých budov.

„Okrem služieb pre študentov chceme skvalitniť aj ubytovanie na hosťovských a nájomných izbách,“ doplnil riaditeľ.

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: archív PU v Prešove

Priniesli vôňu a chuť Maďarska, Japonska i Taiwanu

Priestory a vybavenie kuchyne v jedálni študentského domova (tzv. „Starého internátu“) prešli v posledných rokoch rozsiahlou rekonštrukciou, stravovacie miestnosti dostali novú fasádu, s hygienickou maľbou. Rozšíril sa výber hlavných jedál a prevádzkovateľ sa navyše rozhodol ozvláštniť stravovací proces spôsobom, ktorý nie je iba pastvou pre jazyk, ale aj oči... Stravovacie služby v Študentskom domove a jedálni Prešovskej univerzity v Prešove štvrtý rok zabezpečuje spoločnosť Magister Prešov, s. r. o. Okrem vynove-

nej jedálne a zmodernizovanej kuchyne prevádzkuje v priestoroch univerzity aj 3 bufety.

„V spolupráci s Ústavom ázijských štúdií sme vlani začali s ponukou netradičných jedál rôznych štátov sveta, najskôr pod názvom Týždeň taiwanskej, neskôr čínskej kuchyne, naposledy sme ponúkli študentom a zamestnancom PU zvláštnosti jedál našich južných susedov, počas Týždňa maďarskej kuchyne (na obrázku Esterházyho roštenka),“ hovorí konateľ spoločnosti Magister Prešov, s. r. o. Ing. Andrej Balenčin. Pôvodne vyštudoval robotiku, ale napokon ho zlákala práca s ľuďmi. V stravovacích, respektíve reštauračných službách pracuje už 20 rokov. „Mám rád dobré jedlo a chcem ho dožiť aj našim strávníkom,“ vraví Ing. A. Balenčin. Podľa jeho slov sú dnes študenti oveľa náročnejší ako ich predchodcovia, „majú radi ľahšie jedlá, veľa zeleniny, sú to lepšie stravovacie návyky ako mali študenti kedysi.“

A akú kuchyňu obľubuje on sám? „Mám rád taliansku kuchyňu...“ Konkrétne jedlo zatiaľ neprezradil, pretože to bude prekvapením v rámci týždňa a kuchyne, ktorá ponesie názov talianska.

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: UNIPOCENTRUM PU

50. výročie ustanovenia Filozofickej fakulty PU v Prešove

V roku 2009 si Filozofická fakulta pripomenula 50 rokov od svojho ustanovenia.

- 24. septembra 2009 sa uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia Idea humanizmu a tolerance v kontexte etnokultúrnej identity, na ktorú prijali pozvanie hostia z Poľska, Českej republiky a Francúzska.
- 25. septembra 2009 sa o 10.00 h v historickej sále Čierneho orla konalo slávnostné zasadnutie Vedeckej rady FF PU, po ktorom nasledovala slávnostná akadémia. Pri tejto príležitosti si viacerí zamestnanci, ale i hostia z partnerských medzinárodných inštitúcií prebrali z rúk rektora PU Reného Matloviča vyznamenania a pamätné medaily.

Niekoľko úspešných projektov na FF PU ako nástroj posilnenia konkurencieschopnosti fakulty

Lingvokulturologické a prekladateľsko-tlmočnícke centrum excelentnosti

- výskumné zoskupenie, zamerané na interdisciplinárny výskum jazyka
- vzniklo vďaka podpore štrukturálnych fondov v roku 2009 a ďalej sa rozvíja
- pozostáva z viacerých výskumných skupín (lingvokulturológie, fonológie a fonetiky, translatológie, jazyka masmédií, výskumu detskej reči), v ktorých združuje tvorivých pracovníkov z filologických pracovísk
- je vhodným východiskom pre tvorbu a realizáciu nových vedecko-výskumných projektov, prípravu mladých odborníkov, praktických prekladateľov i tlmočníkov a v neposlednom rade aj na intenzívnejší vstup do medzinárodnej vedeckej spolupráce vo filologickom výskume

Centrum excelentnosti sociohistorického a kultúrohistorického výskumu

- vzniklo na PU vďaka iniciatíve Inštitútu histórie FF PU
- je financované z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja EÚ a spolufinancované PU
- dĺžka trvania projektu je naplánovaná na 36 mesiacov, od augusta 2010 do júla 2013
- strategickým cieľom projektu je modernizácia a zefektívnenie systému podpory výskumu a skvalitnenie infraštruktúry PU, vybudovaním centra sociohistorického a kultúrohistorického výskumu

Rozhovor s dekanom

Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

Dr. h. c. prof. PhDr. Rudolfom Dupkalom, CSc.

Filozofická fakulta je najstaršou z fakúlt Prešovskej univerzity v Prešove

Integrovali pracoviská sesterskej fakulty

Filozofická fakulta (FF) v Prešove bola ustanovená vládny nariadením č. 58 z 12. augusta 1959 ako jedna zo zakladajúcich fakúlt Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Stala sa tak druhou najstaršou filozofickou fakultou na Slovensku. V súčasnosti je FF počtom pedagogických zamestnancov, študentov i akreditovaných študijných programov, najväčšou fakultou Prešovskej univerzity (PU) v Prešove.

Pán dekan, 11. júna zavříšite druhé funkčné obdobie. Mohli by ste porovnať stav fakulty, v čase nástupu do funkcie, s tým dnešným?

Nazdávam sa, že nie všetko sa dá porovnať, lebo v roku 2003, keď som nastupoval do funkcie, platila iná legislatíva ako dnes. Výrazne napríklad „doznievala“ právna subjektivita fakúlt, neboli známe súčasné kritériá akreditácie, nebol zavedený kreditový systém štúdia, atď. Fakulta však fungovala veľmi úspešne. Obrazne povedané: nastúpil som do vlaku, ktorý bol na správnej koľaji, mal dobrú rýchlosť a primerane akceleroval. Dokladajú to aj tieto čísla: v roku 2003 mala FF 169 pedagogických zamestnancov. K 1.3.2011 ich počet vzrástol na 202, z toho je 25 profesorov, 47 docentov, 102 odborných asistentov s CSc., resp. PhD., 18 odborných asistentov, 2 asistenti a 8 zahraničných lektorov. Vo svojej pôvodnej organizačnej štruktúre fakulta zahŕňala 1 inštitút (bol to Inštitút turizmu a hotelového manažmentu, ktorý neskôr prešiel na Fakultu manažmentu) a 16 katedier. V akademickom roku 2010/2011 na fakulte pôsobí 13 inštitútov, 33 katedier, 1 tlmočnícky ústav a 2 celofakultné pracoviská. K 1.3.2003 bolo na fakulte zapísaných 1878 denných a 627 externých študentov. K tomu istému dňu, v tomto roku, študovalo na fakulte 2145 denných a 190 externých študentov.

V akej akademickej kondícii je FF v súčasnosti?

V súčasnosti sa fakulta nachádza v období, ktoré by bolo možné označiť ako obdobie prelomu do kvalitatívne novej podoby vlastnej akademickej existencie. O aktuálnej akademickej kondícii fakulty svedčia najmä posledné výsledky jej akreditácie. V tejto súvislosti vyjadrujem veľkú spokojnosť s celkovým počtom priznaných práv,

v prípade fakultou požadovaných bakalárskych, magisterských a doktorandských študijných programov i priznaných práv uskutočňovať habilitačné a inauguračné konanie. Ako argument pre moju spokojnosť uvediem čísla. Z celkového počtu 163 akreditovaných študijných programov, na celej Prešovskej univerzite, má Filozofická fakulta akreditovaných 75 študijných programov, pričom do tohto počtu nezaráčavam spoločné bakalárske a magisterské programy. Myslím si, že i proporcionálne máme tieto práva veľmi dobre rozložené. Máme akreditovaných 33 študijných programov na bakalárskom stupni štúdia, 28 na magisterskom stupni, a čo je najdôležitejšie, a to je základ mojej spokojnosti, z celkového počtu 26 akreditovaných študijných programov doktorandského štúdia na celej univerzite, teda na ôsmich fakultách, naša fakulta na seba viaže 14 doktorandských študijných programov. Pri poslednej akreditácii ich bolo 12, takže v prípade Filozofickej fakulty ide v tomto smere o jednoznačný progres. V oblasti výskumu č. 2., humanitné vedy, bola naša fakulta Akreditačnou komisiou zaradená do kategórie A, čo je špičková slovenská kvalita s medzinárodnou akceptáciou. Platí teda, že tí, ktorí sa uchádzajú o štúdium na Filozofickej fakulte, uchádzajú sa o štúdium na špičkovom vysokoškolskom vedeckovýskumnom a vzdelávacom pracovisku. V 14 prípadoch Filozofická fakulta vlastne umožňuje študentovi absolvovať všetky tri stupne vysokoškolského štúdia a skončiť s titulom PhD. Táto situácia v žiadnom prípade neznamenaá absolútnu spokojnosť, lebo vysokoškolský pedagóg môže garantovať študijný program len na jednej vysokej škole a pre garanta platí vekové obmedzenie 65 rokov. Keďže aj my máme kolegov, ktorí v tomto roku dosiahnu spomínaný vek, potrebujeme okamžite kompenzovať túto stratu a Akreditačnej komisii ponúknuť nového garanta.

V poslednom roku rezonovala na univerzite i na fakulte problematika integrácie identických pracovísk, resp. rovnakých oblastí výskumu. Ako na integráciu reagovalo vedenie FF?

Vedenie fakulty hneď po zverejnení správy Akreditačnej komisie o komplexnej akreditácii PU zastáva-

lo názor, že odporúčania AK, obsiahnuté v tejto správe, týkajúce sa integrácie identických akademických pracovísk, resp. rovnakých oblastí výskumu na Filozofickej fakulte a Fakulte humanitných a prírodných vied (FHPV), je potrebné urýchlene realizovať. Požiadala som rektora, aby ma menoval za člena komisie pre integráciu a na FF som spolu s riaditeľmi inštitútov vytváral podmienky pre, takpovediac, „bezbolestné“, pokojné a zmysluplné integrovanie jednotlivých pracovísk z FHPV na FF. Vďaka organizačnej štruktúre našej fakulty, t.j. modelu inštitútov, ktoré sa vnútorne členia na katedry, podarilo sa integrovať celé katedry z FHPV, pričom nebolo potrebné meniť ani vedúcich týchto katedier. Verím, že aj druhá etapa integrácie, ktorá predpokladá reakreditáciu študijných programov, pôvodne priznaných FHPV a najmä začlenenie študentov integrovaných pracovísk z FHPV do stavu študentov FF, prebehne rovnako úspešne. Všetkým aktérom tejto neľahkej „akademickej operácie“ vyjadrujem - za ich porozumenie, trpezlivosť a ústretovosť - vrelé poďakovanie.

Ako hodnotíte spoluprácu vedenia FF s vedením PU?

Môj názor na súčasný štýl riadenia univerzity je našej akademickej verejnosti známy. Naposledy som ho prezentoval aj na zhromaždení Akademickej obce PU v Prešove. V tejto súvislosti musím - žiaľ - na Vašu otázku odpovedať, že spoluprácu vedenia FF s vedením PU nepovažujem za optimálnu a vyjadrujem sklamanie nad

tým, že viaceré možnosti tejto spolupráce zostali nevyužívané. Všetky moje doterajšie kritické poznámky boli vyslovené s úprimnou snahou prispieť k pozitívnej zmene status quo. Mrzí ma, že nie vždy boli takto aj prijaté. **Znamená to, že výkon funkcie dekana ukončíte ako pesimista?**

V nijakom prípade. Nie som pesimista a nie som ani optimista. Som realista. Rešpektujem skutočnosť a všetko, čo je v nej nevyhnutné. V kontexte toho, čo som už povedal, zdôrazňujem, že každý model riadenia má právo na to, aby sa prejavil. Veď žiadny model nemá certifikát potvrdzujúci jeho dokonalosť a nenahraditeľnosť. Aj keď sa s aktuálnym modelom riadenia PU nestotožňujem (a mám voči nemu výhrady), rešpektujem skutočnosť, že ak tak akademický senát PU rozhodne, malo by aj súčasné vedenie PU dostať šancu na dokončenie toho, čo začalo vo svojom prvom funkčnom období. Nech sa „kruh uzavrie“, predovšetkým však, nech všetko, čo sa na univerzite stane, prispeje k jej posilneniu a postupu vpred. PU je našou spoločnou „alma mater“ („matkou živiteľkou“), a preto všetci, ktorí sme s ňou spojili svoj život, máme zodpovednosť i právo spolurozhodovať o jej osude a nikto nás nemôže zbaviť ani tejto zodpovednosti, ani tohto práva. Filozofickej fakulte i Prešovskej univerzite želim dobrú kondíciu, ľudsky žičlivú atmosféru a úspešnú perspektívu. „Vivat Academia, vivat professores“.

Mgr. Kamila Urmaničová
Foto: archív FF PU v Prešove

Centrum bioetiky UNESCO

- UNESCO Chair in Bioethics (pracovisko UNESCO pre bioetiku) zriadila na FF PU v Prešove generálna riaditeľka UNESCO Irina Bokova, na základe návrhu Výboru pre bioetiku pri Slovenskej komisii UNESCO a po schválení Odborom vysokoškolského vzdelávania centrálou UNESCO v Paríži, v máji 2010, na dobu 4 rokov
- patrí medzi 7 exkluzívnych pracovísk UNESCO vo svete zaoberajúcich sa vedeckovýskumnými a vzdelávacími aktivitami v oblasti bioetiky a je jediným pracoviskom svojho druhu v strednej Európe
- cieľom pracoviska je vznik platformy pre výmenu znalostí a skúseností v oblasti vedy a vzdelávania v bioetike na Slovensku a v regióne strednej Európy

Université Blaise Pascal

Prvý joint-degree v doktorandskom stupni na FF PU v roku 2009

- realizoval sa v študijnom odbore literárna veda
- partnerskou inštitúciou je Univerzita Blaise Pascala v Clermont-Ferrand, Francúzsko
- na základe bilaterálnej dohody medzi Francúzskom a Slovenskou republikou majú doktorandi jedinečnú možnosť absolvovať doktorandské štúdium paralelne na dvoch univerzitách, domácej zahraničnej (cotutelle internationale dethèse)
- ide o relevantný indikátor internacionality, ktorý je zároveň dôkazom vysokej úrovne prešovskej romanistiky

Účasť na Výstave centier excelentnosti výskume a vývoji

- konala sa od 5. do 8. novembra 2009, v priestoroch haly A0 v Incheba Expo Bratislava
- bola súčasťou „Týždňa vedy a techniky na Slovensku v roku 2009“
- jej súčasťou boli aj živé diskusie na tému potreby posilňovania odborných jazykových kompetencií tlmočníkov a prekladateľov a publikovania v oblasti lingvokulturológie, prípadne tvorbu špecifických cudzojazyčných slovníkov

ŠVK na FF PU

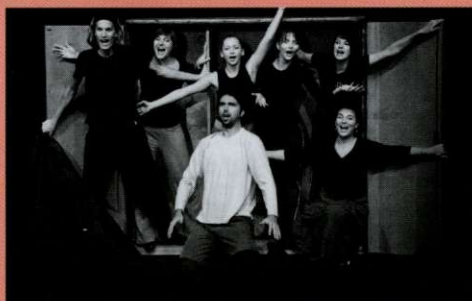
- 7 ročníkov pravidelných prezentácií študentských prác na študentských vedeckých konferenciách v rámci 8 sekcií
- publikovanie abstraktov v tlačenej forme a plných príspevkov v elektronickej forme

Mediálka TV

- prvá študentská televízia na Slovensku
- po 4 rokoch fungovania na platenom hostingu prišla s myšlienkou zriadenia vlastného servera, pri čom im výrazne pomohlo Laboratórium výpočtovej techniky FF PU
- na začiatku letného semestra tohto akademického roka mala jej redakcia už 35 členov

Študentské divadlo FF PU

- v roku 2010 oslávilo 50. výročie svojho vzniku
- jeho činnosť výraznou mierou prispieva k rozvíjaniu alternatívnej divadelnej a vysokoškolskej kultúry v Prešove a na Slovensku
- dosahuje úspechy na Akademickom Prešove, profilovej súťaži študentských divadiel
- úspešne reprezentuje fakultu na medzinárodných prehliadkach v zahraničí - XVIII. medzinárodný divadelný festival bez hraníc v Českom Těšíne (jún 2007), XII. medzinárodný divadelný festival Universidad Complutence v Madride (apríl 2008)

Rakúsko-slovenský letný jazykový kurz 2010

- organizovali ho germanisti z FF PU 15. - 28. augusta 2010, v spolupráci s rakúskymi partnermi, v rámci programu Akcia Slovensko - Rakúsko
- hlavnými organizátormi boli FF PU v Prešove a Poľnohospodárska univerzita Viedeň
- bol určený predovšetkým študentom vysokých škôl, ktorí potrebujú nemčinu pri svojom štúdiu, ale aj tým záujemcom, ktorí ju potrebujú vo svojom povolání alebo sa len o nemčinu zaujímajú

Gréckokatolícka teologická fakulta žije na pulze doby

Gréckokatolícka teologická fakulta (GTF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove, počas posledných štyroch rokov, žila naozaj čulým akademickým, duchovným, ale aj spoločenským

životom. Doslova a do písmena na pulze doby. Svedčia o tom nielen konferencie na všetkých jej katedrách, ale aj iné podujatia a úspechy študentov, pedagogických i nepedagogických pracovníkov.

Trilógia konferencií, zaoberajúca sa voľným časom detí, dospelých a seniorov, rezonovala v rokoch 2007/2008. Teologické súvislosti mediálnej problematiky v katechéze sa skúmali v rámci projektu VEGA, ktorý bol úspešne ukončený v roku 2010.

V apríli 2010 sa uskutočnila medzinárodná konferencia pod názvom *Súčasnosť a perspektívy probácie a mediácie*. Okrem menovanej fakulty sa na konferencii organizačne podieľali: občianske združenie ASCEND (Prešov), Asociácia mediátorov Slovenska (Bratislava), Pápažská univerzita Jána Pavla II (Krakov); Unie profesných mediátorů ČR, o.s. (Praha), Európsky inštitút pre zmier, mediáciu a rozhodcovské konanie, o.s., (Křtiny, ČR). Treba podotknúť, že GTF je jedným zo zakladajúcich členov ESI – Európsky smírčí inštitút.

Na fakulte sa aj uskutočnila prezentácia slovenského prekladu I. dielu Filokalie, čo je súbor diel východných kresťanských autorov z 1. tisícročia, o modlitbe a iných aspektoch duchovného života, spojená s vedeckým kolokviom o jej význame. Podnetnými boli aj konferencie týkajúce sa osobností gréckokatolíckych blahoslavených – Petra Pavla Gojdiča a Vasiľa Hopka.

Za mnohé filozofické a religionistické vedecké projekty môžeme spomenúť dlhoročný projekt (tematicky korešpondujúci s celkovou profiláciou katedry) týkajúci sa *personalistickej filozofie* – medzinárodná vedecká konferencia *Personalizmus a súčasnosť* v r. 2009 a rovnako medzinárodná vedecká konferencia *Antropologické predpoklady výchovy v personalistickej filozofii*, minulého roku. Od roku 1989 katedra kontinuálne organizuje kolokviá *Disputationes quodlibetales*, ktoré pôvodne začali ako otvorené študentské diskusné fóra, aby v súčasnosti pokračovali ako tematicky vymedzené filozofické kolokviá, s medzinárodnou účasťou. V minulom roku bola úspešne ukončená medzinárodná dvojročná vedecká grantová úloha (USA).

V rámci úspechov pedagógov či doktorandov je hodný pozornosti Mgr. art. Juraj Vajo, Art. D., odborný asistent na katedre systematickej teológie, ktorý na uplynulom ročníku 46. prestížneho festivalu vážnej hudby – Bratislavské hudobné slávnosti,

zaznamenal uvedením svojej skladby Midraš mimo-riadny umelecký úspech. Skladba pre veľký symfonický orchester je jeho nesporným umeleckým vrcholom, o čom svedčí aj pomerne rozsiahly komentár v bulle-tine BHS.

Úspechy doktoranda ThLic. Lukáša Petruša, ktorého húževnatá práca, jazyková zdatnosť a odbornosť v témach, ktorým sa venuje, sa odzrkadlili v rôznych ohodnoteniach či už vo forme II. miesta na medzinárodnej konferencii doktorandov v Banskej Bystrici, kde vystúpil s príspevkom na tému Karpatská drevená cesta ako príležitosť rozvoja mikroregiónov Slovenskej republiky a cezhraničnej spolupráce s Poľskom. Vpred ho nepochybne posunula stáž v Nórsku, v rámci projektu NIL, ktorý sa zaoberal profesijnou etikou v pomáhajúcich profesiách a začiatkom akademického roka 2010/2011 získal cenu rektora.

Ako odvážny počín sa dá nazvať zorganizovanie doktorandskej konferencie Holokaust včera a dnes, v roku 2009, na ktorej sa zúčastnili doktorandi z celého Slovenska. Hlavnú organizátorskú zložku tvorili predovšetkým doktorandi fakulty Mgr. Lukáš Petruš, Mgr. Martina Poláková, Mgr. Ivana Halgašová a Mgr. Richard Lipták, pod odbornou garanciou vedenia fakulty. Konferenciu podporila aj Open Society Foundation. Prvý raz v histórii GTF, na pôdu katolíckej fakulty, prijal pozvanie židovský rabin Jossi Steiner. Účastníci konferencie priblížili holokaust z pohľadu teológie, masmédií či filmovej tvorby. Nechýbala ani esej či podoba holokaustu, s ktorými sa stretávame dnes.

(pokračovanie na strane 30, Prednášajú...))

Židovský rabin Jossi Steiner na pôde GTF, naplnená aula svedčí o záujme o konferenciu

Rozhovor s dekanom

Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

prof. ThDr. Petrom Šturákom, PhD.

Pán dekan akoby ste zhodnotili, zbilancovali, uplynulé 4 roky života na Vašej fakulte?

V živote každého človeka, ale aj spoločenstva, sú chvíle, kedy je potrebné vystaviť, podľa slov Svätého Písma, výpočet zo správcovstva. Takýmto momentom je aj naplňujúce sa funkčné obdobie na poste dekana fakulty a je potrebné bilancovať. Zaiste nie je vhodný iba nejaký numerický výpočet aktivít, ktoré sa na pôde fakulty odohrali. Skôr by som rád zdôraznil, že fakulta za uplynulé štyri roky nielen úspešne nadviazala na snaženia v uplynulých rokoch, ale dosiahla výrazný pokrok v mnohých oblastiach. Predovšetkým to bolo permanentné zvyšovanie kvalifikačnej štruktúry pedagógov, ďalej ponuka pestrej palety študijných programov, nárast počtu doktorandov, etablovanie sa fakulty vo vedeckovýskumnom priestore, intenzívna publikačná činnosť, organizovanie vedeckých podujatí, vybudovanie a rozšírenie knižnice, ktorá sa stala intelektuálnym srdcom fakulty a v neposlednom rade aj dynamické rozvíjanie mimoakademických aktivít. Nemožno nespomenúť ani rozšírenie siete medzinárodných kontaktov a predovšetkým prehĺbenie ponuky duchovných aktivít pre zamestnancov a študentov fakulty. Rekonštrukciou priestorov fakulta dostala novú reprezentačnú aulu, zasadaciu miestnosť a kaplnku.

Za všetkými týmito úspechmi musíme vidieť každodennú usilovnú prácu predovšetkým všetkých členov vedenia fakulty, ale aj celého pracovného kolektívu našej „alma mater“.

Na čo ste, v rámci GTF, patrične hrdý?

Gréckokatolícku teologickú fakultu musíme vidieť v kontexte života miestnej Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku. Tá totiž prešla v uplynulom období svojou kalváriou a vstala, akoby z popola. Za relatívne krátke obdobie fakulta po obnovení svojej činnosti v roku 1990 výrazne dynamizovala svoju činnosť. Ako úspech vnímam jedinečnosť študijného programu mediačná a probačná práca, taktiež v študijnom programe a odbore religionistika sme jediní na Slovensku, ktorí ponúkajú možnosť habilitačného (doc.) a vymenúvacieho konania (prof.), zároveň organizujeme mnohé podnetné konferencie a stretnutia s pozvanými osobnosťami slovenského teologického a mediálneho sveta. Zvlášť by som vyzdvihol výsledok komplexnej akreditácie fakulty, v rámci Sloven-

ska, kde sa v hodnotení B+ medzi teologickými fakultami zaradila na prvé miesto.

V čom spočíva, podľa Vášho názoru, jedinečnosť fakulty?

Jedinečnosť fakulty vyplýva z viacerých dôležitých momentov. Gréckokatolícka teologická fakulta má totiž svoje nezastupiteľné miesto nielen v štruktúre celej univerzity, ale aj v širšom rámci celého Slovenska. Je totiž jedinou inštitúciou zabezpečujúcou teologické vzdelávanie pre budúcich kňazov Gréckokatolíckej metropólie v našej vlasti. Osobitosťou fakulty je jej historicita ako najstaršej fakulty, s viac ako 130 ročnou históriou, v rámci fakúlt patriacich do zväzku Prešovskej univerzity.

Gréckokatolícka teologická fakulta, uvedomujúc si svoje poslanie, sa snaží nielen vzdelávať, ale aj vychovávať, formovať k opravdivým hodnotám, tak ako je to vyjadrené v slogane fakulty *Vzdelanie a hodnoty*. Vzdelávanie, to nie je iba nadobúdanie nových vedomostí a poznatkov, ale aj osvojovanie si dôležitých životných postojov postavených na kresťanských zásadách. Teologičnosť fakulty je prezentovaná aj stálou duchovnou službou pre pedagógov a študentov, v priestoroch teraz už zrekonštruovanej fakultnej kaplnky. Existencia duchovnej služby dotvára prostredie, aby pod odborným vedením pedagógov vyrastali zo študentov kultivované osobnosti, duchovné a morálne vyspelé.

Čím žijú vyučujúci a pracovníci, ak nežijú práve pracou?

Fakulta, to nie je len oblasť vzdelávania, vedeckovýskumnej činnosti, úsek zahraničných vzťahov a rozvoja. Je to predovšetkým živý organizmus, je to spoločenstvo pedagógov, zamestnancov a študentov. Preto, okrem čisto akademických podujatí, konferencií a seminárov, dôležité miesto v kalendári fakulty patrí rôznym akciám, ktoré majú ambície, aby zamestnanci fakulty vytvárali skutočné spoločenstvo. Počas uplynulých štyroch rokov boli realizované mnohé podujatia náboženského alebo rekreačného charakteru doma, ale aj v zahraničí. Nezabudnuteľné spomienky v nás ostanú z púti v Krakove, Máriapocsi, Ríme, Limanovej, ale taktiež chvíle, prežité v krásnej prírode v Pieninách, Slovenskom raji a na iných miestach.

Aké je uplatnenie absolventov GTF v súčasnosti?

Ako vieme, v súčasnosti je na trhu práce problém

z uplatnením sa mladých ľudí, z akejkolvek vysokej školy. V dobe, keď smer udávajú peniaze, médiá a správny marketing, je jasné, že existuje pár odborov, ktoré majú otvorenú cestu. Napriek tomu si myslím, že vzdelanie, ktoré ponúka naša fakulta, má svoje výhody. Formácia a teologické vzdelanie smerujú absolventa k hodnotám a vybraný študijný odbor k samotnej možnosti uplatnenia. Súčasná doba si vyžaduje človeka pripraveného prispôbiť sa ponuke trhu predovšetkým schopnosťami byť flexibilný a adaptabilný a k tomu sa naša fakulta snaží prispieť prípravou absolventov vo všetkých odboroch.

Zmenili by ste niečo vo vysokom školstve na Slovensku?

V debatách o situácii vysokého školstva dnes na Slovensku vždy rezonuje, v prvom rade, nedostatok financií. Je to samozrejme veľmi podstatný moment. Osobne si však myslím, že kríza vzdelávania má svoje hlbšie korene. Tá spočíva v nedocenení práce pedagóga, ktorý nielen vzdeláva, ale aj vychováva budúce generácie. Druhým momentom je celkové nastavenie

školstva s prílišným zdôrazňovaním iba takých výsledkov vo vede, ktoré sú priamo merateľné a numericke vyjadriteľné. V tomto momente sa vytráca už spomenuté hlavné poslanie univerzít, a to vzdelávať, ale aj formovať človeka.

Aké sú vízie fakulty do budúcnosti?

Napriek predchádzajúcemu konštatovaniu pozitívnych momentov v živote fakulty, nemôžeme si dovoliť „oddychovať“, ale naopak, dosiahnuté výsledky nás zaväzujú, aby sme v pozitívnom rozvoji napredovali. Ambíciou GTF PU je, aby sa stávala kvalitnou inštitúciou, ktorá bude nielen ponúkať bohatú škálu študijných programov, ale vedomá si svojho špecifického poslania, bude aj formovať svojich študentov v duchu kresťanských a akademických tradícií, aby jej absolventi vedeli odpovedať na výzvy dnešnej doby a prispeli k šíreniu vzdelanosti, ale aj posolstva evanjelia lásky.

ThLic. Martina Poláková

Foto: Mgr. Juraj Blaščák

Prednášajú teologické a mediálne osobnosti

Formou pozvaných prednášok GTF zvolila cestu atraktívnych hostí, ktorí majú čo povedať, predovšetkým z pohľadu súčasného fenoménu – médií. Tie vplývajú na vzdelanie, hodnoty, postoje, voľný čas – na život človeka všeobecne. A tak sa plány katedry aplikovanej edukológie, pod vedením ThDr. PaedDr. Ing. Gabriely Paľu, PhD. (prodekana pre rozvoj a zahraničné vzťahy) a doktorandky ThLic. Martiny Polákovskej (v rokoch 1997 – 2003 aktívne pôsobiacej v médiách), ku ktorým patria aj exkurzie v celoslovenských médiách v hlavnom meste, začali meniť na skutočnosť.

Prvými zaujímavými osobnosťami boli v roku 2008 teológ, mediálny odborník, súčasný rektor KU v Ružomberku, Prof. Tadeusz Zasępa, ktorý sa môže pochváliť titulom Man of the Year v USA a Anglicku, nomináciou na Nobelovu cenu a mnohými oceneniami na Slovensku.

Julo Viršík bol ten, kto hovoril o hudbe, o bulvári, o súčasných limitoch moderovania i výbere hudby v najpočúvanejších médiách, ale poukázal aj na význam masmediálnej komunikácie a mediálnej výchovy ako študijných odborov, a tiež ako súčasť výchovy v rodine.

V októbri 2009 prijala pozvanie Mgr. Jana Žitňanská, odborníčka

O hudbe a médiách s Mariánom Čekovským

s dlhoročnými skúsenosťami v mediálnej oblasti.

Na univerzitnú pôdu GTF, v novembri 2009, vstúpil opäť človek zo sveta médií a predovšetkým hudby, ktorej žije celým svojím bytím a ktorú vníma ako „Božiu reč“. Marián Čekovský. Inštrumentalista, skladateľ, hudobník a spevák, ktorý pôsobí na celom Slovensku i v zahraničí. Rozprával odborne, zaujato, s dávkou nadsadenia i humoru jemu vlastným, o hudbe, speve, reklame, médiách a svete, ktorý ho obklopuje. O tom, že umelec nemusí byť povrchný, bez spätosti s vierou, náboženstvom či duchovným svetom, svedčilo práve toto

stretnutie.

Vo decembri 2010, na tému *Hudba v médiách*, diskutovali formou talkshow speváčka Katka Koščová a hudobník a spevák Martin Husovský. Rozprávali o spôsoboch, akými sa hudba do médií dostáva a o tom, ako sa hudba prezentuje i svojich vlastných skúsenostiach. Týždeň vedy a techniky v roku 2010 vytvoril na pôde GTF priestor pre zaujímavé prednášky Mons. ThDr. Jána Babjaka SJ, PhD. a Mons. Jozefa Tótha. Otec arcibiskup v prednáške na tému *Zostali verní – Osudy gréckokatolíckych kňazov* predstavil na príklade jednotlivých kňazov a ich rodín tragickú udalosť, ktoré

Gréckokatolícku cirkev postihli po nástupe komunizmu v Československu. Bývalý prodekan fakulty Mons. Tóth sa v prednáške na tému *Človek vo víre kultúrno-spoločenských premien* zamýšľal nad integrálnym chápaním ľudskej bytosti z pohľadu kreačného projektu. Pozvané prednášky sa konali aj v súvislosti s udelením čestného titulu *doctor honoris causa* Mons. Jánovi Babjakoovi a Mons. Jozefovi Tóthovi. V roku 2008 bol tento čestný titul udelený aj významnému podporovateľovi našej fakulty prof. Tadeuszovi Zasepovi.

Dve zaujímavé besedy so študentmi boli na GTF v marci 2011.

Odovzdávanie cien doctor honoris causa

V prvej sa študenti mali možnosť dozvedieť bližšie informácie o fungovaní a štandardoch verejnej správy. Generálny riaditeľ Sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra SR Ing. Jozef Šimko prednášal a diskutoval o tom, ako to v praxi vyzerá, v rámci delenia kompetencií. Nakoľko na komunálnej úrovni rozhoduje politika a nakoľko je to o osobných kvalitách zvolených predstaviteľov. Zo študentského pléna padla asi „najpopulárnejšia otázka“ súčasnosti: ako je to so vzdelaním starostov. Ing. Šimko nabádal mladých, že pokiaľ nechcú mať „nevzdelaných“ starostov, majú byť v komunálnej politike aktívnymi.

Druhou besedou bolo stretnutie s poslancom Európskeho parlamentu MUDr. Miroslavom Mikolášikom. Ten posunul diskusiu z komunálnej úrovne na európsku. Hlavnou témou bol medzináboženský dialóg, ktorým nadviazal na prácu Katedry filozofie a religionistiky. MUDr. Mikolášik po-

skytol aktuálne informácie o situácii v Líbyi, ale aj o situácii vo svete, v rámci prenasledovania kresťanov. Podľa neho je dôležité odsúdiť akékoľvek prejavy násilia voči inej náboženskej skupine. Je potrebné vysloviť toto odsúdenie verejne a oficiálne. Potom je možné pristúpiť aj k hospodárskym sankciám.

Kniha s posolstvom

Tímu z Katedry aplikovanej edukológie sa podarilo spolupracovať na diele, ktoré v roku 2010 obohatilo knižný trh. Nešlo o vedeckú publikáciu, ale dielo, ktoré si na-

šlo čitateľov v radoch širokej verejnosti. Knihu doktorandky ThLic. Martiny Polákovéj a Mgr. Ondreja Sukeľu o katolíckom kňazovi – *Martin Šinaľ Zamilovaný do Boha*, ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD. a ThLic. Lukáš Petruš z katedry aplikovanej edukológie pomáhali dotvoriť svojou technickou a grafickou prácou. Ide o zbierku príbehov, ktoré sa naozaj stali a vypovedali ich ľudia, ktorí kňaza Martina poznali, pretože kniha vyšla po tragickej udalosti, pri ktorej Martin Šinaľ prišiel o život. Kniha je reprezentatívnou spomienkou s fotoprílohou a svojím obsahom je prínosom pre čitateľov i tých, ktorí Martina osobne poznali. S posolstvom, že robiť dobro nie je prežitok.

Hudba ako liek

Vo svete pôsobí mnoho hudobných telies, ktoré hudbou hlásajú radostnú zvesť o Kristovi – evanjelium. Naša fakulta je spätá s dvoma ta-

Kniha Martin Šinaľ Zamilovaný do Boha

kýmto telesami. Prvým je Zbor sv. Romana Sladkopevca, ktorého členmi sú seminaristi kňazského seminára bl. biskupa Pavla Petra Gojdiča v Prešove. História tohto zboru sa začala písať už v roku 1993. Zbor cez rozmanité piesne byzantského obradu odкрýva človeku krásu i hĺbku východnej spirituality a usiluje sa povzbudiť vo viere.

Druhým hudobným telesom, zloženým zo študentov GTF, je gospelová skupina Anastasis. Jedna z najstarších gospelových kapiel na Slovensku, v ktorej pôsobia bohoslovci Gréckokatolíckeho kňazského seminára bl. P. P. Gojdiča v Prešove a zároveň sú študentmi Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove.

Začiatky kapely siahajú do roku 1994. Vtedy jeden z predstavených seminára, otec Vlado Skyba, navrhol chlapcom kapelu. Zakladajúcimi členmi boli už terajší kňazi, Peter Milenky a Štefan Paločko. Druhou generáciou Anastasis bola formácia okolo Mikiho Chanátha. V roku 2000 sa kapela odmlčala. Zlom nastal až v roku 2007, kedy sa partia chlapcov, na čele s Jankom Vasilom a Patrikom Maľarčíkom, rozhodla pokračovať. Keďže bohoslovci po štúdiu teológie odchádzajú, opäť musela prísť zmena.

A tak sa v roku 2009 sformovala súčasná generácia Anastasis, v zložení Lukáš Vojčík (basgitar), Vladislav Marčák (bicie a perkusie), Michal Sopko (spev a gitara) a Dominik Petrík (klavír a vokály). Kapela má na konte niekoľko CD a koncertov.

ThLic. Martina Poláková,
Mgr. Richard Lipták, Bc. Andrea
Čusová, Antónia Rabatinová,
Dominik Petrík

Foto: archív GTF PU v Prešove

Centrum excelentnosti ekológie živočíchov a človeka

Jedným z najväčších úspechov FHPV PU za celé obdobie existencie je vybudovanie unikátneho výskumného centra „Centrum excelentnosti ekológie živočíchov a človeka“. Centrum podporuje vedecký výskum v oblasti ekológie živočíchov a človeka na PU v Prešove, koncentruje vedecké kapacity za účelom posilnenia vedy v Prešovskom kraji a riešenia regionálnych disparít. Sústreďenie modernej experimentálnej techniky umožňuje pracovníkom Katedry biológie a Katedry ekológie FHPV uskutočňovať výskum na svetovej úrovni. Centrum v súčasnosti čerpá zo štrukturálnych fondov financie v objeme 4,6 milióna eur. Tieto prostriedky umožnili

prestavbu piatich miestností na moderné laboratóriá a ich vybavenie špičkovými laboratórnymi prístrojmi umožňujúcimi realizovať biochemické, genetické a molekulárne analýzy. V súčasnosti prebieha druhá fáza budovania centra - ukončenie prestavby priestorov bývalých hál, využívaných na technické práce v najjužnejšom krídle hlavnej univerzitnej budovy. Tieto rekonštruované priestory budú v najbližších týždňoch vybavené modernou laboratórnou technikou.

Pracovisko bude čoskoro disponovať napríklad najmodernejšou svetovou technológiou v oblasti sekvenovania DNA, tzv. sekvenovaním ďalšej generácie. Vďaka tejto technológii bude možné zistiť sekvenciu celého ľudského genómu, t.j. sekvenciu DNA na všetkých chromozómoch jednej bunky človeka za 24 hodín. Prístroje využívajúce túto technológiu môžeme v strednej Európe spočítať na prstoch jednej ruky.

RNDr. Dana Gabriková, PhD.

Priestory katedry biológie po prestavbe.

Foto: archív Katedry biológie FHPV PU v Prešove

Katedra biológie

Katedra biológie rozvíja svoje aktivity vo vysokoškolskej pedagogickej činnosti, v akreditovaných študijných programoch, v špeciálnych vzdelávacích projektoch a vedecko-výskumnej činnosti. Prioritou Katedry biológie v nasledujúcom období, v súvislosti s vedeckou činnosťou, v rámci vybudovaného Centra excelentnosti, bude efektívne prepojenie všetkých častí znalostného trojuholníka - kvalitného vzdelávania, špičkového výskumu a komercializačných aktivít.

Veľká časť vedecko-výskumnej činnosti katedry sa za posledné roky realizovala v Laboratóriu molekulárnej genetiky. Hlavným zameraním pracoviska je predovšetkým štúdium rómskej populácie z antropologického, ekologického, genetického a zdravotného hľadiska, ako aj populačno-genetické štúdie, ktoré na

základe štruktúry DNA dokážu určiť pôvod človeka aj celých skupín obyvateľstva.

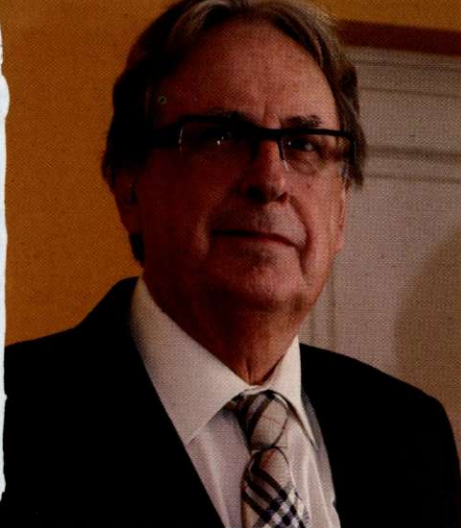
Ďalšia oblasť vedeckého záujmu je zameraná na štúdium genetickej podstaty vybraných ochorení, akými sú napríklad obezita, osteoporóza, trombofília, kardiovaskulárne ochorenia a mužská neplodnosť. Sledované ochorenia predstavujú významné zdravotné riziko pre všetky populácie. Náš výskum napomáha identifikácii molekulárnych mechanizmov dôležitých v etiológii ochorenia, prípadne navrhnutiu nových terapeutických postupov a prispieť k zlepšeniu predikcie vzhľadom na stanovenú klinickú liečbu, resp. prognózu ochorenia.

RNDr. Iveta Boroňová, PhD.

Mgr. Janka Čarnogurská

RNDr. Lucia Sikorova, PhD.

RNDr. Miroslav Soták, PhD.

Rozhovor s dekanom

Fakulty humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove

prof. RNDr. Ivanom Bernasovským, DrSc.

Ako hodnotíte aktivity fakulty za uplynulé štyri roky? Podarilo sa naplniť ciele stanovené na začiatku tohto obdobia?

Na začiatku hodnotených rokov nášho pôsobenia sme si vytýčili tri prioritné ciele: akreditácia, zapojenie sa do riešenia projektov EÚ a zlepšenie kvalifikačného rastu v kategórii odborných asistentov. Tu môžem s uspokojením konštatovať, že všetky študijné programy, ktoré sme realizovali na našej fakulte, boli pre ďalšie obdobie akreditačnou komisiou schválené. V každom roku z tohto štvorročného obdobia sme boli ako fakulta hodnotení agentúrou ARRA na poprednom mieste, z čoho vyplýva, že už tradične patríme k najlepším fakultám na Slovensku.

Ďalej sa nám podarilo splniť aj cieľ v oblasti vedy a výskumu, ktorým je úspešné zapojenie sa do riešenia projektov schválených v rámci výziev zo štrukturálnych fondov EÚ. Významným prínosom pre vedu a výskum na našej fakulte sú ďalšie úspešné projekty z rôznych grantových schém. Ďalším cieľom, ktorý sa nám podarilo naplniť, je minimalizovanie nepriaznivého stavu v počte učiteľov z kategórie odborný asistent bez PhD. V roku 2007 bolo percentuálne zastúpenie odborných asistentov bez PhD. 32%, v súčasnosti je to necelých 10%.

Ktoré výsledky vedeckej, tvorivej a umeleckej činnosti na fakulte považujete za najväčší úspech?

V oblasti vedy a výskumu sme zaznamenali doteraz neobvyklý úspech, ojedinelý v existencii tejto fakulty. Ten spočíva vo vybudovaní unikátneho výskumného centra – Centra excelentnosti ekológie živočíchov a človeka. Vybaveného špičkovými laboratórnymi prístrojmi. Tie umožňujú uskutočňovať biochemické, genetické a molekulárne analýzy. Katedra fyziky sa zapojila do riešenia projektu, vďaka ktorému vybudovala laboratórium s prístrojmi na meranie teplotných závislostí, elektrických, magnetických a tepelných vlastností tuhých látok, v teplotnom rozsahu 50 K, až 400 K. Tvoriví pracovníci Katedry ekológie a biológie boli úspešní v podaní projektu *Využitie výskumu a vývoja na vyšľachtenie nových kultivarov (prototypov) liečivých rastlín a ich odrodová registrácia a transfer kultivarov do praxe*. V tomto roku boli, v rámci podávania projektov zo štrukturálnych fondov, úspešní aj tvoriví pracovníci Katedry geografie a regionálneho rozvoja, a to projektom s názvom *Kompetenčné centrum znalostných technológií pre inovácie produkčných systémov v priemysle a službách*. Riešitelia sa v svojej aktivite zamerajú na

činnosti podporujúce sofistikované stimulačné metódy pre geopriestorové služby.

Tieto projekty výrazne prispeli k ďalšiemu rozvoju výskumnej infraštruktúry na fakulte, najmä jej prírodovednej zložky.

V súčasnosti sa diskutuje o devalvácii vzdelávania, v súvislosti s pomerne veľkým počtom vysokých škôl na počet obyvateľov. Hrozí pokles úrovne vzdelania na fakulte?

Nie je jednoduché odpovedať na túto otázku. Ak by sme analyzovali počet vysokoškolsky vzdelaných ľudí na Slovensku, v pomere k ostatným krajinám EÚ, máme ešte čo dobiehať. Devalváciu vzdelania môžeme interpretovať napr. z hľadiska jednotlivca. Tu môžeme konštatovať, že nie je reálna, pretože vzdelanie sa vzťahuje vždy na konkrétneho jedinca, úroveň ktorého je limitovaná jeho schopnosťami. Iná rovina je spoločenský kontext vzdelania. Tu devalvácia vzdelania hrozí. Ide však o to, aké parametre nastaví fakulta, prípadne konkrétny študijný program. Ak tieto parametre kvality dôsledne rešpektuje, tak potom ani v tomto smere nemusí nastať výrazný pokles.

Ďalšou skutočnosťou, ktorá môže ovplyvniť kvalitu vzdelávania, je prijímanie uchádzačov bez prijímacích pohovorov, len na základe výsledkov dosiahnutých na strednej škole, ktoré nemajú rovnakú úroveň. Je skutočnosťou, že v rámci existencie všetkých slovenských univerzít prevláda snaha získať čo najväčší alebo aspoň potrebný počet záujemcov a môže to byť aj na úkor kvality. Som však presvedčený, že naši učitelia sú dostatočne schopní rozvíjať potrebné kompetencie študentov a svojím pedagogickým majstrovstvom dokážu odstrániť rôznorodú úroveň pripravenosti uchádzačov.

Množstvo novovzniknutých fakúlt prispelo k vytvoreniu atmosféry boja o študenta. Ako je Fakulta humanitných a prírodných vied schopná konkurovať iným, podobne zameraným fakultám?

Už v predchádzajúcej odpovedi som naznačil, že „ústretoivosť“ v prijímaní na vysokú školu môže mať dopad na kvalitu vzdelávania. Myslím si však, že tento jav je len prechodný a je otázkou času, kedy uchádzači o štúdium na vysokú školu budú prehodnocovať svoje rozhodnutie, najmä z hľadiska kompetenčnej dispozície tej-ktorej fakulty. V tomto duchu sa realizovali aj naše aktivity v rozvoji fakulty a už spomínanými projektmi sme vytvorili podmienky pre doktorandské

štúdium. A práve kontinuita vo všetkých troch stupňoch vzdelávania môže byť v konkurenčnom prostredí tým najzávažnejším argumentom. Ďalším argumentom sú študijné programy fakulty, ktoré nemajú duplicitu na iných fakultách. Nie menej závažným argumentom pri rozhodovaní je širokospektrálna možnosť medzifakultného štúdia v rámci našej univerzity.

Takisto aj neďaleká univerzita v Košiciach je silným regionálnym konkurentom. V čom spočíva špecifikum FHPV, v kontexte poskytovania vzdelávania, na východe Slovenska?

Ak máte na mysli UPJŠ, tak v jej existencii je potrebné hľadať pozitívum. Súťaženie, prebiehajúce korektne,

môže len napomôcť k úspešnému rozvoju všetkých odborov na fakulte. Každý, kto sa cíti ohrozený konkurenciou, hľadá možnosti, ktoré ho odlišia a v konečnom dôsledku pozitívne ovplyvnia rozhodnutie záujemcov o štúdium. Významnú úlohu môžu zohrať rôzne skutočnosti, napr. celospoločensky uznávaná osobnosť učiteľa, atraktivnosť študijného programu, perspektíva akreditovať existujúce študijné programy, perspektíva uplatnenia sa na trhu práce po skončení štúdia a pod. Myslím si, že naša fakulta tieto očakávania naplňuje a z tohto hľadiska je konkurencieschopná.

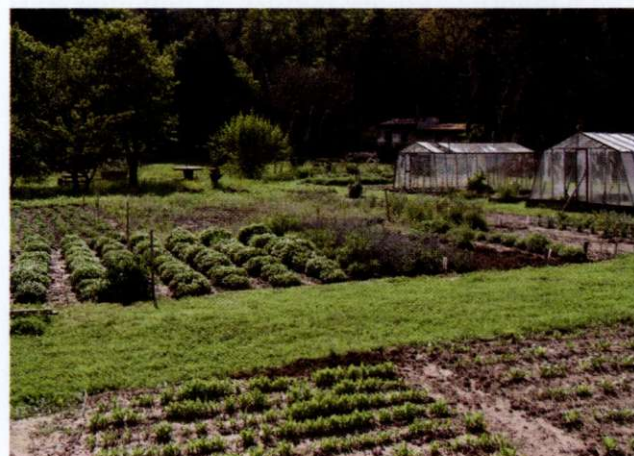
Mgr. Michaela Marcinová, PhD.

Foto: archív FHPV PU v Prešove

PU má vlastné eko-biologické laboratórium

Katedra ekológie FHPV spravuje 2 účelové zariadenia, ktoré slúžia na výskum a vzdelávanie: **školský pozemok** PU v Prešove (zároveň **riešiteľské pracovisko ochrany genetických zdrojov rastlín Génovej banky SR**) a **Eko-biologické laboratórium „DOMAŠA“**, ktoré sa nachádza v celouniverzitnom edukačnom a výcvikovom stredisku PU Domaša – Valkov. Sú to ideálne miesta na realizáciu terénnych praktík z ekológie, botaniky a zoológie, metód štúdia ekosystémov, agroekológie a biodiverzity rastlinných druhov.

Najväčšími úspechmi sa katedra prezentuje na poli vedy. Počet riešených vedecko-výskumných projektov na pracovisku je za posledné roky vysoký, viacerí členovia katedry sa podieľajú na riešení projektov financovaných Agentúrou pre štrukturálne fondy MŠVVaŠ SR (doc. RNDr. I. Šalamon, CSc., doc. PaedDr. J. Koščo, PhD., Mgr. P. Manko, PhD., Mgr. R. Smolák, PhD., Ing. J. Fejér, PhD. a RNDr. P. Labun). V rámci konkrétneho prehľadu je možné spomenúť tri medzinárodné projekty: INTEREG IIIA HUSKUA (skupina: prof. RNDr. J. Terek, PhD., doc. RNDr. I. Šalamon, CSc., doc. PaedDr. J. Koščo, PhD.) a APVV bilaterálnej spolupráce s Bulharskou republikou (doc. RNDr. I. Šalamon, CSc.) a Českou republikou (doc. PaedDr. J. Koščo, PhD.). Z domácich riešených projektov dominujú tie, ktoré sú financované

vané vysokými objemami finančných prostriedkov v postupnosti: Stimuly pre výskum a vývoj MŠ SR (doc. RNDr. I. Šalamon, CSc.), Aplikovaný výskum MŠ SR (doc. RNDr. I. Šalamon, CSc.) a 2 projekty APVV (doc. PaedDr. J. Koščo, PhD. a doc. RNDr. I. Šalamon, CSc.).

Členovia pracoviska publikujú mnoho pôvodných vedeckých prác, ktoré sú registrované v medzinárodných databázach ISI Web of Knowledge (CC)/SCOPUS. Za posledné štyri roky je ich registrovaných viac ako 25, počet citácií v SCI je vyše 20.

doc. RNDr. Ivan Šalamon, CSc.

Foto: archív Katedry ekológie FHPV PU

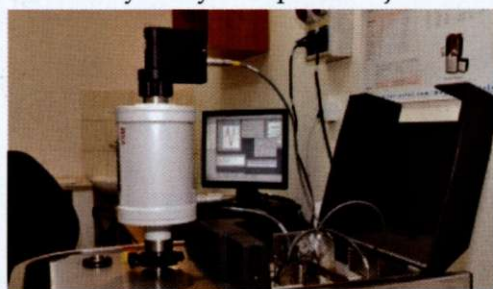
Fyzika, matematika a technika v modernom laboratóriu

V dôsledku organizačných zmien na FHPV vznikla v marci roku 2010 Katedra fyziky, matematiky a techniky. Najvýraznejším úspechom tohto pracoviska je zapojenie sa do riešenia projektu **Vývoj teplomerov a magnetických senzorov na báze chalkogenidov pre praktické aplikácie**, ktorý je podporený Agentúrou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ (ASFEU) z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, v rámci operačného programu Výskum a vývoj, v celkovej výške 348 985, 98 eur. Doba riešenia projektu je v rozmedzí rokov 2009-2011. V decembri 2010 sa podarilo ukončiť práce na výstavbe fyzikálneho laboratória VERSALAB vybudovaného z finančných prostriedkov ESF a mohla sa tak začať jeho riadna prevádzka.

Ďalším výrazným úspechom je rekonštrukcia a modernizácia výučbových priestorov oddelenia techniky (Katedra FMT), ktorá sa uskutočnila v priebehu roku 2010. V priebehu posledných troch rokov sa na katedre uskutočňuje seminár International Particle Physics Masterclasses, zameraný na popularizáciu fyziky medzi študentmi. Hlavnými organizátormi sú: European Particle Physics Outreach Group - Európska skupina pre popularizáciu časticovej fyziky EPPOG a European Physical Society – Európska fyzikálna spoločnosť.

doc. PaedDr. Vladimír Šebeň, PhD.

Foto: archív Katedry fyziky, matematiky a techniky FHPV PU

Katedra geografie sa prezentuje výraznými aktivitami

V novembri 2007 navštívil prof. RNDr. René Matlovič, PhD. Soochow University v Taipei na Taiwane, kde prednášal na tému: Slovakia – a short geographical outlook. Viac ako dvojhodinová prednáška sa stretla s veľkým ohlasom u študentov aj pedagógov. Asi stovka študentov sa zaujímala o problematiku ochrany prírody, o životný štýl Slovákov, o systém vzdelávania ako aj o aktuálne hospodársko-ekonomické problémy Slovenska.

V roku 2010 bol prof. Ing. Jozef Vilček, PhD. spolutvorcom filmového dokumentu „Aby človek nezničil nebesá i Zem“ zameraného na zvýšenie environmentálneho povedomia ľudí v problémových oblastiach Slovenska. Tento dokument bol, a je v multijazykovej verzii prezentovaný nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

Katedra geografie a regionálneho rozvoja PU v Prešove zorganizovala v dňoch 18. - 19. augusta 2009 medzinárodné sympóziu Výzvy pre Geografie religii v 21. storočí. Pätnásť vedeckí pracovníci z Holandska, Poľska, Srbska, USA, ČR a Slovenska, diskutovali o problémoch religióznych vzťahov v priestore.

V dňoch od 11. 4. - 24. 4. 2010 sa študenti Katedry geografie a regionálneho rozvoja FHPV PU zúčastnili medzinárodného mapovacieho kurzu v Katalánsku, ktorého spoluorganizátormi sú Gironská univerzita v Gironne, Východočínska univerzita v Joensuu a Prešovská univerzita v Prešove. Kurz je súčasťou medzinárodného projektu The Faces of Landscape a zameriava sa na skúmanie fyzicko-geografických, humánno-geografických a politicko-geografických pomerov regiónu, s dôrazom na zmeny krajiny štruktúry za posledných 50 rokov. Kurz bude pokračovať aj tento rok vo fínskom meste Joensuu a nasledujúci rok privíta študentov zo Španielska a Fínska Katedra geografie a regionálneho rozvoja PU v Prešove.

Dňa 22. novembra 2007 prijal primátor mesta JUDr.

Pavel Hagyari študentov prvého ročníka magisterského štúdia študijného programu geografia v regionálnom rozvoji, aby im osobne poďakoval za participáciu na prieskume „Imidž mesta Prešov 2007“, ktorý bol súčasťou predrealizačného monitoringu v procese kandidatury mesta Prešov na titul Európske hlavné mesto kultúry 2013. Prieskum pod vedením RNDr. Kvetoslavy Matlovičovej, PhD. bol jednou z aktivít v rámci spolupráce mesta Prešov a Katedry geografie a regionálneho rozvoja PU v Prešove.

prof. Ing. Jozef Vilček, PhD., doc. RNDr. Radoslav Klamár, PhD.
RNDr. Kvetoslava Matlovičová, PhD., Mgr. Lenka Čermáková,
PaedDr. Alena Madziková, PhD.

Foto: archív Katedry geografie a regionálneho rozvoja FHPV PU

Ústav pedagogiky, andragogiky a psychológie

V roku 2009 oslávila **Katedra pedagogiky** 50. výročia svojho vzniku. Pri tejto príležitosti zorganizovali členovia katedry medzinárodnú konferenciu *Rozvoj a perspektívy pedagogiky a vzdelávania učiteľov*, v rámci ktorej bilancovali svoj prínos v oblasti vedecko-výskumnej a vzdelávacej, najmä pri príprave pedagógov pre východoslovenský región. Za posledné štyri roky boli na katedre realizované a ukončené viaceré výskumné projekty, zamerané na výskum učebných kompetencií osobnosti žiaka, ďalšie vzdelávanie učiteľov pre získanie kompetencií vo funkcii cvičného učiteľa, komunikatívne kompetencie v interkultúrnom edukačnom prostredí, metódy hodnotenia v rodine a hodnotovú orientáciu detí a riešenie agresívneho správania sa v prostredí stredoškôľakov.

Úspechom **Katedry psychológie** bolo zapojenie sa do viacerých výskumných úloh KEGA a VEGA. V posledných rokoch katedra ukončila riešenie výskumnej úlohy v rámci projektu VEGA č. 1/3638/06 s názvom Diskriminácia, mobbing, bullying v pracovnom procese.

Medzi najvýznamnejšie a najnovšie monografie členov katedry patria: Vývinová psychológia autorky Ľuby Končekovej, Všeobecná psychológia autora Viliama Kubániho, Týrané dieťa autorky Kataríny Fuchsovej. V roku 2006 katedra začala vydávať v elektronickej podobe časopis *Psychologická revue*, v ktorom sú v ročných intervaloch publikované výsledky vedecko-výskumnej práce členov katedry.

V roku 2009 oslávila **Katedra andragogiky** 45. výročie svojho založenia, pri ktorého príležitosti zorganizovala medzinárodnú vedeckú konferenciu. Výsledky vedecko-výskumnej činnosti katedry sú pravidelne prezentované v podobe zborníkov, štúdií a monografií, katedra dlhodobo úspešne rieši vedecko-výskumné úlohy, zapája sa do inštitucionálnych projektov, medzinárodných projektov či projektov financovaných z prostriedkov EÚ. Katedra pravidelne usporadúva vedecké konferencie s medzinárodnou účasťou. Má dlhoročnú úspešnú spoluprácu s katedrami andragogiky a pedagogiky v Českej republike a v Poľsku.

PhDr. Valentína Šuťáková, PhD., PhDr. Katarína Fuchsová, PhD., doc. PhDr. Vladimír Frk, CSc.

Na Fakulte manažmentu sa medzinárodné skúsenosti prenášajú do výučby

O širokom poli pôsobenia pedagógov a vedecko-výskumných pracovníkov Fakulty manažmentu PU v Prešove svedčí aj činnosť PhDr. Rastislava Keruľa, PhD. (na obr., prvý rad, druhý sprava), člena Katedry marketingu a medzinárodného obchodu, ktorý pôsobí i na pôde Európskej asociácie dílerov Opel (EURODA – European Opel Dealer Association). Porozprávali sme sa s ním o tom, ako svoje skúsenosti z medzinárodného pôsobenia využíva vo vzdelávacom procese.

Kedy a prečo vznikla asociácia EURODA?

Európska asociácia dílerov Opel vznikla v 90-tych rokoch, so snahou o vytvorenie priestoru pre spoločnú diskusiu medzi prvými členskými krajinami asociácie a výrobcom vozidiel Opel. Na začiatku sa k tejto myšlienke postavilo vedenie automobilky veľmi podozrievavo a trvalo vyše 10 rokov, kým sa spoločne podarilo vybudovať dostatočnú dôveru partnerov tak, aby mohla prebiehať konštruktívna diskusia. Dnes asociácia združuje všetky štáty Európy, má vytvorenú rozvinutú štruktúru, ktorá umožňuje ešte efektívnejšie riešenie všetkých kľúčových paneurópskych otázok týkajúcich sa výrobcu a dílerov, pričom všetkých rokovaní sa zúčastňujú členovia top manažmentu automobilky, napríklad Allan Vieser – Vice president Opel (prvý rad, štvrtý zľava).

Ako ste sa stali členom tejto asociácie a aké v nej máte postavenie?

Každá členská krajina si volí svojich delegátov asociácie, pričom podmienkou je znalosť anglického jazyka a členstvo v lokálnom riadiacom orgáne, ktorý sa nazýva Franchise Board. Členovia FB sú pritom volení tajným hlasovaním, v rámci dílerov krajiny, na základe všeobecne stanovených

pravidiel definovaných v FB charte. Ako člen FB som teda bol zvolený za zástupcu SR v asociácii.

V roku 2006, kedy som sa stal zástupcom SR v asociácii, boli náplňou jej činnosti len dve hlavné rokovania počas roka. Postupne sa rozvinula jej štruktúra na päť špecializovaných pracovných skupín, do ktorých sú rozdelení členovia asociácie. Od prvého momentu bola moja snaha zameraná na začlenenie sa do skupín, ktoré mi boli najbližšie, a to Sales and Marketing working group a Retail Systems working group.

Ktoré moderné trendy v marketingu sa v súčasnosti presadzujú na medzinárodnej úrovni?

Práve vďaka mojej participácii na činnosti pracovnej skupiny, predaj a marketing, mám možnosť sledovať vývojové trendy na poli marketingu, v prostredí presahujúcom európsky kontinent. Často pracujeme s analýzami vytvorenými v Spojených štátoch, ktoré sú považované za priekopníkov, najmä v oblasti digitálneho marketingu. A práve digitálny marketing predstavuje tému, ktorej je venovaný určite najväčší priestor nášho diskusného času s ostatnými členmi. Jeho éra už začala, no potrvá ešte veľmi dlho, kým sa nám podarí odhaliť jeho skutočný potenciál. To-

muto zodpovedá aj výsledok našej činnosti, ktorým je vytvorenie rozsiahleho paneurópskeho projektu, pod názvom „Good.Better.Best.“, ktorého cieľom je získanie celoeurópskej líderskej pozície značky v prostredí digitálneho sveta.

V čom vidíš najväčší význam uplatňovania vlastných medzinárodných skúseností pri výučbe?

Jedným z hlavných dôvodov, prečo som sa rozhodol pôsobiť na fakulte, bola práve možnosť využívať získané skúsenosti z praxe v oblasti marketingu pri práci so študentmi. Práve moja aktívna participácia na aktivitách asociácie, a najmä účasť v pracovnej skupine predaj a marketing, vytvára zásadný priestor pre získavanie relevantných informácií, ktoré je možné sprostredkovať študentom na akademickom pôde. Pri priamej interakcii so študentmi vytvárajú tieto získané poznatky priestor pre kontinuálne zvyšovanie úrovne vyučovacieho procesu, v súlade so svetovými trendmi.

PhDr. Rastislav Keruľ, PhD.

PhDr. PaedDr. Martina Ferencová, PhD.

Foto: archív Katedry marketingu a medzinárodného obchodu FM PU

Dekan Fakulty manažmentu

Prešovskej univerzity v Prešove

prof. Ing. Dr. Róbert Štefko, PhD.

**Zabezpečenie kontinuity univerzitného vzdelávania
v manažmente je naším cieľom i poslaním**

Text Lisabonskej stratégie EÚ, ktorá predstavuje program komplexnej ekonomickej, sociálnej a ekologickej Európy, akcentuje prechod ku spoločnosti založenej na znalostiach, dôležitosť zvyšovania úrovne vzdelávania a prípravy pre život v informačnej spoločnosti, prioritu investícií do ľudských zdrojov (Lisabonská stratégia, 2004). Na Fakulte manažmentu (FM) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove je zvyšovanie úrovne výskumu a vzdelávania jednou z priorit.

Vzdelanie je zdrojom ekonomického rastu, vyspelosti krajiny a blahobytu, vyššej pridanej hodnoty a vyššej konkurencieschopnosti. Zvlášť v časoch globálnej zmeny a neistoty, v časoch hospodárskych kríz, nadobúda pre človeka mimoriadny význam. V procese vzdelávania sa človek kultivuje a jeho nadobudnutie umožňuje prispievať k tvorbe lepšieho sveta. Nesporný je jeho priamy vplyv na vyššie šance uplatniť sa na trhu práce. Predovšetkým v krajinách vyspelej časti sveta, kam sa Slovensko ako súčasť Európskej únie, ale aj Schengenského priestoru zaraďuje.

Fakulta manažmentu PU v Prešove existuje vyše 6 akademických rokov. Jej súčasné úspechy sú však výsledkom 21-ročného vývoja. Univerzitné štúdium manažmentu v Prešove vzniklo počas nežnej revolúcie – už v akademickom roku 1989-1990 – na pôvodnej Univerzite Pavla Jozefa Šafárika, predchodkyni Prešovskej univerzity v Prešove. **Dnes je Fakulta manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove jedinou fakultou ekonomickeho typu na verejnej univerzite v Prešovskom kraji. Zároveň poskytuje v Prešovskom kraji jediné univerzitné vzdelanie v oblasti manažmentu.** Úspešne a dynamicky sa rozvíja a naďalej razantne zlepšuje svoju dobrú pozíciu nielen v sieti analogických fakúlt na Slovensku, ale aj v integrujúcom sa európskom výskumnom a vzdelávacom priestore. Fakulta manažmentu PU v Prešove má dnes jedinečné a nezastupiteľné miesto aj poslanie v štruktúre Prešovskej univerzity aj vo vzťahu k trhu práce, zvlášť k regionálnemu trhu práce.

Fakulta má akreditované štúdium v študijných programoch odboru Manažment v celom modernom európskom systéme, v zmysle Bolonskej dohody – t.j. 3-ročné bakalárske, 2-ročné magisterské (vrátane doktorátov PhDr.) a 4-ročné interné a 5-ročné externé doktorandské štúdium („PhD.“). Všetko v ekonomickom odbore

re 3.3.15 Manažment, aj v najvyššom stupni vzdelania. Významné sú aj 3 špecializačné bloky, prehlbujúce učivo študentov 1. a 2. stupňa na oblasti: Manažment ľudských zdrojov, Marketing a Manažment turizmu a hotelierstva.

Mimoriadne významné sú práva fakulty, na základe akreditácie udeľovať tituly „docent“ aj „univerzitný profesor“ – oba v ekonomickom odbore Manažment. Manažment Fakulty manažmentu PU v Prešove chápe **vedecký výskum ako jedinú cestu v rozvoji fakulty k dosahovaniu vysokých akademických štandardov a výskumnú prácu ako základnú a neoddeliteľnú súčasť práce každého vysokoškolského pedagóga FM PU v Prešove.** Manažment našej fakulty presadzuje toto kritérium aj v personálnej politike s absolútnou dominanciou. Odráža sa to v aj nasledujúcich faktoch:

1. V evidencii našej fakulty je dosiaľ 40 domácich a medzinárodných výskumných grantov, z rôznych výskumných grantových agentúr, ktorých vedúcimi výskumných riešiteľských tímov sú interní učitelia fakulty. Spomedzi nich bolo úspešne ukončených dosiaľ 15 výskumných grantov z domácich a zahraničných agentúr. Z uvedených 40 výskumných grantov bolo 26 výskumných grantov získaných z externých domácich a medzinárodných výskumných grantových agentúr a 14 z vlastnej fakultnej výskumnej grantovej agentúry.

2. Fakulta vydáva vlastný výskumný vedecký časopis „Journal of Management and Business: Research and Practice“ (už tretí ročník). V súčasnosti je v štádiu prípravy ešte jeden medzinárodný výskumný časopis.

3. Pravidelné medzinárodné vedecké konferencie, ktoré usporadúva fakulta každý párny rok a ktoré si vytvorili tradíciu, sú obsadzované účastníkmi z univerzít až z 12 krajín, a to z Európy, USA aj Ázie. Z každej konferencie sú publikované recenzované zborníky príspevkov výlučne v anglickom jazyku, ktorý je zároveň rokovacím jazykom. V tomto akademickom roku sa konala napríklad konferencia „Management 2010: Knowledge and Management in Times of Crisis and Ensuing Development“ v Bardejovských Kúpeľoch. Okrem týchto pravidelných vedeckých konferencií naša fakulta organizuje a spoluorganizuje aj množstvo ďalších domácich a zahraničných konferencií.

Katedra marketingu a medzinárodného obchodu FM PU

4. Významne sa zvýšil na fakulte podiel medzinárodných výskumných grantov. Napríklad z tých výskumných grantov riešených v súčasnosti, ktoré boli získané z externých grantových agentúr, je 36,4 % medzinárodných výskumných grantov.
5. Fakulta bola do konca zimného semestra tohto akademického roka súčasťou centra excelentnosti CEVKOG. Je úspešná aj v oblasti čerpania štrukturálnych fondov (cez projekty ako napr. INTERREG).
6. Významný je publikačný výkon interných učiteľov fakulty, čo predstavuje každoročne 200 – 300 publikačných jednotiek, medzi ktorými najviac oceňujeme zahraničné a domáce monografie a štúdie v karentovaných časopisoch, ako aj v recenzovaných zahraničných a domácich časopisoch a vedeckých zborníkoch z výskumných grantov.
7. Fakulta založila pred rokom aj vlastnú vedeckú výskumnú grantovú agentúru GAMA (Grantová agentúra fakulty manažmentu), ktorá na štandardných princípoch komisionálne prideluje granty na báze súťaže v internom konkurenčnom prostredí. V súčasnosti je v nej riešených 14 výskumných grantov.
8. Fakulta je úspešná v kvalifikačnom raste ako významnom determinante úspešnej akreditácie. Spolu má takmer 100 interných pracovníkov (pedagogických aj nepedagogických), k tomu je treba ešte prirátať 22 interných doktorandov a ďalších externých doktorandov. Na interných úväzkoch tu pracuje:
 - 5 interných univerzitných profesorov na plných úväzkoch, z ktorých sú 4 interní domáci profesori (v čase vzniku fakulty pred vyše 6 rokmi na fakulte nebol žiaden domáci interný profesor)
 - 19 interných habilitovaných docentov na plných úväzkoch (z pôvodných iba 3 v čase vzniku fakulty)
 - 70 interných nositeľov PhD. dohromady (z pôvodných 11 v čase vzniku fakulty)
9. Fakulta má 8 štandardných katedier. Sú orientované od ekonómie a ekonomiky, financií a účtovníctva, cez marketing a medzinárodný obchod, všeobecný manažment a manažment ľudských zdrojov, manažment turizmu a hotelierstva, až po katedru manažérskej psychológie, katedru kvantitatívnych metód a manažérskej informatiky, aj katedru práva. Každá katedra, svojimi predmetmi, ktoré má vo vyučovacej gescii a výskumom, prispieva k profilu absolventa štúdia manažmentu. Fakulta je známa obrovským záujmom uchádzačov o štúdium – v intervale medzi 3000 - 4000 bol dosiaľ každý rok. Podľa štatistík ministerstva školstva je najžiadanejšou fakultou Prešovskej univer-

zity, ale vo viacerých rokoch svojej existencie aj najžiadanejšou fakultou zo všetkých vyše 120 fakúlt na celom Slovensku. („žiadanosť“ sa vyjadruje ako podiel počtu prihlásených na štúdium k plánu prijatia).

10. Významnou mierou prispela Fakulta manažmentu i k mimoriadne dôležitému úspechu celej našej Prešovskej univerzity, ktorým je skutočnosť, že naša univerzita obhájila aj pre ďalšie obdobie status najvyšší – status univerzity.

Akcelerácia rozvoja Fakulty manažmentu má priority vo viacerých oblastiach – výskum, personálny vývoj, vývoj vzdelávacej ponuky, priestorové vybavenie a v neposlednom rade študenti a uchádzači o štúdium. Prioritou je ďalšie rozširovanie a skvalitňovanie vzdelávacej ponuky fakulty, v rámci potrebných nových študijných programov a voliteľných predmetov, v súlade so spoločenskou objednávkou, s vývojom trhu práce, s potrebami prešovského regiónu a so zohľadnením vzdelávacích ponúk konkurenčných pracovísk.

Je potrebné zdôrazniť významné špecifikum vzdelávacej ponuky a absolventov Fakulty manažmentu PU, v rámci štruktúry ponuky celej Prešovskej univerzity ako prirodzeného regionálneho centra vzdelanosti a univerzitného vzdelávania, vo vzťahu k regionálnym potrebám a k znižovaniu nezamestnanosti. Študijný odbor 3.3.15 Manažment patrí do širšej oblasti poznania „3.3. Ekonómia a manažment“ (aj v rámci platného nášho klasifikačného systému). V medzinárodnom ISCED je to „Business and Administration“. Absolventi tohto študijného odboru sú ekonómovia a zároveň potenciálni manažéri. Môžu sa uplatniť nielen v závislej činnosti, t.j. ako zamestnanci podnikov a ďalších organizácií vrátane zamestnancov v organizáciách verejného sektora či mimovládnych organizáciách. Majú predpoklady aj pre kvalifikované zakladanie úspešných a stabilných podnikov, pre kvalifikované manažovanie a rozširovanie už existujúcich podnikov, čo sú práve základné faktory a podmienky pre vytváranie nových pracovných miest, pre reálne znižovanie nezamestnanosti v našom regióne aj na Slovensku. Vo vzťahu k potrebe znižovania nezamestnanosti takto definovaný profil absolventov manažmentu a ich kvalitná príprava sú omnoho užitočnejšie než úvahy o sociálnej politike a o rôznych aktivitách v sociálnej oblasti, ktoré sú vo svojej podstate založené na čerpaní a prerozdelení limitovaného, už aj tak chudobného, štátneho rozpočtu, predovšetkým z dôvodu stále nedostatočného rozvoja podnikateľskej sféry tvoriacej zdroje.

Lisabonská stratégia akcentuje i dôležitosť individuálnych a kolektívnych hodnôt ako sú spôsob nazerania na život, na spoločnosť, zodpovednosť, záujem o učenie a vzdelávanie, ktoré majú pre uplatňovanie ľudských zdrojov veľký význam. Ambíciou vedecko-výskumných pracovníkov a vedenia Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove je zachovávať a rozvíjať tieto hodnoty, zabezpečiť kvalitné vzdelávanie v oblasti manažmentu, v rámci kontinuity univerzitného vzdelávania v prešovskom regióne. Pre rozvoj tohto (v mnohých ukazovateľoch zaostávajúceho) regiónu, ale aj v širšom rozsahu, má univerzitný ekonomický odbor manažment potenciú plniť úlohu významného rozvojového akceleračného.

prof. Ing. Dr. Róbert Štefko, PhD.
PhDr. PaedDr. Martina Ferencová, PhD.
Foto: archív FM PU v Prešove

„Networkers“ alebo ako členovia Katedry marketingu a medzinárodného obchodu šíria dobré meno Fakulty manažmentu

Cesta za úspechom nebýva ani ľahká, ani krátka. No, keď sa na ňu odhodláte vydať, otvorí sa Vám nielen nové obzory, ale i nové možnosti...

V globálnom svete nemožno strkať hlavu do piesku. Bez efektívnych spôsobov prepojenia, komunikačných uzlov, prenosu informácií cez vhodné kanály, získavanie možností prístupu k databázam, objavovaniu nových zdrojov a kontaktov, nemá človek šancu uspieť. Šťastie praje odvážnym a pripraveným. A ešte tým, ktorí sa okrem lokálnych sietí snažia vytvárať siete medzištátne, kontinentálne, ba siete svetového charakteru.

Peter Dorčák na celosvetovej akadémii v Japonsku

Peter Dorčák i František Pollák v roku 2008, pod hlavičkou firmy NetWorth, s.r.o., s projektom lokálneho internetového portálu iVychod.sk, dosiahli v celosvetovej podnikateľskej súťaži Intel Berkeley entrepreneurship challenge 2008 úroveň svetového semifinále, ktoré sa konalo v tureckom Istanbule.

Po úspešnom národnom kole sa tím iVychod.sk dostal medzi 15 najlepších európskych tímov, ktoré mali možnosť prezentovať svoje biznis plány pred odbornou porotou zloženou z predstaviteľov spoločnosti Intel a University of California Berkeley. Projekt lokálneho internetového portálu iVychod.sk v Istanbule zaujal nielen porotu, ale aj ostatných účastníkov Intel Berkeley entrepreneurship challenge a bol označený z podnikateľského hľadiska ako jeden z najreálnejších projektov.

O rok na to **Peter Dorčák úspešne prezentoval na pôde Tel Avivskej univerzity v Izraeli, v rámci podnikateľskej súťaže Intel- Ber-**

keley entrepreneurship challenge (2009), svoj ďalší projekt virtuálneho reklamného systému a v novembri toho istého roku mu bolo za firmu NetWorth, s.r.o. udelené ocenenie "Top finalista súťaže", v rámci podujatia "Študentská firma roka" ktorú pravidelne na Slovensku organizuje Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania, v spolupráci so Svetovou federáciou mladých lídrov a podnikateľov JCI. **V lete 2010 sa Peter Dorčák zúčastnil celosvetovej akadémie v Japonsku.** Mal možnosť bližšie

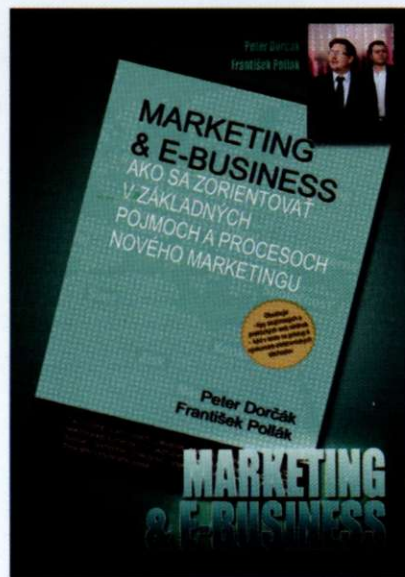
spoznať nielen japonský štýl manažmentu, ale zároveň pobytom v rodine hostiteľov aj pravý japonský štýl života. Princípom akadémie bolo dostať medzinárodných účastníkov do prostredia japonskej kultúry, zároveň na-

učiť japonských delegátov mnohé prvky z medzinárodných kultúr a manažmentu, čo sa vo finále podarilo, keď všetky skupiny úspešne prezentovali svoje záverečné práce a všetci účastníci úspešne promovali na 23. Japonskej akadémii v Tsukube. Z tohto intenzívneho stretnutia, s mnohými svetovými kultúrami, nadviazal vzťahy s priateľmi po celom svete, čo mu otvorilo možnosti pre ďalšie obchodné či priateľské stretnutia. **V rámci 23. Japonskej akadémie boli účastníci promovani titulom „Global Networker“.**

V roku 2010 sa uskutočnil JCI-Prešov-Young business networking cocktail. Podľa Petra Dorčáka (bol jedným z organizátorov) Celosvetová asociácia mladých lídrov a aktívnych ľudí JCI - Junior chamber international, pri príležitosti založenia lokálnej pobočky v Prešove, zorganizovala na Fakulte manažmentu PU prednášku jedného z najúspešnejších slovenských podnikateľov Ing. Miroslava Trnku a tiež JCI Prešov kokteil,

pod názvom Young business networking cocktail. Cieľom tejto akcie bolo, aby sa mladí úspešní ľudia z Prešova a okolia zoznámili a prípadne našli spoločné, možno aj obchodné záujmy. Podľa slov ďalšieho z organizátorov - Radovana Bačíka - cieľom bolo „zosieťovať“ mladých a úspešných ľudí, ktorí sa medzi sebou nepoznajú.

Na akciu bol po svojej prednáške pozvaný aj Ing. Miroslav Trnka, zakladateľ slovenskej softvérovej firmy Eset, ktorý počas krátkej návštevy Prešova stihol prítomným študentom Prešovskej univerzity odovzdať cenné rady a informácie z oblasti podnikania a tiež uviesť do života knihu Petra Dorčáka a Františka Polláka Marketing & E-Business. Tú odporučil svojim čitateľom, v treťom januárovom čísle v tomto roku (2011), aj týždenník o ekonomike a podnikaní TREND ako knižnú novinku v rámci svojej sekcie "trend klub-Kniha". Spomínaná publikácia vysvetľuje nielen základné pojmy marketingu, ale aj nové pojmy skrývajúce sa pod slovom e-business alebo e-commerce (elektronický obchod alebo elektronická komercia). Autori sa v nej snažia zrozumiteľnou formou opísať obchodné príležitosti, ktoré prinášajú nové technológie súčasného virtuálneho podnikania.

PhDr. Peter Dorčák, PhD.
PhDr. PaedDr. Martina Ferencová, PhD.
Foto: archív FM PU v Prešove

Celá literatúra je jedna obrovská sloboda...

Spisovateľ, plávajúci v literárnych vodách, je vždy len obyčajný človek z mäsa a kostí, ktorý má svoje muchy, vlastný plavecký štýl, svoje radosti a smútky, problémy, starosti, osobné víťazstvá i trápne situácie, kedy by sa najradšej prepadol pod zem, no aj nespočetne veľa úsmevných príhod, ktoré sú tak obyčajne, a predsa jedinečne ľudsky hrejivé. Takýto človek-spisovateľ si vie veľmi rýchlo získať aj človeka-čitateľa a človeka-poslucháča. Vedia o tom svoje aj študenti Pedagogickej fakulty (PF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove, pre ktorých je milou a očakávanou tradíciou, že s príchodom jari, lastovičiek a bocianov vstúpi na akademickú zem aj noha významnej osobnosti, zmysluplne „derúcej“ pero v literatúre pre deti a mládež. O kom je teda reč? Reč je o Gabike Futovej, Danielovi Hevierovi, Jane Bodnárovej, Petrovi Karpinskom, Danielovi Pastirčákovi či Jánovi a Petrovi Milčákovcoch, ktorí v uplynulých rokoch obohatili Pedagogickú fakultu svojou milou prítomnosťou.

Nie je mojou ambíciou osobitne sa prizrieť každej jednej osobnosti, ktorá nás navštívila, a podať o nej a jej vystúpení nasýtenú správu – človek si

sovateľ a autor literárneho diela je vždy nevyhnutne už mŕtvou osobou, alebo – v tom lepšom prípade – starým vráskavým človekom. Nie je to pravda a každoročne sa o tom môžu presvedčiť aj všetci zanietení nadšenci literatúry pre deti a mládež. Možno povedať, že vďaka besedám, ktoré organizuje Katedra komunikačnej a literárnej výchovy v spolupráci s Kabinetom výskumu detskej reči a kultúry, ostáva ne jeden poslucháč, nielen Pedagogickej fakulty, zaskočený sugestívnou a v mnohých prípadoch doslova intímnu spoveďou autorov o hľadaní seba samých. Spoveďou, ktorá sa v motíve neustáleho hľadania vlastných prameňov pretavila aj do ich tvorby. Tento proces demýtizovania autora a spisovateľa je v procese jarých besied zosilnený aj (ne)akademickou prezentáciou fenoménu literatúry, na ktorú spisovatelia „nazerajú“ svojimi očami – teda tak, ako ju oni cítia, vidia, prežívajú a aj žijú. Každoročne znášajú pojem literatúry z akademických pojmových výšav na zem ako bájný Prometheus oheň a podávajú ju všetkým započúvaným a diskutujúcim poslucháčom. V ich podaní literatúra oživa ako živý organizmus, po stretnutí s ktorým sa už nemusíme vrátiť „živí“, už nikdy sa nemusíme vrátiť v takom istom rozpoložení. Tí čitatelia, ktorí jej naozaj podľahnú, môžu ňou ostať natrvalo poznačení na celý život. Na druhej strane však práve táto závislosť na umeleckom slove, s jeho vlastnými svetmi, vedie človeka k definovaniu vlastnej hodnoty ako jedinečnej bytosti s osobitým životným príbehom o hľadaní toho, čo pretrváva, čo nepodlieha devalvácii, čo smeruje k všeludským hodnotám. Literatúra sama osebe vyžaruje neustálu potrebu milovať a byť milovaný, čo v podstate znamená rezignovať na vlastný egocentrizmus a pýchu, ktoré sú len chimérami vlastnej malosti človeka. Už vôbec nejde o to, či je kniha určená deťom alebo dospelým. Ak človek prijme lásku vyžarujúcu z umeleckého slova bez výhrad a všetkými smermi sa otvorí večnosti, zákon chaosu v ňom vystrieda Večná Láska. Dojem, ktorý títo autori po sebe zanechali, zostane iba po ľuďoch, ktorí majú čo povedať a nepotrebujú na to ani veľa slov. Vďaka nim a ich spovedi o sebe a o princípe tvorby pre deti a mládež, si človek v tichu vlastných myšlienok akosi spontánne začne uvedomovať aj veci, ktoré dovtedy akoby šli mimo neho a nezasahovali

Gabika Futová a Daniel Hevier na pôde PF PU

zo stretnutia so skutočnými osobnosťami odnáša skôr dojem a atmosféru. Nasiakne éterom človečiny a v kladnom zmysle „sa zraní“ čriepkami slov, ktoré ho zasiahnu len tým, že sú pravdivé, a preto trvale platné a večné. Tento príspevok je preto skôr správou o ľudskosti, hodnotách a večnosti, ktoré sa jedinečným spôsobom vždy zrkadlia v literatúre a jej prostredníctvom sú zasievané aj do detského čitateľa, s ambíciou prebudiť v ňom skutočne dobrého človeka. Práve deti v školských laviciach si často myslia, že spi-

li ho. Náhle sa však bez nánosu vynoria, prekvapia, zasiahnu, zneistia, pričom sa to udeje pomaly, zlomkovito, nejasne, no nezadržateľne a nástojčivo. A o tom je literatúra, ktorej nemusíme vôbec rozumieť. Stačí, že ona rozumie nám.

Mgr. Radoslav Rušík, PhD.

Foto: archív Katedry komunikačnej a literárnej výchovy PF PU v Prešove

Rozhovor s dekanom

Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

prof. PhDr. Milanom Portíkom, PhD.

**„Dekan musí vždy hľadať cestu
medzi chceným a možným...”**

Pán profesor, spomeniete si, čo Vás pred ôsmimi rokmi vnútorne nasmerovalo k súhlasu s kandidatúrou na post dekana Pedagogickej fakulty (PF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove?

Musím povedať, že moje rozhodnutie nebolo rozhodnutím zo dňa na deň. Pred tým ako som sa v roku 2003 prvýkrát stal dekanom, šesť rokov som bol vo vedúcej funkcii, presnejšie som bol prodekanom pre štúdium a vzdelávanie. Z tejto funkčnej pozície som podrobne poznal problémy fakulty, lebo v tom čase sme vstupovali do nového priestoru ako fakulta s jedinečným zameraním na dva študijné odbory. Zároveň som bol i tvorcom akreditačného spisu a mal som už nadviazané mnohé kontakty. Z tejto pozície som zvažil svoje osobné predpoklady a možnosti – jedným slovom: Bol som presvedčený, že dokážem byť dekanom Pedagogickej fakulty.

Ktoré tri veci, resp. oblasti, si v tom čase žiadali Vašu prvoradú pozornosť?

V prvom rade to bolo pevné ukotvenie dvoch našich študijných odborov, dnes akreditovaných pod názvom Predškolská a elementárna pedagogika a Špeciálna pedagogika. Dodnes sú našim špecifikom v národnom i medzinárodnom kontexte – na druhej strane sa však raz môžu stať pre fakultu aj rizikom, pretože nám v tomto smere chýba väčšia diverzifikácia odborov.

Druhou prioritou boli financie a kapitály, pretože mojím prirodzeným zámerom bolo, aby fakulta dobre fungovala po ekonomickej stránke. Nedá mi však v tejto súvislosti nespomenúť, že dodnes vnímam ako nesprávne rozhodnutie Ministerstva školstva SR, týkajúce sa vylúčenia vysokých škôl zo systému ďalšieho vzdelávania svojich absolventov. Do tohto procesu už totiž nemáme kompetencie vstúpiť, pričom – paradoxne – sme práve my excelentným pracoviskom ďalšieho vzdelávania učiteľov.

Do tretice som chcel zlepšiť oblasť ľudských zdrojov. Ležal mi na srdci najmä odborný potenciál a rast kolektívu, ktorý som mal ambíciu motivovať tak po ľudskej, ako aj odbornej stránke. Obzvlášť vo vedeckej štruktúre fakulty bola situácia, a to už od roku 1997, veľmi nepriaznivá. Od samého začiatku som však hovoril, že mám naozaj dobrý kolektív a ak sa stretne moja idea

a predstavy s priaznivou odozvou, potom je to výborné. Osobne ma veľmi teší, že posun vo vedeckom raste celého tvorivého kolektívu fakulty je dnes výrazný. Ako svoju osobnú povinnosť, hoci mi priamo nevyplývala z funkcie dekana, som vnímal aj budovanie tzv. tímového ducha fakulty. Aj v tomto procese som pochopil, že dekan musí vždy hľadať cestu medzi chceným a možným.

Je podľa Vás zabehnutý chod Pedagogickej fakulty spätý aj s potenciálnymi rizikami?

Osobne vidím tri možné riziká, ktoré sa raz môžu potenciálne objaviť ako problémové. Prvým rizikom je garancia študijných odborov jedným človekom – podľa mňa je to problém, s ktorým treba počítať. Druhé riziko je už spomínaná malá diverzifikácia študijných odborov, ktorá na jednej strane umožňuje ísť do hĺbky, na druhej strane je do istej miery obmedzujúca. Tiež zamestnanosť našich absolventov je problematická, pretože naplnenosť predprimárneho a primárneho stupňa školstva je takmer stopercentná. Našťastie, flexibilita našich absolventov vo vzťahu k trhu práce je vysoká a dokážu sa plnohodnotne uplatniť aj v iných sférach než je školstvo. Posledným rizikom je podľa mňa boj s pretrvávajúcimi názormi, že učiteľ, ktorý sa venuje malým deťom, nepotrebuje maximálne vzdelanie. Nositelia týchto spiatočníckych myšlienok si často neuvedomujú skutočnosť, aká náročná je výchovno-vzdelávacia práca s malým človekom.

Človek s odstupom času zvykne prehodnocovať niektoré svoje rozhodnutia. Čo by ste Vy dnes urobili inak?

Ak sa nad tým vážnejšie zamyslím, zrejme by som prehodnotil štruktúru dekanátu, presnejšie určité funkcie by sa podľa mňa dali viac skumulovať. Mal som predstavu útvaru, ktorý by sledoval národné i medzinárodné výzvy na podávanie projektov. Malo ísť o projektového manažéra, ktorý by po formálnej stránke dokázal kvalitne zmanažovať projekt s obsahom, ktorý by mu bol dodaný. Jedna zložka vedenia fakulty teda mohla byť manažérom pre všetky typy projektov.

Svojho času ste v jednom rozhovore uviedli, že Vaším snom je cestovať...

Kam by ste sa vybrali v tejto chvíli najradšej?

Je to pravda, že túlavé topánky si obúvam naozaj rád. Čo sa týka ázijských krajín, bol som už dvakrát v Japonsku, navštívil som aj Taiwan, z európskych krajín poznám Holandsko i Belgicko. Vo svetle posledných rozhovorov s blízkymi ľuďmi ma však v súčasnosti najviac priťahuje Veľká Británia a Londýn. Dokonca si viem predstaviť aj intenzívny polročný kurz anglického jazyka v tomto prostredí, lebo tento jazyk pociťujem ako zvlášť významný vo vzťahu k prichádzajúcim zahraničným študentom a učiteľom, v rámci mobilit. Rovnako ma priťahujú aj škandinávské krajiny. Impo- nuje mi najmä severská kultúra a nátura, hlavne svojou pokojnou povahou a poriadkumilovnosťou – konkrétne z Nórska mám aj jedno pozvanie. Takže, uvidíme... (úsmev)

A Vaše slovo k študentskej časti našej akademickej obce?
Študentom úprimne želám, aby sa cítili ako členovia širokého kolektívu našej fakulty. Nehovorím to len tak. Z komunikácie s nimi, zvlášť s absolventmi, viem, že kto prejde cyklom vysokého školstva, stáva sa akoby iným človekom. Ide o atmosféru vysokej školy, ktorá má niečo zvláštne, čo sa nedá presne pomenovať, ale čo reálne existuje a posúva študenta do jeho budúcnosti, už v inej, vyššej kvalite. Želám im, aby na akademickej pôde nachádzali množstvo zaujímavých podnetov, ale zároveň aby zobrali štúdium ako vážnu a zodpovednú vec. Aj štúdium je o tvrdej robote a ovocí na jej konci. Za všetkým je totiž zodpovedná práca. Želám všetkým študentom, aby sa na Pedagogickej fakulte stali skutočnými učiteľskými osobnosťami, stelesňujúcimi ľudskosť, dobro, múdrosť a disciplínu. Len tak sa môžu stať skutočným vzorom pre deti i pre tento svet.

Mgr. Radoslav Rusňák, PhD.

Foto: archív PF PU v Prešove

Prešovská detská univerzita – radosť z poznania

Takto vyzerá paličkovanie...

Slávnostná imatrikulácia

Keby ste sa pred štyrmi rokmi v Prešove opýtali školopovinných detí alebo ich rodičov na **Prešovskú detskú univerzitu** (PDU), málokomu by v tejto súvislosti napadlo niečo konkrétnejšie. S myšlienkou **priblížiť deťom obraz vzdelávania na Prešovskej univerzite** v Prešove, a tým predstaviť jej význam, jednak v rámci šarišského regiónu a jednak v širšom celoslovenskom kontexte, prišla v roku 2007 **vedúca Kabinetu detskej reči a kultúry Pedagogickej fakulty (PF) prof. PhDr. Zuzana Stanislavová, CSc.** Keďže v tom čase už na Slovensku existovali modely detskej univerzity (v Bratislave, Košiciach a v Žiline), dalo sa predpokladať, že takáto nezvyčajná podoba vzdelávania môže u detí a mládeže vzbudiť záujem.

V roku 2008 sa teda PDU zapísala do zoznamu špeciálnych foriem sprostredkovania vedeckých poznatkov, umeleckých zručností či vedomostí o tradíciách a kultúre regiónu, pričom **hlavnou organizátorkou celého projektu** sa stala

Mgr. Adela Mitrová, PhD. Prvý rok sa prednášok, seminárov, tvorivých dielní či exkurzií zúčastnilo 90 mladých študentov a boli to práve oni, kto sa pod vedením pedagógov PU podieľal na tvorbe **loga a hymny Prešovskej detskej univerzity.**

Začiatkom roka 2009 v nemeckom Tübingene (meste s prvou detskou univerzitou) sa PDU stala **súčasťou Medzinárodnej siete detských univerzít (EUCU.NET)** a v tom istom roku sa v partnerskom projekte spojila s Malopoľskou univerzitou pre deti v Trzebinii, neďaleko Krakova.

Okrem toho mnohé cenné inšpirácie o vhodných formách a metódach organizovania detskej univerzity získala hlavná organizátorka dr. A. Mitrová aj na týždňovej stáži na Univerzite v Kodani. V závere roka 2009 sa PDU zúčastnila na konferencii o detských univerzitách v dvoch mestách (Twin-City Conference) – v Bratislave a vo Viedni.

Od júla 2009 prijíma PDU 180 štu-

dentov, v dvoch vekových kategóriách. Deti vo veku 6 – 10 rokov študujú v **„bakalárčekomskom“ programe** a deti vo veku 11 – 15 rokov študujú v **„magisterčekomskom“ programe.**

Každý rok sa mladí študenti zúčastňujú prednášok, seminárov, tvorivých dielní, remeselníckych dielní, olympijského a tanečného festivalu či exkurzií. Každý rok sú mladí študenti slávnostne privítaní na imatrikulácii a slávnostne promovaní, pričom týchto ceremoniálov sa vždy zúčastňujú najvyšší akademickí funkcionári Prešovskej univerzity v Prešove, aj iní zaujímaví hostia. Každý rok si absolventi odnášajú množstvo rozmanitých artefaktov, ktoré počas svojho intenzívneho štúdia vytvoria.

O tom, že Prešovská detská univerzita poskytuje svojim mladým študentom zmysluplne strávený čas plný nových poznatkov, výziev a inšpirácií, svedčí jednak fakt, že deti sa sem pravidelne každý rok vracajú, a jednak fakt, že **štúdium na PDU sa stáva čoraz väčšmi prestížnou záležitosťou.**

Organizátori PDU sa usilujú každý rok priniesť novú tému, ktorá zastrešuje celú akciu. **Tento rok sa tematicky nesie v duchu premien umenia.** Veríme, že aj umenie zorganizovať, odprednášať, ukázať a naučiť sa napokon premeniť na radostný pocit z nového poznania.

Mgr. Markéta Andříšková, PhD.

Foto: archív PF PU v Prešove

Kde bolo alebo Písmenkový Prešovský kraj

Takže ešte raz, kde bolo, tam bolo, na Ulici 17. novembra č. 15 býval (a ešte stále býva) kráľ so svojimi radcami. Deň, čo deň vysedával vo svojom kráľovstve (ináč zvanom i Pedagogická fakulta) a vymýšľal všakovaké dobroty a pochúťky pre svojich študentov. Jedného krásneho dňa mu prvý radca – v päťkách s druhým – pošepkali, že by bolo prinajmenšom vhodné uvariť nejakú dobrotu i pre tých najmenších študentov, na ktorých sa niekedy pozabúda – a to pre žiakov základných a deti materských škôl.

Keďže kráľ bol veľmi múdry, s návrhom radcov súhlasil a hneď dal do celého Prešovského panstva vytrúbiť začiatok písmenkovej súťaže – Písmenkový Prešovský kraj. A aby toho nebolo málo, pridal k tomu i kráľovský príhovor. Nuž, čujme:

Široko-d'aleko i úzko skláňam kráľovskú korunu na znak úcty a vďaky všetkým deťom Prešovského kráľovstva. Od Uble po Liptovskú Tepličku, od Kežmarku po Drienov, ale aj ostatným (budúcim účastníkom), ktorí doposiaľ akosi prispali. I napriek tomu z celého kráľovstva prichádzalo neúrekom rozprávok a ilustrácií od rôznych Aničiek, Milankov, Evičiek, Jankov, ktoré v kráľovstve urobili radosť snáď každému, susedovho Dunča nevynímajúc.

Originálne rozprávky, podfarbené pes-

trofarebnými ilustráciami, vtiahli do nádherného sveta detí každého, kto si ich prečítal či pozrel. Veľkú, miestami obrovskú radosť ste určite urobili i svojim učiteľom, rodičom, vychovateľkám, babkám, ujom, ktorí aspoň štipkou soli prispeli k vylepšeniu našej jedinečnej súťaže. Už teraz sa teším na ďalší ročník súťaže, na nové rozprávky, obálky plné ilustrácií, na nových Ferkov i Marienky. Dovtedy vám ale chcem popriať príjemné čítanie a pozeranie.

Apropo, niektoré farby z vašich pestrofarebných ilustrácií som požičal i nachladnutej dúhe. Tá mi prisľúbila, že ich primieša do každej dúhy. Preto, keď uvidíte dúhu nad vašou školou, dedinou či nebudaj školskou jedálňou, prizrite sa jej bližšie, či v nej náhodou neuvidíte niektorú zo svojich farieb. Dovtedy, kým vyjde prvá dúha, vám prajem veľa zdravia od Valibuka, veľa šťastia od Popolušky a múdrosti od deda Vševeda.

No a aby toho nebolo málo, prezradím vám ešte jedno tajomstvo. Kráľovskí trubači vytrubovali správu o písmenkovej súťaži do celého sveta tak krásne, že rozprávky a ilustrácie k nám priniesli i poslovia z Maďarska, Ukrajiny, Rumunska a Srbska. Preto od tých čias pridávame k písmenkovej súťaži prívlastok medzinárodná. Pre neveriacich a ateistov prinášame odkaz na výsledné publikácie: Písmenková

Gratulujem, aj ku krásnym očiam!

omeleta, Obrázková omeleta, Písmenkové rozprávky z Prešovského kráľovstva I, II.

O tom, že i v našej súťaži zvíťazilo vždy dobro nad zlom, svedčí každoročná distribúcia rozprávkových kníh do nemocníc, detských domovoch a zariadení im podobným. Nuž, raz darmo – v takom kráľovstve je radosť žiť...

Váš (písmenkový) kráľ

PaedDr. Ján Pochančík, PhD.

prvý radca

Foto: archív PF PU v Prešove

Nie je padák ako P.A.D.A.K.

Rok 2007 priniesol študentom PU novú možnosť realizovať sa v amatérskom divadle pri PF. Počas dňa imatrikulácie študentov sa prvýkrát uskutočnil divadelný konkurz pre ľudí, ktorí inklinujú k divadlu, kultúre a chcú využívať svoj voľný čas trochu iným spôsobom. Do tejto špecifickej skupinky sme patrili aj my, a tak sa začal písať jeden krásny príbeh študentského divadla, ktoré dnes pôsobí pod názvom P.A.D.A.K. (Prešovské Amatérské Divadlo Akademických Kolegov).

Naše prvé divadelné bábätko nieslo názov „Keď gróf rozkáže čarovať“, s ktorým sme sa mali možnosť po prvý raz predstaviť verejnosti, na Akademickom Prešove 2008. Tvorivý vietor nám neprestal fúkať ani v nasledujúcej divadelnej sezóne. S ďalším prestavením, pod názvom „S vylúčením verejnosti“ (od autora J. P. Sartra), sme úspešne reprezentovali PF na regionálnej súťažnej divadelnej prehliadke DNI S TÁLIOU 2010, z ktorej sme si odniesli prvé miesto a postup na celoštátnu divadelnú súťažnú prehliadku EXIT 2010 v Levoči. Tieto úspešné divadelné lety a pristátia mala a dodnes má na svedomí dr. Adela Mitrová, ktorá sa svojou réžiou podpisuje pod všetky inscenácie nášho divadelného súboru. Výrazným posunom vpred je pre nás nová inscenácia „Kadiš“. Prináša so sebou nové a netradičné spracovanie židovskej témy. Divákovi tak ponúkame priestor na zamyslenie sa, kam až ľudská krutosť vo svojej zhubnosti dokáže dospieť... Tohtoročnú divadelnú sezónu sme opäť úspešne odštartovali prvým miestom na súťažnej divadelnej prehliadke DNI S TÁLIOU 2011 a vďaka tomu sa pokúsime v prvom rade potešiť divákov na EXIT-e 2011 v Levoči.

Martín Fedák, Mária Jánošová, P.A.D.A.K.

Foto: archív divadla P.A.D.A.K.

Katedra gréckeho jazyka a kultúry a jej skúšobné centrum gréckeho jazyka

Katedra gréckeho jazyka a kultúry Pravoslávnej bohosloveckej fakulty (PBF) je zameraná na výučbu gréckeho jazyka a kultúry, hlbšie spoznávanie gréckej histórie, filozofie, teológie a kultúry, od antiky, až po súčasnosť.

Študenti po úspešnom absolvovaní štúdia na fakulte majú možnosť pokračovať v štúdiu na gréckych univerzitách, prostredníctvom programu ERASMUS a tiež môžu získať štipendium od Ministerstva zahraničných vecí Gréckej republiky. Členovia katedry rozvíjajú vedecké a spoločenské kontakty s gréckymi inštitúciami doma i v zahraničí. Taktiež iniciujú sprostredkovanie študijných a prednáškových pobytov vysokoškolských učiteľov PU v Prešove a vysokoškolských učiteľov partnerských univerzít v Grécku a na ostrove Cyprus. Katedra, v spolupráci s Veľvyslanectvom Helénskej a Cyperskej republiky, sprostredkováva a organizuje podujatia v oblasti duchovnosti, kultúry, umenia a turizmu. Katedra organizuje vedecké konferencie, semináre a kolokvia. **Od roku 2008** na Katedre gréckeho jazyka a kultúry

atď.), v ktorých je možné získať Gréckou republikou uznaný certifikát znalosti gréckeho jazyka v rôznych úrovniach (A, B, C, D). Potvrdenie (certifikát) znalosti gréckeho jazyka dáva možnosť jeho držiteľom, predovšetkým z členských krajín Európskej únie, uchádzať sa o zamestnanie cez výberové konania do štátnej a verejnej správy. Cudzcinci, ktorí sú držiteľmi certifikátu úrovne „D“, sa môžu uchádzať o prácu vysokoškolského pedagóga na univerzitách v Grécku.

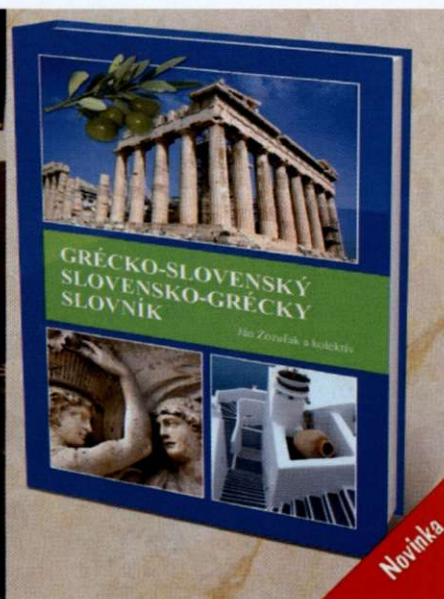
Skúšobné centrum gréckeho jazyka získalo oprávnenie vydávať potvrdenie o znalosti gréckeho jazyka bez časového obmedzenia. Ministerstvo školstva Gréckej republiky spravidla takéto oprávnenie udeľuje len na jeden rok.

Záujemcovia, nielen z radov akademickej obce, ale aj zo širokej verejnosti, ktorí majú záujem získať potvrdenie o znalosti gréckeho jazyka, sa majú možnosť prihlásiť na kurz gréckeho jazyka, ktorý prebieha na Katedre gréckeho jazyka a kultúry Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU v Prešove.

Za podpory Veľvyslanectva Gréckej republiky na Slovensku od začiatku akademického roka 2008/2009 pôsobí na Katedre gréckeho jazyka a kultúry lektor – filológ gréckeho jazyka z Grécka Apostolos Surlandzis.

Grécky lektor Apostolos Surlandzis (druhý zľava), vedľa dekan PBF a vedúci Katedry gréckeho jazyka a kultúry PBF PU doc. ThDr. Štefan Šak, PhD.

funguje Skúšobné centrum gréckeho jazyka, ako **jediné na Slovensku, s možnosťou udeľovania certifikátu znalosti gréckeho jazyka v štyroch úrovniach (A, B, C, D)** Zároveň sa buduje prekladateľské centrum, v ktorom sa študenti pripravujú na prekladanie gréckych teologických a filozofických textov do slovenského jazyka. Štatút Skúšobného centra gréckeho jazyka udelilo, na žiadosť vedúceho Katedry gréckeho jazyka a kultúry, Ministerstvo školstva Gréckej republiky Pravoslávnej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove, v histórii ako prvej fakulte na Slovensku. **Týmto sa Prešovská univerzita zaradila medzi niekoľko univerzít na svete (Peking, Jeruzalem, Ottawa, Caracas, Tbilisi, Santiago de Chile...**

Potvrdenie (certifikát) o znalosti gréckeho jazyka, ktoré bolo zákonom Ministerstva školstva Gréckej republiky uznané v roku 1998, je vyhovením požiadavke vyučujúcich a učiacich sa grécky jazyk ako cudzí/druhý jazyk v Grécku i v zahraničí, získať štátny titul znalosti gréckeho jazyka v rôznych úrovniach (A, B, C, D). **Za jediného oficiálneho a výlučného nositeľa organizovania príslušných skúšok bolo určené Centrum gréckeho jazyka, ktoré pôsobí v Tesalonikách a je pod priamou kontrolou a pôsobením Ministerstva školstva Gréckej republiky.** Skúšky prebiehajú v skúšobných centrách podľa jednotných usmernení a požiadaviek, ktoré určuje Centrum gréckeho jazyka.

doc. ThDr. Štefan Šak, PhD.

Foto: archív PBF PU v Prešove

Rozhovor s dekanom

Pravoslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

prof. ThDr. Jánom Zozulák, PhD.

Gréčtinu, okrem Grécka, možno študovať iba v Prešove

Pán dekan, čo sa zmenilo na Vašej fakulte v porovnaní s časom Vášho nástupu do funkcie dekana?

Vysoké školy v SR prešli výraznými legislatívnymi zmenami, ktorým bolo potrebné prispôbiť chod PBF. V minulom období sa fakulta orientovala prevažne na prípravu pravoslávnych duchovných, ale v poslednom období sa na základe požiadaviek spoločnosti jej pôsobenie rozšírilo aj na oblasť sociálnej práce. Základným východiskom pre prípravu sociálnych pracovníkov je pravoslávna kresťanská teológia, antropológia, kozmológia a sociológia.

Súčasnú vysokú úroveň fakulty udržiavajú mobility učiteľov a študentov, ktoré sa realizujú na základe bilaterálnych zmlúv so zahraničnými univerzitami v rámci programu Európskej únie ERASMUS. Fakulta má výborné kontakty s univerzitami v Aténach a Tessalonikách (Grécko), v Paríži (Francúzsko), Mníchove (Nemecko), Joensu (Fínsko), Užhorode (Ukrajina), Varšave (Poľsko), Belehrade (Srbsko), Vilniuse (Litva), v Prahe (Česká republika) a vysokými školami v Kortrijku, Gente a Gele (Belgicko), Coburgu (Nemecko).

Pre vysokoškolské pracovisko je najdôležitejšia akreditácia študijných programov, opätovné potvrdenie akreditácie tých prebiehajúcich a obohacovanie ponuky štúdia o nové študijné produkty...

Áno, v tejto oblasti sme, myslím si, dosiahli výborné výsledky. Úspešne sme zvládli reakreditáciu existujúcich Mgr. a PhD. študijných programov v odbore pravoslávna teológia a Bc. i Mgr. študijných programov v odbore charitatívna a sociálna služba. Fakulta získala akreditáciu nového PhD. študijného programu v odbore charitatívna a sociálna služba. Nanovo nám boli uznané a potvrdené práva habilitácií a inaugurácií. Okrem dvoch docentov, ktorí obohatili náš kolektív pedagógov z externého prostredia, je predpoklad, že do konca roka sa habilitujú dvaja interní učitelia a inaugurujú dvaja profesori našej fakulty. Pribudli nám nové vedecké časopisy a zborníky, ktoré prezentujú vedeckovýskumné výsledky pedagógov a doktorandov našej fakulty. Len v porovnaní rokov 2009 a 2010 sme v publikačnej činnosti zaznamenali nárast o 53 %, konkrétne z 182 na 279 publikácií. Mojim cieľom je aj naďalej podporovať tvorivý potenciál peda-

gogických pracovníkov a ich publikačnú činnosť.

Vaša fakulta je dnes známa aj za hranicami SR, v širšom európskom priestore, vďaka unikátnej možnosti štúdia. O čo konkrétne ide?

V júli 2007 sme zriadili Katedru gréckeho jazyka a kultúry. Grécke ministerstvo školstva udelilo PBF PU ako historicky prvej fakulte na Slovensku štatút Skúšobného centra pre vykonanie skúšok z gréckeho jazyka. PU v Prešove sa zaradila medzi dôležité centra na svete, v ktorých je možné získať štátny titul o úrovni znalosti gréckeho jazyka. Centrum na PBF získalo oprávnenie vydávať potvrdenie o znalosti gréckeho jazyka bez obmedzenia.

PBF sa však zapísala do medzinárodných dejín aj významným ocenením, ktoré ste dostali v Moskve začiatkom tohto roka. Preslávili ste nielen Prešovskú univerzitu, Prešov, ale celú krajinu ako jediné vysokoškolské pracovisko v SR. Aká to bola cena?

Bola to *Prémia Fondu Jeho Svätosti patriarchu Alexija II. za rok 2010*. Udelili nám ju za vynikajúcu činnosť a prínos v upevňovaní jednoty pravoslávnych národov, za utvrdzovanie a šírenie kresťanských hodnôt v spoločnosti, 21. januára, v sieni Cirkevných snemov v chráme Christa Spasiteľa v Moskve. Na základe rozhodnutia Medzinárodného Fondu jednoty pravoslávnych národov toto ocenenie za rok 2010 dostali aj Jeho Blaženosť arcibiskup Novej Justiniány a celého Cypru Chryzostomos II., ukrajinský prezident Viktor Janukovyč a popredný ruský spisovateľ Valentin Rasputin. Fond udeľuje Prémium patriarchu Alexija II. už 11 rokov prezidentom, premiérom, predsedom parlamentov, vysokým predstaviteľom Pravoslávnej cirkvi, významným osobnostiam spoločenského aj kultúrneho života. Pre Pravoslávnu bohosloveckú fakultu je to veľmi významné ocenenie, ktoré znamená uznanie vedeckovýskumných aktivít profesorov fakulty na medzinárodnej úrovni. Na jednej strane je to veľká pocta, ktorú dostala Pravoslávna bohoslovecká fakulta, na druhej strane aj veľký záväzok, pretože fakulta sa tak dostala viac do povedomia teologických fakúlt v Európe i vo svete, čo nás zaväzuje k ešte kvalitnejšej vedeckej práci.

Je ešte niečo, čo sa týka Vašej fakulty, čo zostalo zatiaľ nesplneným snom, respektíve aké sú Vaše najbližšie plány?

Tých cieľov je veľa. Niektoré sa už premenili na konkrétne činy. Úspešne sme ukončili projekty v rámci grantov MŠ SR VEGA a KEGA. Tohto roku bol schválený projekt VEGA, ktorého som vedúci riešiteľ. Projekt je zameraný na riešenie otázky slobody v spoločnosti. Zároveň čakáme na výsledky dvoch ďalších projektov: KEGA so zameraním na rozvoj multiplikačných inteligencií v oblasti náboženskej výchovy a medzinárodného projektu LLP ERASMUS „Sociálna práca a dobrovoľníctvo“, ktorého partnerskými krajinami sú fakulty sociálnych vied a sociálnej politiky z Portugalska, Litvy, Belgicka a Nemecka. Za veľký úspech považujem začlenenie PBF ako partnerskej inštitúcie v projekte, ktorého žiadateľom je Mikolas Romeris University vo Vilniuse (Litva) na vytvorenie nového medzinárodného študijného programu Master joint program v sociálnej práci. Ďalšími partnermi v tomto projekte sú univerzity v Lotyšsku a Portugalsku.

Ďalej plánujeme podpísať nové dohody o spolupráci, a to medzi PU a univerzitou vo Varšave, ďalej Ruskou pravoslávnu univerzitou svätého Jána Teológa v Moskve i Filozofickou fakultou Moskovskej štátnej univerzity M. V. Lomonosova. Chystáme sa tiež vytvoriť projekt v rámci ERASMUS MUNDUS, ktorý umožní spoluprácu s neeurópskymi krajinami (Rus-

ko, Ukrajina, Albánsko, Srbsko) v oblasti pravoslávnej teológie.

Chceli by sme sa zapojiť aj do 7. rámcového programu Európskej únie, vytvoriť projekt cezhraničnej spolupráce s Ukrajinou a Poľskom a vypracovať nový strategický projekt rozvoja fakulty, vytvoriť ďalšie nové študijné programy na Bc. a Mgr. stupni, vybudovať poradensko-diagnostického centrum.

Za veľmi dôležité pre fakultu považujem získanie nových priestorov pre výučbu a dokončenie projektu novej budovy fakulty.

Participuje Vaša fakulta aj na medzinárodných projektoch?

V súčasnosti je fakulta zapojená do troch medzinárodných projektov Európskej únie: Prvým je Erasmus LLP „Tuning Educational Structures in Europe“, Sectoral Qualifications Framework for the Humanities and the Arts (SQF HUMART), ktorý je koordinovaný Univerzitou v Deusto v Bilbao (Španielsko) a Univerzitou v Groningen (Holandsko), druhým je medzinárodný projekt Európskej únie: Využitie ľudských zdrojov na rozvoj a podporu národného kultúrneho dedičstva (Human Resources Instruction for Development and Promoting of National Cultural Inheritance), ktorého žiadateľom je Drobeta Turnu Severin v Rumunsku, tretím je IP LLP Erasmus: „SoS – Social Work and Sustainability“, ktorý je realizovaný konzorciom troch belgických vysokých škôl v Kortijk, Gente a Geele a ďalšími partnerskými krajinami. Zaujímavosťou posledného projektu je zameranie sociálnej práce na trvalo udržateľný rozvoj a jej prepojenie s ekológiou.

Pripravujete v budúcnosti na fakulte nejaké konferencie?

Áno, v júni tohto roku sa na fakulte bude konať medzinárodná konferencia pod názvom Grécky jazyk a kultúra. V roku 2013 chystáme 2 konferencie, jednu k výročiu príchodu svätých Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu (1150 rokov) a druhou bude konferencia k výročiu Milánskeho ediktu (1700 rokov).

Mgr. Kamila Urmaničová

Foto: archív BPF PU v Prešove

Spolupráca PBF a „alma mater“ s Užhorodskou ukrajinskou bohosloveckou akadémiou svätého Cyrila a Metoda v Užhorode

Bilaterálna zmluva medzi PU v Prešove a Užhorodskou ukrajinskou bohosloveckou akadémiou svätého Cyrila a Metoda v Užhorode bola podpísaná 4. februára 2011. Zmluvu podpísali rektori oboch univerzít na rektoráte PU v Prešove. Táto zmluva má zabezpečiť spoluprácu na spoločných výskumných projektoch, ktoré predpokladajú mobilitu študentov, vedeckých a pedagogických pracovníkov oboch univerzít.

V rámci zmluvy je tiež zabezpečená aj výmena vedeckého materiálu ako sú vedecké publikácie, študijný materiál a kópie originálnych diel uložených v knižničných archívoch, spolupráca na vzdelávacích

programoch študentov všetkých stupňov, v odbore pravoslávna teológia.

Je predpoklad spoločného vypracovania žiadosti o granty, s možnosťou čerpania eurofondov, a tiež vypracovanie možnosti získať a garanovať započítanie a priznanie akademických kreditov. Zmluva bola podpísaná medzi univerzitami na dobu troch rokov, odo dňa podpísania,

s možnosťou predĺženia zmluvy, na základe zhodnotenia dosiahnutých výsledkov.

Mgr. Pavol Kochan, PhD.

Foto: archív PBF PU v Prešove

Pochopili silu pohladenia, veľkosť úsmevu a teplo objatia

Výstavou fotografií, pod názvom „Naši priatelia z DSS v Giraltovcich“, ktorá bola otvorená vlani v decembri, v priestoroch PBF PU v Prešove a následne vo februári 2011 na MsÚ v Giraltovcich, sme začali 5. rok spolupráce medzi mládežníkmi Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS), študentmi PBF a vedením – no najmä klientmi Domova sociálnych služieb (DSS) v Giraltovcich.

Viac ako pred štyrmi rokmi, v novembri 2006, mládežníci a študenti navštívili toto zariadenie po prvýkrát. Pripravili pre klientov piesne s bohatou gestikuláciou gitarou. Na záver zaznelo: „Keď si šťastný, tleskaj rukami...“, dnes je to hymna našich návštev a z neznámych tvárí sa stali naši priatelia.

V priestoroch zariadenia má svoj domov 121 klientov. Je to kombinované zariadenie, a to domov sociálnych služieb pre deti a domov sociálnych služieb pre dospelých. Klientelu tvoria občania s ťažkým zdravotným znevýhodnením, ktorým je telesný hendikep, duševné poruchy a poruchy správania sa, zmyslové postihnutie alebo kombinácia postihnutí.

Pre mnohých z nás bolo toto stretnutie náročné a veľmi emotívne, pretože kontakt s človekom s hendikepom takého stupňa sme dovtedy neokúsili. No neodradilo nás to a už v decembri 2006 sme našich kamarátov navštívili s mikulášskym programom.

Opäť v marci 2007 sa skupina mladých ľudí vydala do Giraltovcie a stala sa súčasťou ergoterapie v DSS. **S klientmi sme pracovali na výrobe veľkonočných pozdravov (technikou vystrihovania, skladania, lepenia, maľovania...).**

Neskôr, v októbri 2007, sme sa predstavili programom počas Dňa otvorených dverí DSS. **Mikulášske programy sa stali akoby tradíciou,** a tak sme opäť prišli v decembri 2007 (ako aj ďalší rok) potešiť a byť potešení.

Študenti 4. ročníka charitatívnej a sociálnej služby na PBF sa do Giraltovcie vybrali v apríli 2009, v rámci svojej odbornej praxe.

Aby neostalo iba pri našich návštevách Giraltovcie, v rokoch 2009 a 2010 sme na Deň detí privítali našich priateľov na pôde PBF. „Giraltovcania“ nás všetkých prekvapili svojím odhodlaním zdolať rôzne prekážky pri súťažiach.

Počas tých rokov nám naši priatelia z Giraltovcie ukázali najmä hodnotu zdravia, silu pohladenia, veľkosť úsmevu a teplo objatia. Za mnoho vecí im vďačíme a stále sa máme čo od nich učiť. Apoštol Pavol píše: „My mocní máme nosiť slabosti slabých“ (Rim 15, 1). No tu vyvstáva otázka, či sme my tí mocní. *Práve kvôli tomu, aby sme sa s nimi stali a dokázali byť prospešní svojmu okoliu a spoločnosti, je potrebné nadviazať*

a najmä sústavne udržiavať a pestovať vzťahy a priateľstvá podobné tým, ktoré sa nám podarilo vytvoriť za tých pár rokov v DSS v Giraltovcich.

Spolupráca študentov PBF, ktorí sú zároveň členmi BPM s DSS v Giraltovcich, nie je jedinou aktivitou na poli sociálnej služby. Ďalšou činnosťou je formujúce sa Občianske združenie ANGELOS, súčasťou ktorého sa stávajú práve študenti a absolventi PBF. Jeho poslaním je poskytovať pomoc ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora rodín s deťmi v ich psychickom, sociálnom a fyzickom rozvíjaní. To má byť dosahované cez usporadúvanie konferencií, diskusných stretnutí, seminárov, kurzov a prednášok. Do svojej praktickej aktivity zahrňuje činnosti orientované na výchovu a vzdelanie, kultúrno-spoločenské činnosti, záujmové a výchovno-rekreačné činnosti a benefičné aktivity. OZ ANGELOS sa predstavilo verejnosti 13. apríla 2011 cez workshop absolventov PBF.

Mgr. Zuzana Repková,

Mgr. Ivana Vojtašeková

Foto: archív PBF PU v Prešove

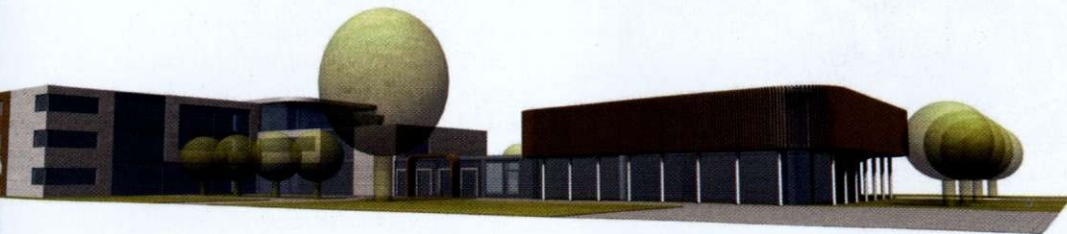
Moderný vzhľad pre fakultu

Kvôli rozšíreniu študijných programov a zvýšeniu záujmu uchádzačov o štúdium na PBF sú priestory fakulty kapacitne nepostačujúce. Preto sa v poslednom

období rieši otázka dokončenia projektu novej budovy fakulty a realizácia jej výstavby, pričom sa plánuje aj rekonštrukcia budovy, v ktorej fakulta momentálne sídli. Projekt zahŕňa predovšetkým praktickosť využitia budovy, ktorá je spojená s moderným vzhľadom. Po úspešnej realizácii by nová budova fakulty mala spĺňať všetky dôležité prvky pre kvalitný akademický život.

Mgr. Pavol Kochan, PhD.

Foto: archív PBF PU

Aktivity Fakulty športu PU sú všestranné

Jednou z úspešných akcií Fakulty športu (FŠ) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove je podujatie **Športové všeličo pre materské školy mesta Prešov**.

V spolupráci s British Council, v rámci projektu Dreams and Teams, v snahe získať nové manažérsko-organizačné skúsenosti z organizovania voľno-časových aktivít, študenti a pedagógovia Fakulty športu pripravili **Zimný festival športu a zábavy**.

Podobné skúsenosti máme aj pri každoročnom organizovaní **Prešovskej detskej univerzity** v spolupráci s Pedagogickou fakultou PU. V teoretickej časti sa deti primeraným spôsobom postupne dozvedajú o histórii a poslaní starovekých a novovekých olympijských hier.

Jedno z podujatí, ktoré má už viac ako 50-ročnú tradíciu, a ktoré neodmysliteľne patrí k májovým dňom, je **Večerný beh Prešovom**, v úzkej

spolupráci s Mestským úradom v Prešove. Je určené pre vyznávačov vytrvalostného behu a in-line korčuľovania. Vekové rozpätie účastníkov zahŕňa všetky vekové kategórie. Bardom a neúnavným spoluorganizátorom tohto podujatia je bývalý pedagóg Fakulty športu PaedDr. Juraj Maľcovský, PhD. Na počesť založenia Medzinárodného olympijského výboru sa koná **Beh olympijského dňa**, 23. júna. PaedDr. Vincent Lafko, PhD. je jedným z hlavných organizátorov **Turnaja v plážovej hádzanej**, ktorého 17. ročník sa uskutoční v roku 2011. Olympijský klub regiónu Prešov a Fakulta športu PU v Prešove spoluorganizujú toto podujatie,

Aerobik pre študentov PU

ktoré je zároveň súčasťou Majstrovstiev Slovenskej republiky v plážovej hádzanej. Tím Fakulty športu PU je už štvornásobným víťazom tohto turnaja.

V študijnom programe Telesná výchova a šport, v rámci **Univerzity tretieho veku**, fakulta poskytuje seniorom posledné poznatky z oblasti zdravého životného štýlu. Vzhľadom na zameranie Fakulty športu je logickým vyústením spolupráca so Slovenskou olympijskou akadémiou pri príprave a realizácii **vedomostných súťaží o olympizme** v prešovskom regióne a na Slovensku. Regionálne kolá sú pripravované v spolupráci s Olympijským klubom Prešov, pre základné, stredné a vysoké školy. Veľký podiel na obsahovej príprave a organizovaní celoslovenských kôl má doc. PaedDr. Viera Bebčáková, PhD.

V rámci ďalších vzdelávacích aktivít fakulta participovala s Národným športovým centrom na **príprave a organizácii školení trénerov a rozhodcov** jednotlivých športov. Druhé pole pôsobnosti Fakulty športu je v organizovaní **Univerzitných dní športu**. Sú rozdelené do dvoch častí. Jarná časť je určená

učiteľom a zamestnancom univerzity pri príležitosti Dňa učiteľov. Každoročne sú pripravené tradičné a netradičné športové činnosti: minifutbal, volejbal, netradičné hry ako ringo, speed badmington, cvičenia na formovanie problémových častí tela, počítačovo simulovaná streľba na terč zo vzduchovej pušky, zdravotné plávanie, základy potápania, posilňovacie cvičenia pre všetkých a v spolupráci s Fakultou zdravotníckych odborov PU je zabezpečená aj klasická masáž, meranie tlaku krvi, tuky, vyšetrenia glykémie a obsahu nikotínu v dychu. Jesenná časť je venovaná **študentom a je súčasťou ostatných akcií usporiadaných pri príležitosti Dňa študentstva na Prešovskej univerzite**. Študenti majú možnosť zapojiť sa do rôznych športových aktivít a súťaží. Medzi najpopulárnejšie patria merania síl v basketbale, futbale, volejbale. Veľkú odozvu má tiež cvičenie aerobiku a plutvové plávanie.

(pokračovanie na strane 51)

Víťazné mužstvo Fakulty športu PU na Turnaji v plážovej hádzanej

Rozhovor s dekanom

Fakulty športu

Prešovskej univerzity v Prešove

prof. PaedDr. Jánom Jungerom, PhD.

Jedna z najmladších, ale na 60-ročných základoch

Pán dekan, aké je to byť dekanom jednej z najmladších fakúlt na Prešovskej univerzite?

Je síce pravdou, že Fakulta športu patrí medzi najmladšie na PU, ale málokto vie, že stojí na 60-ročných základoch. Zámer vytvoriť v Prešove špecializovanú fakultu, pre prípravu telovýchovných odborníkov, má svoju dlhoročnú históriu. Prvýkrát sa takouto myšlienkou zaoberali učitelia KTV na pobočke Pedagogickej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave, so sídlom v Prešove, už pred vyše 60 rokmi. Reálnu podobu však prinieslo až rozhodnutie vedenia Prešovskej univerzity, ktoré v roku 2001 uložilo rektorovi PU, aby ma poveril vytvorením a vedením komisie na prípravu projektu pre vznik Fakulty telesnej výchovy a športu. Samotný proces akreditácie prebehol 23. júna 2004 a po príslušných legislatívnych krokoch podpísal rektor PU jej rodný list s dátumom 1. 10. 2004.

Takže odpoveď na otázku znie, aj keď nie sme úplne najmladší, nie je to ľahké byť dekanom takéhoto pracoviska. Máme sa čo obracať. Všetci.

Čo nové teda prinieslo osamostatnenie jednej z najsilnejších katedier FHPV PU?

Bola to jednoducho výzva, ktorej prial čas. Už ako katedra sme mali jednu z najlepších kvalifikačných štruktúr na PU, kvalitný vedecký výskum, publikačnú aktivitu a nemali sme problém s akreditáciou realizovaných študijných programov na všetkých stupňoch, vrátane práva habilitácie a vymenúvania profesorov. Až osamostatnenie, vlastné hospodárenie, požiadavky na rozvoj, kvalifikačný rast ukázali, aké je to zložité a ťažké.

Retrospektívne teda vnímate vznik samostatnej fakulty ako neuvážení krok?

V žiadnom prípade. Tento krok potrebovala nielen naša alma mater, ale aj celé Slovensko. Predsa každý, kto má šport rád, kto chce v rámci príslušných študijných programov získať športovú kvalifikáciu a nemá možnosť ani dostatočné ekonomické zázemie, aby študoval, resp. aktívne pôsobil v Bratislave, nemôže sa svojho zámeru vzdať len preto, že nemá inú možnosť. Veď deti športujú a v športe chcú po aktívnej činnosti naďalej pôsobiť nielen v okolí Bratislavy, ale rovnako aj v Snine, Stropkove a pod.

Zámer sa teda podarilo realizovať. Ako jeho vývoj

hodnotíte s odstupom šiestich rokov?

Zo začiatku išlo o naše etablovanie sa v štruktúre univerzity, ale aj v rámci slovenského vysokoškolského a športového prostredia. To spočívalo v každodennom pripomínaní sa na základe relevantných výstupov. Učili sme sa propagovať a predávať svoju prácu. Oveľa vypuklejší problém sa prejavil v kvalifikačnej štruktúre. Najmä koncentrovaným odchodom profesorov a neskôr aj docentov do dôchodku. V plnej miere sa tak odhalila nekonceptnosť v personálnom obsadzovaní pracoviska v minulom období. Ale povedzme otvorene, požiadavka kvalifikačného rastu nebola v predchádzajúcom režime, na pracoviskách s prevahou praktickej výučby, až tak dominantná. Odišla jedna generácia učiteľov a medzi ďalšou zostávala veľká veková priepasť. A pri nových kritériách pre získanie kvalifikácie je veľmi ťažké tento deficit odstrániť.

Ale tento fakt neohrozil existenciu pracoviska či áno?

Našťastie nie. Ale zachovanie si všetkých predchádzajúcich, akreditačnou komisiou priznaných práv, nás stálo veľké úsilie. Museli sme dokonca prikrčiť k prijatiu internej smernice dekana, kde kvalifikačný rast bol a stále je nevyhnutnou podmienkou zotrvania na pracovisku. V niektorých prípadoch sme dávali súhlas iba na dobu dvoch mesiacov. Ale príprava novej stratégie rozvoja fakulty ukazuje, že začíname zbierať prvú úrodu. Skoro na každé zasadnutie vedeckej rady fakulty je pripravená jedna domáca habilitácia.

Ktoré z ďalších problémov predstavovali pre mladú fakultu najväčšiu hrozbu?

Spomenul by som ešte dva. Prvým je nedostatočný koeficient nákladovosti štúdia, ktorý vyplýva z nepochopiteľného zaradenia študijného programu šport medzi učiteľstvo akademických predmetov, aj napriek tomu, že podobné študijné odbory (umelecké) boli už dávno presunuté do vlastnej skupiny s dvojnásobným ekonomickým ocenením. Druhý problém spočíva v rekonštrukcii a dobudovaní požadovanej infraštruktúry nevyhnutnej pre plnohodnotné zabezpečenie študijných programov. Aj tu je výsmechom kompetentných, keď vysokoškolská inštitúcia má horšie materiálne vybavenie ako jej odberatelia, tzn. základné a stredné školy. Je to aj dôsledok toho, že mestská a regionálna samospráva je zriaďovateľom základných a stredných škôl a do rozvoja vysokých škôl nie je ochotná investovať. Naj-

vypuklejšie sa to prejavuje pri našej dlhoročnej snahe o vybudovanie moderného atletického štadióna, ktorý sme sa pokúšali realizovať cez Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, orgány samosprávy, medzinárodnú poľsko-slovenskú spoluprácu a pod. Stále bez akéhokoľvek úspechu, aj keď s určitou nádejou na preskupenie financií medzi rozpočtovými kapitolami.

Ale aby sa náš rozhovor neniesol v úplnom pesimizme, pokúste sa prezentovať aj niektoré najdôležitejšie úspechy.

Dobre. Začnem asi hodnotením nezávislej agentúry ARRA, podľa ktorej sme, aj napriek nášmu krátkodobému pôsobeniu, obsadili v rámci pedagogických vied hneď pri prvom hodnotení 3. miesto. Jedným z rozhodujúcich vstupov bol trvalo vysoký trend zapojenia sa tvorivých pracovníkov do riešenia projektov Vedeckej grantovej agentúry MŠVVŠ SR, kde každoročne získavame v priemere 45 000 eur externej finančnej dotácie, čo nás stavia na prvé miesto v sume všetkých grantov na jedného tvorivého pracovníka.

Druhým úspechom je rozširovanie národnej a medzinárodnej spolupráce. Popri klasických formách spolupráce, s rovnako zameranými pracoviskami doma a v Českej republike, sa nám najviac oplácala spolupráca s poľskými pracoviskami v Rzeszowe a Krosne. Jej výsledky nachádzame v množstve spoločne vypracovaných a v niektorých prípadoch už aj zrealizovaných projektov.

A ako by ste hodnotili každodenný život fakulty?

Na fakulte realizujeme výučbu dvoch študijných odborov. Učiteľstvo umeleckých a umelecko-výchovných predmetov, v študijnom programe Telesná výchova a študijný odbor Šport, v študijnom programe Trénerstvo. Obidva ŠO sú akreditované v rámci 1. a 2. stupňa, pre dennú i externú formu štúdia. Pre tretí stupeň má naša fakulta akreditovaný študijný program 8.1.3 Športová edukológia. K tomu je potrebné spomenúť právo na rigorózne skúšky a obhajoby rigorózných prác a právo habilitácie a vymenúvacie konanie na udelenie titulu profesor.

A môže sa Fakulta športu, ako jedna z najmladších na PU, pochváliť nejakými známejšími športovcami?

Môžem potvrdiť správnosť sugestyvity v otázke. Môže. Už som spomenul, že hovoríme o 60-rokov existujúcej inštitúcii. Počas tohto obdobia vyštudovalo telesnú výchovu na našom pracovisku spolu okolo 2 500 absolventov. Medzi nimi stovka výrazných osobností, ktoré sa uplatnili ako vysokoškolskí profesori, akademickí funkcionári, poslanci Národnej rady SR, minister, olympijský medailista, majstri sveta, hráči popredných svetových líg, úspešní tréneri a rozhodcovia. Môžeme sa s nimi oboznámiť na našej internetovej stránke, ale pre ilustráciu chcem spomenúť aspoň tých najúspešnejších absolventov: Jerguš Bača, Milan Fořta, Anton Frolo, Jozef Hanušovský, Peter Hatalčík, Betka Hav-

rančíková, Jaroslav Horváth, Lenka Ilavská, Vincent Lafko, Ľuboš Michel, Iveta Polláková, Richard Štochl, Marián Žigala.

Zo súčasných študentov sa patrí spomenúť bývalých vodných pólistov Košíc, basketbalistky Dobrých Anjelov Košice (majster SR) a ich súperky z PU Prešov (strieborné). O rovnaký kov sa na majstrovstvách SR zaslúžili aj volejbalisti PU. Z individuálnych športov sa patrí oceniť účasť Petra Mlynára na Zimných OH 2010, Zimnej svetovej univerziáde 2011 (zlatá medaila) a Martina Makovníka na Zimných paralympijských hrách 2010, na ktorých ako navádzač získal dve bronzové medaily. Na Majstrovstvách sveta v športovom aerobiku 2010 nás reprezentovalo trio dievčat – Alžbeta Segedyová, Ivana Faměrová a Petra Tomková.

Samé slávne mená. Ale vráťme sa k samotnej Fakulte športu. Ako si predstavujete jej budúcnosť?

Aj táto odpoveď pozostáva z niekoľkých oblastí. Prvou je kvalifikačný rast učiteľov, ktorý je nevyhnutnou podmienkou akreditácie študijných programov a rozšírenia ich ponuky, čo by zatriktívnilo a následne zvýšilo záujem o štúdium. Druhou oblasťou je dobudovanie a rekonštrukcia priestorovej a materiálnej základne. Disponujeme peknou plavárňou, športovou halou, tenisovou halou, viacúčelovým ihriskom s umelou trávou. V blízkej budúcnosti prejdú rekonštrukciou telocvične na novom rektoráte PU, posilňovňa, telocvična na aerobik, ako aj samotná budova fakulty. Nad rekonštruovanými telocvičňami sa vybuduje dekanát, ekonomické a študijné oddelenie fakulty. Na tieto účely sú určené peniaze zo štrukturálnych fondov. Ale nočnou morou stále zostáva atletický štadión s príslušenstvom. K tomu musíme pripočítať tretiu oblasť, ktorú tvorí náš opakovaný zámer s vybudovaním Centra diagnostiky a rozvoja človeka, ktoré by tvorilo vedecko-výskumnú základňu vhodnú pre moderné vysokoškolské pracovisko univerzitného charakteru. Za štvrtú oblasť považujem potrebu neustáleho úsilia o zlepšenie postavenia fakulty v slovenskom športovom hnutí. To je úloha pre obidve strany. A nakoniec chcem poukázať na našu trvalú povinnosť svojimi vedomosťami, skúsenosťami a materiálным zabezpečením prispievať k zdravému spôsobu života študentov, zamestnancov univerzity, obyvateľov Prešova a celého východoslovenského regiónu.

Mgr. Patrik Durkáč, PhD.

Foto: archív FS PU v Prešove

Symbolické prestrihnutie pásky pri otvorení viacúčelového ihriska Fakulty športu s umelým trávnatým povrchom, za účasti prorektora PU v Prešove prof. PhDr. Petra Kónyu, PhD. a dekana Fakulty športu prof. PaedDr. Jána Jungera, PhD.

Rozvoj a výskum

Na Fakulte športu PU v Prešove má bohatú tradíciu **Študentská vedecká konferencia vo vedách o športe**. Tohto roku fakulta organizuje už 17. celoslovenské kolo tejto konferencie.

V rámci **rozvojových aktivít** v roku 2009 fakulta podala, v spolupráci s Fakultou telesnej výchovy Rzeszowskej univerzity v Rzeszowe, projekt na zimné výcvikové kurzy, v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja, programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika, pod názvom „Teoreticko-metodologické školenie študentov vysokých škôl v rámci zimných pohybových aktivít“.

V roku 2010 sa podarilo Fakulte športu získať finančné prostriedky z MŠVVŠ SR na výstavbu multifunkčného ihriska s umelou trávou. V októbri 2010 sa podarilo, za podpory vedenia PU, slávnostne otvoriť multifunkčné ihrisko pri Športovej hale PU.

V rámci **výskumných aktivít** si fakulta udržuje relatívne vysoký trend zapojenia tvorivých pracovníkov do projektov Vedeckej grantovej agentúry MŠVVŠ SR a SAV (VEGA) a Kultúrnej a edukačnej grantovej agentúry MŠVVŠ SR (KEGA). Za posledné štyri roky získala fakulta len z týchto projektov externú finančnú dotáciu v priemere 45 000 eur. Práve príjmy z projektov VEGA a KEGA sú jedným z dôvodov relatívne úspešného výsledku fakulty v hodnotení vysokých škôl a fakúlt agentúrou ARRA v roku 2009, keď sa fakulta umiestnila, v rámci pedagogických vied, na 3. mieste. Súčasťou výskumných aktivít fakulty je organizácia úzko špecializovanej **medzinárodnej konferencie – jedinečnej na Slovensku, pod názvom „Diagnostika v športe“**, na ktorej sa zúčastnilo množstvo odborníkov zo Slovenska, Česka a Poľska.

Fakulta sa zapojila v rámci partnerstva do zahraničného projektu „Aktywność na całe życie“ Polsko-Słowacka platforma kultury fizycznej i promocji zdrowia studentów 2007-2013 PL-SK/KAR/IPP/I/49 2009-2010. V rámci projektu bola sprístupnená internetová stránka, vytvorená špeciálne pre túto výskumnú úlohu. Fakulta športu PU, na základe poznatkov z vedeckého výskumu, pomáha pri diagnostike tréňovanosti v jednotlivých športových odvetviach.

Športové aktivity a činnosti

Na pôde Fakulty športu pôsobí poradný orgán rektora PU v Prešove, Rada športu Prešovskej univerzity. Koordinuje športovú činnosť všetkých športových subjektov na Prešovskej univerzite v Prešove. Medzi ne patria extraligové kluby basketbalu a volejbalu, klub technických športov a Telovýchovná jednota Slávia PU Prešov. Telovýchovná jednota Slávia PU Prešov má bohatú športovú históriu. Bola založená v roku 1953 a združuje ľudí s pozitívnym vzťahom k telesnej výchove a športu.

Predsedom telovýchovnej jednoty je doc. PaedDr. Pavel Ružbarský, PhD. V súčasnosti jej členskú základňu tvorí viac ako 300 športovcov. Viacerí z nich sú reprezentantmi Slovenskej republiky a úspešnými účastníkmi majstrovstiev Európy či majstrovstiev sveta. Telovýchovná jednota Slávia PU Prešov ponúka stu-

Zlaňovanie v rámci výcviku

dentom športové vyžitie v týchto oddieloch a kluboch: atletika, judo, hádzaná, lyžovanie, plávanie, šach, športová gymnastika, taekwon-do, speed bedminton, tenis, vodné pólo a volejbal. Osem spomínaných klubov vedú učitelia Fakulty športu PU. Popri pravidelnej činnosti organizujú oddiely množstvo každoročne sa opakujúcich športových podujatí. Napr. Memoriál Štefana Stanislava v skoku do výšky, Maratónska štafeta vysokoškolákov, Atletická veteraniáda, Dvojmiľový beh, Gymnastický viacboj, Otvorené univerzitné preteky a Majstrovstvá vysokoškolákov východoslovenského regiónu v športovom aerobiku. Nemožno nespomenúť Prešov cup vo vodnom póle, Memoriál Alfréda Rochlitzu v šachu, Turnaj akademikov v šachu, Tenisový turnaj o pohár dekana Fakulty športu PU v Prešove, Speed bedminton PU REGIONAL CUP Prešov a Medzinárodný hádzanársky turnaj žien.

Druhým športovým klubom, ktorého štatutárnym zástupcom je jeden z pedagógov Fakulty športu, je Klub technických športov. Predsedom tohto klubu, ktorý sa špecializuje na zimné a letné technické športy (letný biatlon, zimný biatlon, potápanie, športová streľba zo vzduchovej pištole a pušky, je PaedDr. Ľubomír Paučíř. Tretím zo štyroch univerzitných klubov je Basketbalový klub PU Bemako Prešov, ktorého Klub je účastníkom basketbalovej extraligy žien a vlaňajší vicemajster slovenskej extraligy.

Najatraktívnejšie aktivity, ktoré ponúka Fakulta športu, sú kurzy. Povinné kurzy musia absolvovať v rámci štúdia budúci telocvikári a tréneri. Zimné výcvikové kurzy sú zamerané na zdokonalenie lyžiarskych zručností alebo na metodiku lyžovania – študenti sa učia ako naučiť lyžovať. Kurz vysokohorskej turistiky zahŕňa aj zlaňovanie a pohyb vo vysokohorskom teréne, kurz vodnej turistiky zasa znamená splavovanie rieky Tisa.

doc. PaedDr. Viera Bebcáková, PhD.

doc. PaedDr. Pavel Ružbarský, PhD.

PaedDr. Iveta Boržíková, PhD.

PaedDr. Juraj Mihalčín, PhD.

PaedDr. Marcel Nemec, PhD.

Mgr. Patrik Durkáč, PhD.

Foto: archív FS PU v Prešove

Dokážu poradiť pri dojčení

Jednou z úloh pôrodnej asistentky v klinickej praxi je edukovať klientky v oblasti starostlivosti o gynekologické zdravie, starostlivosti v tehotenstve, atď. Tento spôsob poskytovania informácií

klientkam si študenti osvojujú na seminárnych cvičeniach a overujú si ho v kontakte s klientkami v gynekologických ambulanciách, ale aj na stredných školách, kde poskytujeme odborné poradenstvo v oblasti plánovaného rodičovstva, antikoncepcie a sexuálnej výchovy. Schopnosť odborne poskytovať informácie podporujeme

aj v súťaži posterov s odbornou problematikou, kde študenti majú priestor pre kreativitu a problematiku, ktorá je im blízka. Víťazné postery postupujú na celofakultné kolo a po súťaži dotvárajú atmosféru na chodbách fakulty, v seminárnych učebniach a tiež na Klinike gynekológie a pôrodnictva vo fakultnej nemocnici.

V oblasti starostlivosti o tehotnú ženu sa podieľame na psychofyzickej príprave na pôrod v ambulantných aj lôžkových zdravotníckych zariadeniach, kde spolupracujeme s certifikovanou pôrodnou asistentkou, ktorá takýto kurz vedie. Vo vzdelávaní v tomto odbore jednou z metód je e-learning, ktorý chceme využívať pri príprave budúcich pôrodných asistentiek prostredníctvom riešeného projektu KEGA

(projekt č. 004PU-4/2011) s názvom „Multimediálne technológie v príprave pôrodných asistentiek“. Projekt je zameraný na inováciu obsahu odbornej teoretickej a praktickej prípravy pôrodných asistentiek prostredníctvom využitia multimediálnych technológií, e-learningu a podpory dištančného vzdelávania. Prostredníctvom multimediálnych technológií a e-learningu zabezpečíme on-line prístup študentov, v počítačovej príprave, k takým informáciám, ktoré nie je možné realizovať v bežných laboratórnych podmienkach. Prostredníctvom elektronických výučbových materiálov, vo forme odborných modulov, sprístupníme budúcim pôrodným asistentkám moderné poznatky z oblasti fyziológie a patológie tehotenstva, pôrodu, šestonedelia a neonatologickej starostlivosti. Podobný e-learningový modul, ale v anglickom jazyku, pripravujeme aj v rámci riešenia celouniverzitného projektu v Operačnom programe vzdelávanie OPV-2009/1.2-/01-SORO s názvom Otvorenie vzdelávacieho priestoru PU vytvorením cudzojazyčnej ponuky študijných programov v e-learningu. Spoluprácou v tomto projekte sa usilujeme o vytvorenie vzdelávacieho priestoru pre zahraničných záujemcov o štúdium v pôrodnej asistencii.

PhDr. Silvia Žultáková, PhD.

PhDr. Ľubica Rybárová, PhD.

Foto: archív Katedry pôrodnej asistencie FZO PU

Študentka na odbornej stáži na partnerskom pracovisku FN Hradec Králové, Gynekologicko – porodnická klinika

Katedra pôrodnej asistencie pripravuje študentov na výkon povolania pôrodnej asistentky. Je to výnimočné povolanie. Príchod dieťaťa je nepochybne najväčšou udalosťou v živote každej ženy, ale aby to tak naozaj bolo, dôležitú úlohu tu zohráva práve pôrodná asistentka. Študijný program je náročný a koncipovaný v súlade so smernicami EÚ pre výkon regulovaných zdravotníckych povolaní. Jednou z najťažších získaných zručností v klinickej praxi je samostatné odvádzanie fyziologických pôrodov, ktorému predchádza zvládnutie vedomostí z pôrodnictva a pôrodnej asistencie. Pri klesajúcej pôrodnosti v súčasnej populácii je nadobúdanie práve tejto zručnosti čoraz ťažšie. Praktické zručnosti môžu študenti získavať aj prostredníctvom odborných stáží, v rámci programu LL-ERASMUS v nemocniciach v zahraničí, kde si študenti overia nadobudnuté zručnosti a získajú také, ktoré nemali možnosť získať na domácom školiacom pracovisku.

Na **Kurze laktačného poradenstva** majú študenti možnosť získať certifikát laktačnej poradkyne a vykonávať odborné poradenstvo dojčiacim matkám.

Študenti – predmet Psychofyzická príprava na pôrod

Rozvoj a výskum

Na Fakulte športu PU v Prešove má bohatú tradíciu **Študentská vedecká konferencia vo vedách o športe**. Tohto roku fakulta organizuje už 17. celoslovenské kolo tejto konferencie.

V rámci **rozvojových aktivít** v roku 2009 fakulta podala, v spolupráci s Fakultou telesnej výchovy Rzeszowskej univerzity v Rzeszowe, projekt na zimné výcvikové kurzy, v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja, programu cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika, pod názvom „Teoreticko-metodologické školenie študentov vysokých škôl v rámci zimných pohybových aktivít“.

V roku 2010 sa podarilo Fakulte športu získať finančné prostriedky z MŠVVŠ SR na výstavbu multifunkčného ihriska s umelou trávou. V októbri 2010 sa podarilo, za podpory vedenia PU, slávnostne otvoriť multifunkčné ihrisko pri Športovej hale PU.

V rámci **výskumných aktivít** si fakulta udržuje relatívne vysoký trend zapojenia tvorivých pracovníkov do projektov Vedeckej grantovej agentúry MŠVVŠ SR a SAV (VEGA) a Kultúrnej a edukačnej grantovej agentúry MŠVVŠ SR (KEGA). Za posledné štyri roky získala fakulta len z týchto projektov externú finančnú dotáciu v priemere 45 000 eur. Práve príjmy z projektov VEGA a KEGA sú jedným z dôvodov relatívne úspešného výsledku fakulty v hodnotení vysokých škôl a fakúlt agentúrou ARRA v roku 2009, keď sa fakulta umiestnila, v rámci pedagogických vied, na 3. mieste. Súčasťou výskumných aktivít fakulty je organizácia úzko špecializovanej **medzinárodnej konferencie – jedinečnej na Slovensku, pod názvom „Diagnostika v športe“**, na ktorej sa zúčastnilo množstvo odborníkov zo Slovenska, Česka a Poľska.

Fakulta sa zapojila v rámci partnerstva do zahraničného projektu „Aktywność na całe życie“ Poľsko-Słowacka platforma kultury fizycznej i promocji zdrowia studentów 2007-2013 PL-SK/KAR/IPP/I/49 2009-2010. V rámci projektu bola sprístupnená internetová stránka, vytvorená špeciálne pre túto výskumnú úlohu. Fakulta športu PU, na základe poznatkov z vedeckého výskumu, pomáha pri diagnostike tréňovanosti v jednotlivých športových odvetviach.

Športové aktivity a činnosti

Na pôde Fakulty športu pôsobí poradný orgán rektora PU v Prešove, Rada športu Prešovskej univerzity. Koordinuje športovú činnosť všetkých športových subjektov na Prešovskej univerzite v Prešove. Medzi ne patria extraligové kluby basketbalu a volejbalu, klub technických športov a Telovýchovná jednota Slávia PU Prešov. Telovýchovná jednota Slávia PU Prešov má bohatú športovú históriu. Bola založená v roku 1953 a združuje ľudí s pozitívnym vzťahom k telesnej výchove a športu.

Predsedom telovýchovnej jednoty je doc. PaedDr. Pavel Ružbarský, PhD. V súčasnosti jej členskú základňu tvorí viac ako 300 športovcov. Viacerí z nich sú reprezentantmi Slovenskej republiky a úspešnými účastníkmi majstrovstiev Európy či majstrovstiev sveta. Telovýchovná jednota Slávia PU Prešov ponúka stu-

Zlaňovanie v rámci výcviku

dentom športové vyžitie v týchto oddieloch a kluboch: atletika, judo, hádzaná, lyžovanie, plávanie, šach, športová gymnastika, taekwon-do, speed bedminton, tenis, vodné pólo a volejbal. Osem spomínaných klubov vedú učitelia Fakulty športu PU. Popri pravidelnej činnosti organizujú oddiely množstvo každoročne sa opakujúcich športových podujatí. Napr. Memoriál Štefana Stanislava v skoku do výšky, Maratónska štafeta vysokoškolákov, Atletická veteraniáda, Dvojmiľový beh, Gymnastický viacboj, Otvorené univerzitné preteky a Majstrovstvá vysokoškolákov východoslovenského regiónu v športovom aerobiku. Nemožno nespomenúť Prešov cup vo vodnom póle, Memoriál Alfréda Rochlitzu v šachu, Turnaj akademikov v šachu, Tenisový turnaj o pohár dekana Fakulty športu PU v Prešove, Speed bedminton PU REGIONAL CUP Prešov a Medzinárodný hádzanársky turnaj žien.

Druhým športovým klubom, ktorého štatutárnym zástupcom je jeden z pedagógov Fakulty športu, je Klub technických športov. Predsedom tohto klubu, ktorý sa špecializuje na zimné a letné technické športy (letný biatlon, zimný biatlon, potápanie, športová streľba zo vzduchovej pištole a pušky, je PaedDr. Ľubomír Paučír. Tretím zo štyroch univerzitných klubov je Basketbalový klub PU Bemako Prešov, ktorého Klub je účastníkom basketbalovej extraligy žien a vlaňajší vicemajster slovenskej extraligy.

Najatraktívnejšie aktivity, ktoré ponúka Fakulta športu, sú kurzy. Povinné kurzy musia absolvovať v rámci štúdia budúci telocvikári a tréneri. Zimné výcvikové kurzy sú zamerané na zdokonalenie lyžiarskych zručností alebo na metodiku lyžovania – študenti sa učia ako naučiť lyžovať. Kurz vysokohorskej turistiky zahŕňa aj zlaňovanie a pohyb vo vysokohorskom teréne, kurz vodnej turistiky zasa znamená splavovanie rieky Tisa.

doc. PaedDr. Viera Bebčáková, PhD.

doc. PaedDr. Pavel Ružbarský, PhD.

PaedDr. Iveta Boržíková, PhD.

PaedDr. Juraj Mihalčín, PhD.

PaedDr. Marcel Nemec, PhD.

Mgr. Patrik Durkáč, PhD.

Foto: archív FS PU v Prešove

doc. MUDr. Eva Kovalová, PhD.

Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove

Fyzioterapeut a dentálny hygienik sú atraktívne povolania

Nie každý má to šťastie vymyslieť a dokázať vo svojom pracovnom živote niečo, čo zmení jeho vlastný život, ale aj život iných. O vedení našej fakulty sa to povedať dá. Vznik Fakulty zdravotníckych odborov (FZO)

Prešovskej univerzity (PU) v Prešove, pod vedením prof. PhDr. Anny Eliašovej, PhD., začal meniť život stovkám ľudí, ktorí tu študovali a študujú. Ako lektori sme dokázali dosiahnuť nielen svoj vrchol slávy, ale pritom zmeniť mnohým život tak, ako si to vysnivali. Naším cieľom bolo predovšetkým zvýšiť ich kvalifikáciu. Z jednoduchých sestričiek sa stali sestry špecialistky, pôrodné asistentky, záchranári, rozšírili si svoje poznatky, a tým dostali aj nové kompetencie, širšie uplatnenie. Povolania fyzioterapeut, dentálny hygie-

nik sú na Slovensku ojedinelé, zvyšujú počet špecializovaných odborníkov. Poskytujú nové možnosti liečby a prevencie, vychovávajú klientov k zdraviu, k zdravému životnému štýlu. Všetky tieto odbory sú nevyhnutné v dnešnom rýchlom živote a že sú atraktívne, o tom svedčí aj veľký záujem o štúdium. Vznikli ako nutnosť, potreba z praxe. Pomáhajú riešiť nové problémy. Ostal nám ešte jeden cieľ, a to dokázať zmeniť k lepšiemu profesionálne správanie sa tých, medzi ktorých sa naši študenti dostávajú po ukončení štúdia. To je úlohou všetkých našich vyučujúcich a záleží iba od ich schopností a kreativity, ako to zrealizovať. Byť dobrým, znamená, robiť všetko preto, aby som bol ešte lepším.

doc. MUDr. Eva Kovalová, PhD.

Foto: archív FZO PU v Prešove

Učia škôlkarov dentálnej hygieny, dokážu bieliť zuby

Čo by si mal každý študent odnieť do života je, okrem odborných vedomostí, naučiť sa, ako podnikáť, čo je to marketing, manažment, ako predáť svoju prácu, ako byť dobrým na pracovnom trhu. Hoci sa nám nechcelo, zapojili sme sa do mnohých aktivít, a tak sme sa mnohému naučili, získali sme nové kontakty, otvoril sa nám svet, máme nových priateľov. Zahraničné aktivity nám prinášajú nové priateľstvá a skúsenosti, ktoré sú veľmi drahé, my za to platíme iba symbolickú cenu. Najčastejšie sú to pobyty v Amsterdame, v Hradci Králové a v tomto roku idú naši spolužiaci do Austrálie a do Nemecka. Každoročne, už 5 rokov, organizujeme Medzinárodný týždeň prevencie a dentálnej hygieny. Prednášky si pripravujeme sami, naši učitelia nás iba pozitívne kritizujú. Naučili sme sa vystupovať pred spolužiakmi, ale aj pred našimi zahraničnými pedagógmi. To je škola pre praktický život. Dôležitá je aj účasť našich učiteľov na zahraničných klinikách, kde prezentujú to, čo nás učia a majú možnosť preveriť si, čo je vo svete nové. Začali sme písať vlastný časopis, tvoríme si svoju webovú stránku, realizujeme preventívny program Zdravý úsmev tak, že chodíme každý piatok do základných a materských škôl, kde učíme deti ako sa majú správne starať o svoje zuby, aby ich neboleli, aby nemuseli platiť za ošetrovanie a mali krásny úsmev. Radíme v materských centrách, pozývame deti a ich rodičov na našu kliniku. Pripravili sme dentálnohygienické ambulancie, kde ponúkame poradenstvo, preventívne ošetrovanie zubov v boji proti zubnému kazu a parodontitíde, vieme aj bieliť zuby. Pripravujeme projekty spolupráce medzi jednotlivými odbormi a fakultami.

Dokážeme sa s deťmi hrať a pritom ich učiť ako sa starať o vlastné zuby

Michal Ferko a študenti 1. ročníka dentálnej hygieny.

Fyzioterapia a pohybový systém

Katedra fyzioterapie vznikala v roku 2004 po získaní akreditácie na realizáciu štúdia v bakalárskej forme. V akademickom roku 2007/2008 Prešovská univerzita (PU) v Prešove získala akreditáciu na magisterský študijný program a právo udeľovať akademický titul magister fyzioterapie. V súčasnosti máme oprávnenie vykonávať aj rigorózne konanie v tomto odbore. Katedra fyzioterapie zabezpečuje teoretickú, praktickú a klinic-

kú výučbu odborných predmetov v študijnom odbore. Vysokú kvalitu vzdelávania sa snažíme zabezpečiť spolupracou s erudovanými odborníkmi nielen zo Slovenskej republiky, ale aj z renomovaných univerzít z Poľskej republiky, Českej republiky a Ukrajiny. V rámci celoživotného vzdelávania katedra organizuje odborné kurzy a semináre, pod vedením uznávaných odborníkov z oblasti fyzioterapie. Študenti absolvujú mnoho exkurzií

organizovaných na katedre, napr. v soľnej bani vo Wieliczke v Poľskej republike, v Národnom rehabilitačnom centre v Kováčovej, soľnej jaskyni na Solivare a mnohé ďalšie. Katedra spolupracuje s Občianskym združením Barlička, Materskou školou na Hviezdoslavovej ulici či Slovenským zväzom sclerosis multiplex.

Vedecké zameranie pracovníkov katedry je orientované na diagnostiku a terapiu funkčných porúch pohybového systému. V súčasnosti

(pokračovanie na ďalšej strane)

ti pracovníci katedry riešia dva výskumné projekty. V spolupráci s Fakultou športu je realizovaný projekt VEGA „Štruktúra faktorov telesného a pohybového stavu športujúcej a nešportujúcej populácie“ a v spolupráci s katedrou dentálnej hygieny projekt „Ergonómia práce a jej vplyv na rast kvality života a spoločenskej praxe“. V rámci plnenia úloh projektu na katedre boli zriadené dve laboratória: Laboratórium fyzioterapeutickej diagnostiky a Laboratórium fyzioterapeutickej terapie. Študentské a učiteľské mobility či stáže, v rámci projektu ERASMUS, patria medzi atraktívne aktivity, o ktoré je záujem ako zo strany študentov, tak aj zo strany pedagógov.

A to na Zdravotne-sociálni fakulte Jihočeské univerzity v Českých Budejovicích, na Śląskim Uniwersytecie Medycznym v Katowicach či v zdravotníckom zariadení Uniklinikum Gustav Carus v nemeckých Drážďanoch. Môžeme tiež spomenúť mobility odborných asistentov na Debrecínskej univerzite v Maďarsku, či Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej v Poľskej republike. Keďže katedra nemá vlastné klinické pracovisko, študenti si osvojujú manuálne zručnosti na miestnych, ale aj vzdialenejších zmluvných pracoviskách. K našim špecializovaným kúpeľným pracoviskám patria Kúpele Vyšné Ružbachy a Bardejovské kúpele. Počas celého

ho štúdia sa snažíme v študentoch podporovať samostatnosť, zodpovednosť, komunikatívnosť a erudovaný prístup. Na našom pracovisku, v rámci Fakulty zdravotníckych odborov, študenti v dvoch odborných učebniach a laboratóriách odborne vyšetrí a následne stanoví a aplikujú adekvátnu liečbu, ktorá zahŕňa kinezioterapiu, fyzikálnu terapiu (elektroterapiu, mechanoterapiu, fototerapiu, termoterapiu) a edukáciu, v rámci ergonómie práce, školy chrbta a autoterapie.

Mgr. Wioletta Mikuľáková, PhD.

PhDr. Petra Homzová

Mgr. Eva Labunová

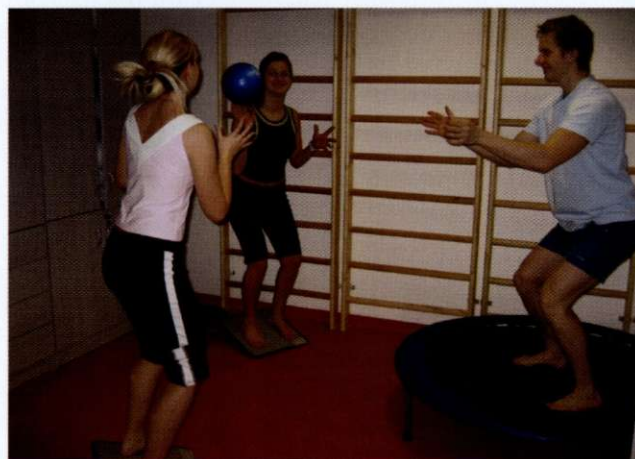
Mgr. Pavol Nechvátal

Foto: archív Katedry fyzioterapie FZO PU v Prešove

Dominuje prevencia

Zdravotná starostlivosť predpokladá nielen odborné vedomosti a schopnosti, ale aj aktivitu a tvorivosť zdravotníckych pracovníkov. S výchovou k zdraviu začíname v materských školách a realizáciou programov Evička a deti, Zdravý úsmev a Žíme zdravo sa snažíme u našich najmenších vytvárať pozitívny vzťah k ochrane a podpore zdravia. Aktivity v základných školách orientujeme na prevenciu závislostí, pokračujeme v programe prevencie zubného kazu a v spolupráci s MsÚ v Prešove participujeme na projekte „Žíme zdravo“, ktorý usiluje o propagáciu zdravého životného štýlu. V spolupráci so Špeciálnou základnou školou v Malom Slivníku, pod záštitou predsedu vlády SR a MPSVR SR, sa aktívne zúčastňujeme akcie Integrácia – Slnko svieti pre všetky deti rovnako. V rámci prevencie onkologických ochorení majú študenti stredných škôl možnosť dozvedieť sa dôležité informácie o nádorových ochoreniach prsníkov a semenníkov a na zaujímavých modeloch prakticky nacvičiť metódy samovyšetovania. Na akademickej pôde univerzity prezentovali študenti katedry ošetrovateľstva svoje vedomosti a zručnosti počas podujatí Deň učiteľov netradične a Dni zdravia na internáte. Akcie boli zamerané na prevenciu civilizačných ochorení. Študenti a zamestnanci PU v Prešove mali možnosť overiť si hodnoty TK, BMI, cholesterolu a tuku v tele. Organizovanie Študentskej kvapky krvi na našej fakulte sa už stalo tradíciou. V rámci Týždňa vedy a techniky a Dňa otvorených dverí, kolegom z iných študijných odborov našej fakulty, širokej verejnosti a predovšetkým záujemcom o štúdium ošetrovateľstva, predviedli naši študenti aktivity, projekty a využitie výdobytkov vedy a techniky v práci sestry. S pozitívnym ohlasom sa stretla ponuka pobudnúť v odborných učebniach v čase prebiehajúcej výučby. Nezabúdame ani na širokú verejnosť. Zúčastnili sme sa akcií celoslovenského charakteru, ako napr. „Na kolesách proti rakovine“ a „Beh Terryho Foxa“. Každoročne participujeme na „Dni narcisov“. Pod záštitou Ligy proti rakovine a v spolupráci s klubom Venuša v Prešove, naši študenti svojou aktívnou účasťou podporujú kampaň, ktorej cieľom je priniesť problematiku boja proti rakovine, aj pravdu o súčasnom postave-

ní onkologicky chorých na Slovensku, bližšie k ľuďom, prehĺbiť vo verejnosti záujem o riešenie problematiky nádorových ochorení a získať peňažné prostriedky na podporu výskumných projektov, nákup prístrojového vybavenia, publikačnú činnosť a programy určené onkologickým pacientom. Široko bola zameraná aj problematika „Týždňa boja proti onkologickým ochoreniam“. S veľkou odozvou sa stretla edukačná kampaň Europacolon, ktorá propagovala prevenciu ochorení hrubého čreva. Meraním hladiny glykémie v krvi monitorovali naši študenti zdravie pracovníkov Daňových úradov. Podpore duševného zdravia a pomoci ľuďom s psychickými problémami je venovaný „Deň nezabudiek“. V spolupráci so Slovenským rozhlasom, Rádiom Regina, sme participovali na reláciách venovaných drogovým závislostiam, nádorovým ochoreniam a prevencii zubného kazu u detí. Pedagógovia

a študenti katedry sa aktívne zúčastňujú na konferenciách, odborných sympóziách, ŠVOČ a odborných seminároch. Z najvýznamnejších podujatí zameraných na prevenciu a podporu zdravia uvádzame medzinárodnú konferenciu Quo vadis zdravotníci? a Slovensko-britské geriatrické sympóziu Quo vadis preventívna medicína.

Mgr. Drahomíra Balková, PhDr. Alena Longauerová, PhD.

Foto: archív Katedry ošetrovateľstva FZO PU

Pripravujú zdravotníckych záchranárov

Urgentná zdravotná starostlivosť si v poslednom desaťročí vydobyla samostatné postavenie v hierarchii systému poskytovania zdravotnej starostlivosti. Tento odbor bol akreditovaný na Fakulte zdravotníckych odborov (FZO) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove v roku 2005 ako piaty zo študijných odborov. Študijný program, profilujúci budúcich zdravotníckych záchranárov, poskytuje záujemcom vzdelávanie v trojročnom bakalárskom programe v dennej a externej forme.

Povolanie zdravotníckeho záchranára je špecifické nárokom kladenými na uchádzačov o štúdium, ktorí okrem potrebných odborných, teoretických vedomostí musia preukázať aj dostatočnú telesnú zdatnosť a psychickú odolnosť.

Nosné témy jadra vedomostí študijného odboru Urgentná zdravotná starostlivosť sú viazané na teóriu a prax v prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti. Sú v nich syntetizované poznatky z predklinických, klinických a spoločensko-behaviorálnych disciplín, ktoré napomôžu študentom získať vedomosti a zručnosti umožňujúce budovať profesionálny a osobnostný profil zdravotníckeho záchranára.

Súčasťou praktickej výučby je účasť na rôznych výcvikoch, taktických súčinnostných cvičeniach a špecializovaných kurzoch, v rámci ktorých študenti spolupracujú s pracovníkmi jednotlivých zložiek Integrovaného záchranného systému, napr. s Horskou záchrannou službou, Vodnou záchrannou službou, Vrtuľníkovou záchrannou zdravotnou službou, či s Hasičským záchranným zborom.

Pri príprave študentov na profesiu zdravotníckeho záchranára Fakulta zdravotníckych odborov úzko spolupracuje s výučbovými zariadeniami, ktoré vznikli ako nevyhnutná požiadavka na realizáciu klinickej odbornej praxe, v rámci akreditovaného študijného programu. Významné postavenie medzi nimi majú kliniky Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana v Prešove a stanice záchrannej zdravotnej služby vybraných poskytovateľov.

Študenti Urgentnej zdravotnej starostlivosti v akcii

Výučba každého z predmetov študijného programu je zabezpečená kvalifikovanými pedagógmi a skúsenými odborníkmi z praxe. Prostredníctvom programu ERASMUS si študenti účastou na odborných zahraničných stážach partnerských inštitúcií, napr. v Poľsku a Českej republike môžu prehĺbiť získané teoretické vedomosti a praktické zručnosti, s prihliadnutím na špecifiká daného pracoviska, súčasne sa oboznamujú so systémom a princípmi fungovania integrovaného záchranného systému daného štátu.

Študenti odboru urgentnej zdravotnej starostlivosti zabezpečujú zdravotnícky dohľad na rôznych verejných akciách a podujatiach, napr. Integrácia – slnko svieti pre všetky deti, Športové všeličo, Šarišský cyklomaratón, memoriál MUDr. Harineka, zdravotnícke hliadky pri príležitosti Dňa študentov, a pod.

Dôležitým prvkom je aj výučba laickej prvej pomoci, ktorá podnecuje potrebné presvedčenie ľudí reagovať a meniť svoje správanie sa. Študenti a vysokoškolskí pedagógovia realizujú výučbu laickej prvej pomoci pri organizácii Dňa záchrany v Prešove, v materských centrách, v Spojenej internátnej škole, v Akadémii ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši a na mnohých základných a stredných školách. Túto aktivitu sme schopní zabezpečiť na požiadanie akejkoľvek školy.

Napriek krátkej dobe existencie tejto katedry na Fakulte zdravotníckych odborov sa môžeme pochváliť aj úspechmi na rôznych národných a medzinárodných súťažiach v poskytovaní prednemocničnej neodkladnej zdravotnej starostlivosti, napr. v Rokytniciach – Záchranári, Ostrave – Den prvej pomoci, Kladne – Až na dno, Slovenskom raji, na Orave, vo Vrátni, Smoleniciach a ďalších, kde naši študenti preukázali svoje vedomosti a zručnosti.

Neoddeliteľnou súčasťou našej práce je aj vedecko-výskumná činnosť. V uplynulom období Katedra urgentnej zdravotnej starostlivosti participovala na riešení grantu Vedeckej grantovej agentúry MŠVVŠ SR a Slovenskej akadémie vied zameraného na problematiku pohybovej výkonnosti, telesnej a funkčnej zdatnosti zdravotníckych záchranárov. Výsledky tvorivej práce pedagógov sa odzrkadľujú v publikačnej činnosti.

Pre všetkých záujemcov z radov širokej verejnosti pripravujeme každoročne, v rámci Týždňa vedy a techniky, prezentáciu nášho odboru formou Dňa otvorených dverí, kde sa účastníci majú možnosť bližšie sa oboznámiť s náročnou prácou zdravotníckeho záchranára.

PhDr. Beáta Kollárová, PhD.

PhDr. Daniela Rybárová, PhD.

Foto: archív Katedry urgentnej zdravotnej starostlivosti FZO PU

Riaditeľ UK PU v Prešove Ing. P. Haľko (prvý zľava) na jednej z akcií výtvarníkov

Akú funkciu plnia akademické knižnice? Prečo je ich existencia potrebná?

Akademická knižnica je knižnica vysokej školy, ktorá je v rámci svojho zamerania vedecko-informačným, bibliografickým, koordinačným a poradenským pracoviskom vysokej školy. Svoje knižnično-informačné služby poskytuje najmä učiteľom, vedeckým pracovníkom, doktorandom a študentom príslušnej vysokej školy. Okrem poskytovania zvyčajných knižnično-informačných služieb akademická knižnica plní aj dve jedinečné úlohy, ktoré žiadna z ostatných typov knižníc patriacich do knižničného systému SR neposkytuje:

- je pracoviskom bibliografickej registrácie záverečných a kvalifikačných prác vysokej školy, pričom záznamy následne zasiela do Centrálného registra záverečných prác SR (www.crzp.sk)
- je pracoviskom bibliografickej registrácie publikačnej činnosti učiteľov, vedeckých pracovníkov a doktorandov vysokej školy, pričom záznamy následne zasiela do Centrálného registra evidencie publikačnej činnosti SR (www.crep.sk)

Aké je zameranie služieb Univerzitnej knižnice Prešovskej univerzity (UK PU) v Prešove, v porovnaní s inými knižnicami v regióne, aké hlavné služby poskytujú a komu?

UK PU je jedinou akademickou knižnicou v Prešovskom kraji a s knižničným fondom vyše 300 000 exemplárov je v kraji druhou najväčšou (za ŠVK Prešov). Ako vyplýva z predošlej odpovede, svoje služby poskytujeme predovšetkým pedagógom a študentom Prešovskej univerzity na svojich 3 pracoviskách:

- UK1 - Centrálna knižnica
- UK2 - Knižnica Fakulty zdravotníckych odborov PU a Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU
- UK3 - Knižnica Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU

Medzi naše najvyužívané služby patria výpožičné a konzultačné služby. V porovnaní s ostatnými knižnicami v regióne naša knižnica (okrem bib-

liografickej registrácie publikačnej činnosti PU a záverečných prác PU) poskytuje v oveľa väčšej miere aj bibliograficko-informačné služby, čiže tzv. rešerše z domácich, ale najmä zahraničných plnotextových databáz. V súčasnosti pre našich čitateľov zabezpečujeme online prístup do 14 licencovaných informačných zdrojov (databázových centier), a to najmä vďaka participácii na projekte NISPEZ (Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku - prístup k elektronickým informačným zdrojom), ktorý z fondov EU zabezpečuje CVTI Bratislava: Web of Science, Essential Science Indicators, Current Contents Connect, Journal Citation Reports, Conference Proceedings, ScienceDirect, Scopus, Springer Link, Wiley Online Library, Gale Virtual Reference Library: Art, Art Museum Image Gallery, ProQuest Central, Knovel Library. Vďaka národnej licencií, ktorú zabezpečila Slovenská národná knižnica v Martine, využívame databázu EBSCO.

Ďalšou našou poskytovanou službou, ktorá nie je v portfóliu ostatných slovenských knižníc (vrátane akademických), je elektronické publikovanie, v rámci Digitálnej knižnice UK PU. Vďaka tejto aktivite sme vydali už vyše 220 elektronických publikácií našich učiteľov (najmä učebné texty a zborníky).

Ktoré udalosti, zmeny, počas posledných 4 rokov, boli v knižnici, z hľadiska poskytovania a komfortu pre čitateľov, najvýznamnejšie?

Najpozitívnejšou zmenou, ktorá sa udiala za posledné 4 roky, bolo v roku 2008 otvorenie novej študovne, s následnou rekonštrukciou ďalších priestorov centrálného pracoviska. Vďaka tomu sa zvýšil nielen počet študijných miest (takmer dvojnásobne), ale aj komfort a kvalita poskytovaných služieb. Nové priestory nám tiež umožnili vo väčšej miere organizovať aj rôzne podujatia (kultúrne, odborné, prezentačné...), a to bez výrazného zásahu do chodu centrálného pracoviska. V roku 2008 došlo aj k otvoreniu nových priestorov pracoviska UK3 - Knižnice GTF PU, ktoré výrazne skvalitnilo podmienky pre poskytovanie služieb. Rekonštrukciu nových priestorov a vybavenie knižnice

zabezpečilo Gréckokatolícke biskupstvo v Prešove, v ktorého budove knižnica pôsobí.

Z knihovníckeho hľadiska najvýraznejšími udalosťami bolo zavedenie Centrálného registra evidencie publikačnej činnosti SR a Centrálného registra záverečných prác SR. Išlo o iniciatívu MŠVVaŠ SR, na ktorú sme museli promptne reagovať a zabezpečiť dôsledné splnenie požiadaviek ministerstva, ktoré stanovilo aj legislatívne. Výrazné skvalitnenie bibliograficko-informačných služieb priniesol už spomínaný projekt NISPEZ. V nadväznosti na to sme pre našich čitateľov zabezpečili novú službu - vzdialený prístup k licencovaným databázam z mimouniverzitných počítačov, keďže licencované databázy sú bežne prístupné len z počítačov na PU. Táto služba (zabezpečovaná softvérom EZProxy, od r. 2011 HAN) umožnila našim čitateľom ich využívanie aj z domácich počítačov na základe autentifikácie v knižnično-informačnom systéme UK PU.

Ako sa Univerzitnej knižnice dotýka vývoj IT? Prejavilo sa to aj v systéme, možnostiach výpožičky publikácií?

Naša knižnica, vďaka grantu z Mellonovej nadácie (USA), ako jedna z prvých na Slovensku začala od roku 1996 používať na zabezpečenie služieb plne integrovaný automatizovaný knižnično-informačný systém. Ide o systém ALEPH, ktorý používa 10 z 10-tich najväčších akademických knižníc na svete. Tento systém neustále reaguje na aktuálny vývoj, a preto vyžaduje aj primeranú starostlivosť. Za posledné 4 roky sme ho už 3x upgradeovali na vyššiu verziu a 2x sme menili server za výkonnejší (naposledy v decembri minulého roka). Len vďaka tomuto systému dokážeme bez väčších problémov zabezpečovať najmä výpožičné služby, pričom online katalóg je už úplnou samozrejmosťou.

Využívali čitatelia rovnako Vaše služby počas uplynulých 4 rokov alebo sa počet čitateľov a výpožičiek znížil?

Počet našich čitateľov je závislý najmä od počtu študentov na PU, keďže ich počet za posledné 4 roky klesol o približne 2 000, klesol aj počet našich čitateľov o vyše 1 000 (nie každý študent PU je zároveň aj našim čitateľom). To však neznamená, že pokleslo využívanie našich služieb, práve naopak. Počet absenčných výpožičiek za posledné 4 roky kontinuálne stúpa. V roku 2010 sme mimo knižnicu požičali 95 008 dokumentov,

čo je o takmer 25 % viac, ako v roku 2007. Svedčí to jednak o neustále sa zvyšujúcej disciplíne čitateľov pri vracaní požičaných dokumentov a jednak o zväčšujúcom sa počte relevantných dokumentov vo fonde UK PU, ktorý je výsledkom vhodnej akvizičnej politiky UK PU.

Univerzitná knižnica a jej nová študovňa sú už niekoľko rokov nielen strediskom vzdelávania sa, ale aj kultúry...

Vďaka možnostiam, ktoré poskytujú nové priestory, sa UK PU stáva nielen vedecko-informačným, ale aj umelecko-kultúrnym centrom univerzity. Naša knižnica dokázala využiť umelecký potenciál univerzity a podporila aktivity pedagógov-umelcov, najmä hudobníkov, literátov a výtvarníkov, resp. ich študentov, ale aj ďalších umelcov z domova i zo zahraničia. K najaktívnejším patria doc. K. Medňanský, doc. I. Medňanská, prof. K. Horák, doc. M. Součková, Mgr. S. Pariláková, Mgr. J. Gavura, doc. D. Srvátko, doc. M. Tokár, akad. mal. P. Kocák, akad. mal. P. Kolisnyk, Dr. J. Bartko, Mgr. J. Ondo... Na realizácii podujatí sa okrem našich pedagógov podieľajú aj viacerí mimouniverzitní partneri, ako České centrum, Slovensko-český spolok v SR, LIC Bratislava, Anasoft Litera, Literárny klub - K. K. Bagala, Vydavateľstvo Portál, Knižnica P. O. Hviezdoslava v Prešove, OZ Slniečkovo, Prešovský hudobný spolok Súzvuk...

Aké plány má riaditeľ UK PU v Prešove v oblasti hlavných služieb knižnice a tiež čo sa týka kultúrnych podujatí?

V oblasti základných knižnično-informačných služieb by sme radi pokračovali v zvyšovaní ich kvality aj kvantity, čo je závislé predovšetkým od finančného zabezpečenia (najmä pri získavaní informačných zdrojov). Radi by sme tiež zvý-

šili využívanosť licencovaných informačných zdrojov našimi čitateľmi.

Okrem našich tradičných aktivít máme záujem, aby sa naša knižnica stala ďalším z partnerov projektu *Košice 2013: Európske hlavné mesto kultúry*, vďaka čomu by sme určite obohatili ponuku týchto podujatí pre našich čitateľov.

S riaditeľom UK PU v Prešove Ing. Petrom Haľkom sa zhovárala **Mgr. Kamila Urmaničová**

Foto: www.pulib.sk

PU má neobmedzenú akreditáciu pre rusínsky jazyk

Riaditeľka ÚRJJK PU doc. PhDr. Anna Plíšková, PhD. (vľavo)

Prešovská univerzita v Prešove je jedinou univerzitou v Slovenskej republike, na ktorej sa realizuje výučba akreditovaného študijného programu rusínsky jazyk a literatúra, gestorm ktororej je Ústav rusínskeho jazyka a kultúry (ÚRJJK PU).

ÚRJJK PU bol zriadený 1. marca 2008. Jeho základom sa stalo Oddelenie rusínskeho jazyka a kultúry, v rámci predchádzajúceho Ústavu národnostných štúdií a cudzích jazykov PU a Ústavu regionálnych a národnostných štúdií PU. Je vedecko-pedagogickým, výskumným, vývojovým a dokumentačným pracoviskom s celouniverzitnou pôsobnosťou. **Ako jediná inštitúcia svojho druhu v SR ústav bol a je vnímaný ako najvyššia vedecká inštitúcia pre výskum a vývoj normotvorby rusínskeho spisovného jazyka.**

ÚRJJK PU začal novú etapu rozvoja karpatorusinistiky získaním neobmedzenej akreditácie PU pre realizáciu ŠP rusínsky jazyk a literatúra v bakalárskej (2010) a magisterskej (2010) forme štúdia, v rámci ŠO Učiteľstvo akademických predmetov. **Odborné garancie pokrýva vlastnými silami**, pretože v roku 2010 bol po prvýkrát v histórii na území SR (na FF UK v Bratislave) habilitovaný **docent** v odbore slovanské jazyky a literatúry so zameraním na rusínsky jazyk, a to z ÚRJJK PU (A. Plíšková). Doterajšie odborné garancie ŠP na PU zastrešovali docenti z príbuzných vedných disciplín, predovšetkým slovakisti (F. Ruščák – FHPV, L. Sičáková – PdF), vďaka čomu PU tento ŠP mohla vôbec začať realizovať v r. 2005.

Zámerom ÚRJJK je pokračovať v realizácii učiteľského študijného programu rusínsky jazyk a literatúra v bakalárskej a postupne aj v magisterskej forme, a taktiež pokračovať v projekte určenom stredoškolskej mládeži *Deň otvorených dverí*. V roku 2010 sme pokračovali druhým ročníkom v realizácii projektu *Vedeckých seminárov karpatorusinistiky* (s mesačnou periodici-

tu) za účasti domácich (z PU) a zahraničných odborníkov na karpatorusinistiku (Torontská univerzita, Novosadská univerzita, UAM v Poznani). Súčasťou seminárov bola pravidelná prezentácia najnovšej karpatorusinistickej vedeckej, odbornej a beletristickej literatúry, ako aj vydanie zborníka štúdií *Studium Carpato-Ruthenorum – Štúdie z karpatorusinistiky 2010* (zostavovateľka K. Koporová). K úspešným projektom ÚRJJK PU sa zaradil 1. ročník trojtýždenného (14.6. – 4. 7. 2010) vzdelávacieho projektu *Studium Carpato-Ruthenorum 2010 – letná škola rusínskeho jazyka a kultúry* za účasti domácich a zahraničných lektorov a študentov (USA, Kanada, Rakúsko, Ukrajina).

ÚRJJK PU pripravuje už 2. ročník *Medzinárodná letná škola rusínskeho jazyka a kultúry*, ktorý sa bude konať 12. 6. – 3. 7. 2011.

ÚRJJK usporiadal 2. decembra 2010 vedecký seminár s medzinárodnou účasťou, pod názvom *Rusínsky spisovný jazyk na Slovensku 1995 – 2010 a súčasná rusínska literatúra* a vydal rovnomený zborník štúdií ako záverečie 3-ročného (2008 – 2010) riešenia vedecko-výskumného projektu v rámci VEGA – *Rusínsky spisovný jazyk na Slovensku: výskum a vývoj* (č. 1/0399/08).

Letná škola rusínskeho jazyka a kultúry 2010

Záujmom ÚRJJK PU je aj naďalej iniciatívne prispievať k rozvoju karpatorusinistiky v SR, ako aj v Európskej únii. Perspektívu jej rozvoja a možnosť nárastu počtu záujemcov o toto štúdium v budúcnosti vidíme v príprave **spoločného študijného programu** s univerzitami ponúkajúcimi štúdium rusínskeho jazyka a literatúry (Krakov, Nyíregyháza, Novi Sad).

Riaditeľka ÚRJJK PU v Prešove
doc. PhDr. Anna Plíšková, PhD.
Foto: archív ÚRJJK PU

Najväčším lákadlom pre študentov z Ázie je slovenský folklór

Ako sa zrodila myšlienka založiť Ústav ázijských štúdií a kto stál pri jej zrode?

Myšlienka sa zrodila počas návštevy delegácie Prešovskej univerzity v Taiwane, v roku 2007. Rektor PU v Prešove prof. RNDr. René Matlovič, PhD. tam podpísal Memorandum o spolupráci so Soochow University v Taipei a pri tejto príležitosti sa, za mojej účasti a tiež za účasti prof. PhDr. Milana Portika, PhD., dekana Pedagogickej fakulty PU, zrodila myšlienka založiť na PU Ústav ázijských štúdií, ktorý by okrem iných aktivít inicioval aktívnu spoluprácu PU s univerzitami v Taiwane a Japonsku, neskôr aj prípadne s univerzitami v ďalších ázijských krajinách. V súčasnosti má PU, okrem spomínaného Memoranda o spolupráci s univerzitou v Taiwane, podpísanú aj Dohodu o spolupráci s Daito Bunka University v Tokiu.

Hlavným poslaním ústavu je vytvoriť inštitucionálnu platformu pre vzdelávaciu, vedeckovýskumnú a interkultúrnu spoluprácu medzi stredoeurópskym a ázijským kultúrnym priestorom.

Ako využívajú študenti a pedagógovia PU odbornú mobilitu v ázijských univerzitných štruktúrach?

Študentka doktorandského štúdia PF Mgr. Alena Davidová sa zúčastnila dvojtyždenného študijného a koncertného pobytu (vystúpenia v sólovom speve) na Daito Bunka University v Tokiu a v súčasnosti je celý tento semester na študijnom pobyte na Soochow University v Taipei ďalšia doktorandska z PF PU Mgr. Ľubica Adamčíková. Prednáškové a študijné pobyty na oboch spomínaných univerzitách v Taiwane a Japonsku absolvovali aj štyria pedagógovia z Fakulty humanitných a prírodných vied (FHPV) a PF PU. V tomto roku je naplánovaný recipročný pobyt študentov a učiteľov PU a Soochow University v Taipei. Začiatkom júla prídu navštíviť Prešov 15 študenti a učители z Taiwanu a v novembri budú opäťovať túto návštevu študenti a učители PU.

Čo ponúka ÚÁŠ študentom z Ázie? Čo je predmetom ich záujmu, ktorý ich privádza do týchto končín?

Zdá sa, že najväčším lákadlom pre študentov z Ázie je slovenský folklór a tradičné ľudové umenie. Študentka z Taiwanu skúmala východoslovenský folklór a sama si osvojovala východoslovenské (predovšetkým šarišské) ľudové piesne a tance, študent doktorandského štúdia z Chuo University v Tokiu skúmal tradície a kultúru Rusínov a Ukrajincov. Okrem študentov prejavujú záujem o pobyt aj učители japonského jazyka z Japonska a v súčasnosti je na dvojročnom pobyte lektorka japonského jazyka Emiko Hiraoka. V tomto akademickom roku absolvovalo pod jej vedením základy japonského jazyka ako voliteľného predmetu v celouniverzitnej ponuke celkom 102 študentov z PU. Okrem toho táto lektorka vedie aj kurzy japončiny pre širokú verejnosť, ktoré sa organizujú priamo v priestoroch Ústavu ázijských štúdií PU na Exnárovej ul. 36 v Prešove.

Ktorý projekt s ázijskou univerzitou považujete za najúspešnejší?

Je veľmi ťažké vyzdvihnúť viac niektorý z realizovaných projektov, ale osobne si vo vedeckovýskumnej oblasti najviac vážim spoluprácu ústavu pri komparatívnom výskumnom projekte koordinovanom Soochow University v Taipei v minulom roku. Za veľmi zaujímavú považujem tiež spoluprácu s Daito Bunka University v Tokiu, s ktorou organizuje ústav spevácku súťaž študentov SAKURA-LIPKA. Študenti v nej navzájom súťažia v speve slovenských a japonských ľudových piesní a takouto jednoduchou a prirodzenou formou získavajú poznatky o kultúre a ľudovom umení dvoch vzdialených národov. Okrem spolupráce s univerzitami uznanie získal ústav aj od 1. Japonskej štátnej televíznej spoločnosti NTV, za spoluprácu pri príprave a nakrúcaní televízneho dokumentu o pamiatkach UNESCO na východnom Slovensku. Po premiére tohto dokumentu, v máji 2009, si japonskí televízni diváci vyžiadali ďalšie dve reprízy, a to sa pri takýchto typoch televíznych filmov nestáva tak často.

Japonská pohánková kuchyňa

Aké sú plány vedenia ÚÁŠ PU v Prešove?

V tomto roku plánujeme podpísať Dohodu o spolupráci so Soochow University v Taipei, v Taiwane a pretaviť tak doterajšie memorandum o spolupráci do ešte intenzívnejších a zmysluplnejších kontaktov s touto univerzitou. S Daito Bunka University v Tokiu začíname pripravovať ďalší ročník súťaže v speve japonských a slovenských piesní SAKURA-LIPKA, avšak vzhľadom na aktuálnu veľmi komplikovanú situáciu v Japonsku po tragickej živelní pohrome budeme musieť pravdepodobne aj korigovať niektoré pôvodné zámery a citlivo zohľadňovať konkrétne požiadavky nášho partnera v Japonsku. Chceme tiež pokračovať v gastronomicky orientovaných podujatiach zameraných na špecifiká jednotlivých ázijských jedál. Na jeseň plánujeme zorganizovať Týždeň malajzijskej kuchyne.

S riaditeľom ÚÁŠ PU
doc. PaedDr. Danielom Šimčíkom, PhD.
sa zhovárala Ing. Vladimíra Pohorelcová
Foto: archív Ústavu ázijských štúdií PU

Už štyri roky je tu s nami prvá študentská internetová televízia na Slovensku, ktorá vznikla práve na PU v Prešove. Za zrodom televízie a na jej čele stojí aj jej súčasný šéfredaktor Peter Dzurilla, študent Filozofickej fakulty PU.

Kameramanka študentskej televízie Mediálka TV

Ako si spomínate na začiatky televízie?

Mediálka TV bol projekt, nad ktorým som ja spolu s Viktoriou Doričovou začali premýšľať už v septembri 2007, čiže sa dá povedať, že s príchodom nového vedenia PU, no a k praktickej realizácii sme dospeli už v decembri 2007, kedy sme pripravili naše prvé vysielanie. Samozrejme, veľkú pomocnú ruku nám v tom čase podalo aj vedenie FF PU na čele s prof. PhDr. Rudolfom Dupkalom, CSc. V začiatkoch televízie sa na projekte podieľalo veľa dnes už mediálne známych ľudí, ako napríklad už spomínaná Viktória Doričová (TV Markíza), Dana Strculová (TV JOJ) či Vladimír Tomek (Rádio Prešov).

V súčasnosti má televízia medzi lokálnymi médiami veľmi dobré meno...

Ak mám pravdu povedať, táto televízia je o študentoch a pre študentov a tvoria ju len študenti. Od začiatku sme sa profilovali predovšetkým ako spravodajská televízia, aj keď v súčasnosti naše aktivity rozširujeme. Keď sa stretnem s niekým z profesionálnych médií, počúvam predovšetkým pozitívne ohlasy, ale aj obdiv, že študenti dokážu vytvoriť také profesionálne spravodajstvo.

Aké sú míľniky vašej televízie?

Za prvý míľnik môžeme považovať samotné založenie a jej prvé mesiace, kedy nám výrazne po technickej stránke pomáhal Marek Sokol, vtedajší pracovník Ústavu digitálnych kompetencií, ale aj Vladimír Jurek z Televízie JOJ, a s niekoľkými vecami, hlavne čo sa týka projektov, nám pomohla aj pani prorektorka Kovalčíková. Ďalším míľnikom bola udalosť, ktorá sa spája s výbuchom skladu toxických a nebezpečných látok v Prešove. Zhodou okolností sme boli na mieste úplne prví a mnohé z celoplošných televízií preberali práve naše zábery. Vtedy sme sa asi najviac dostali do povedomia novinárskej obce a kolegovia z iných médií sa k nám začali správať ako k rovnocenným.

Môžete zaručiť kvalifikovanosť a kvalitu Vašich ľudí?

Okrem toho, že nám výrazne pomáha náš odborný garant Doc. PhDr. Juraj Rusnák, CSc. a naša štatutárna zástupkyňa prof. PhDr. Daniela Slančová, CSc., pravidelne organizujeme pre našich študentov semináre s ľuďmi, ktorí aktívne pôsobia v mediálnom prostredí, naposledy sme mali seminár pred tromi týždňami s Jozefom Slivenským z televízie TA3. Rozprával našim redaktorom nielen o niektorých novinárskych zásadách, ale aj o praktických veciach, napr. o využívaní Zákona o slobodnom prístupe k informáciám. A samozrejme, neustálou praxou. Študentov posielame do terénu pripravovať si reportáže.

A čo vaše plány do budúcnosti?

Chceli by sme pripraviť druhé štúdio, v ktorom budeme môcť organizovať rôzne besedy na profesionálnej úrovni. Určite začneme intenzívnejšiu spoluprácu prostredníctvom mediálnej spoločnosti Lotos Plus, s ktorou sme nedávno podpísali zmluvu a našim divákovi tak ponúkneme ešte viac atraktívneho obsahu. Chceme si udržať vedúcu pozíciu na poli študentských televízií. Čo a ako bude ďalej, ukáže však len čas, ja si však myslím, že už aj teraz, po štyroch rokoch, je Mediálka TV zapísaná na PU veľkými a nezmazateľnými písmenami.

Michal Urbán

Foto: www.medialkatv.sk

Víťazstvo v Rádiorallye PaF obhájilo a bodovalo znova

Internátne rozhlasové štúdio (IRŠ) Rádio PaF prešlo za posledné štyri roky mnohými významnými udalosťami. Z tých najdôležitejších, za akademický rok 2007/2008, spomeniem celoslovenskú súťaž Rádiorallye 2008 v Bratislave a akciu Majáles, ktorá sa konala 28. mája 2008. V ak. roku 2008/2009 Rádio PaF oslavovalo svoje 40. narodeniny a tiež sa zúčastnilo súťaže Rádiorallye 2009 v Nitre, kde sa stalo absolútnym víťazom celej súťaže.

V ďalšom akademickom roku sa uskutočnila rekonštrukcia priestorov, čo súvisí s ďalším ročníkom súťaže Rádiorallye 2010, ktorá sa tento rok konala práve na pôde Prešovskej univerzity a Rádia PaF a v ktorej Rádio PaF opäť získalo titul absolútneho víťaza celej súťaže. Poslednou veľkou akciou nášho IRŠ-ka, v tomto roku, bola 24-ka Rádia PaF. Najčerstvejšie sú ocenenia z Rádiorallye 2011, 24. – 27. marca, v Ružomberku. Rádio PaF získalo celkovo 8 diplomov v siedmich kategóriách.

Matúš Maruščák, vedúci IRŠ Rádio PaF

Foto: archív PaF

Akademický senát

Prešovskej univerzity v Prešove

Voľby členov Akademického senátu (AS) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove, na obdobie rokov 2011 – 2015, sa konali 29. marca 2011. Predsedníčkou AS PU sa na prvom zasadnutí nového senátu, 11. 4. 2011, stala PaedDr. Helena Galdunová, PhD. Jej podpredsedami sú, za pedagógov PhDr. Júlia Paračková, PhD. a za študentskú časť Mgr. Martin Angelovič.

Prvé zasadnutie nového AS PU v Prešove
Foto: AV štúdio CCKV PU

Predsedníčka AS PU v Prešove
PaedDr. Helena Galdunová, PhD. (druhá sprava)

Aktuálne zloženie AS PU v Prešove je takéto:

Predseda AS PU:

PaedDr. Helena Galdunová, PhD.

Podpredseda AS PU:

PhDr. Júlia Paračková, PhD.

Podpredseda AS PU:

Mgr. Martin Angelovič

Tajomník AS PU:

Dáša Mikolajová

Fakulta športu:

1. MUDr. Bibiána Štefanková, PhD.
2. doc. PaedDr. Marián Vojčík, PhD.
3. Bc. Jana Šarišská

Pravoslávna bohoslovecká fakulta:

1. PhDr. Tomáš Hangoni, PhD.
2. PhDr. Bohuslav Kuzyšin, PhD.
3. Kamil Roško

Fakulta manažmentu:

1. doc. Ing. arch. Václav Kohlmayer, PhD.
2. PhDr. Radovan Bačík, PhD.
3. Dáša Mikolajová

Pedagogická fakulta:

1. prof. PhDr. Zuzana Stanislavová, CSc.
2. doc. RNDr. Iveta Scholtzová, PhD.
3. Bc. Anna Sokolová

Filozofická fakulta:

1. doc. Dušan Srvátka, akad. mal.
2. PhDr. Júlia Paračková, PhD.
3. Peter Kulan

Gréckokatolícka teologická fakulta:

1. doc. ThDr. Marek Petro, PhD.
2. ThDr. PaedDr. Monika Slodičková, PhD.
3. Mgr. Petra Andrejčáková

Fakulta humanitných a prírodných vied:

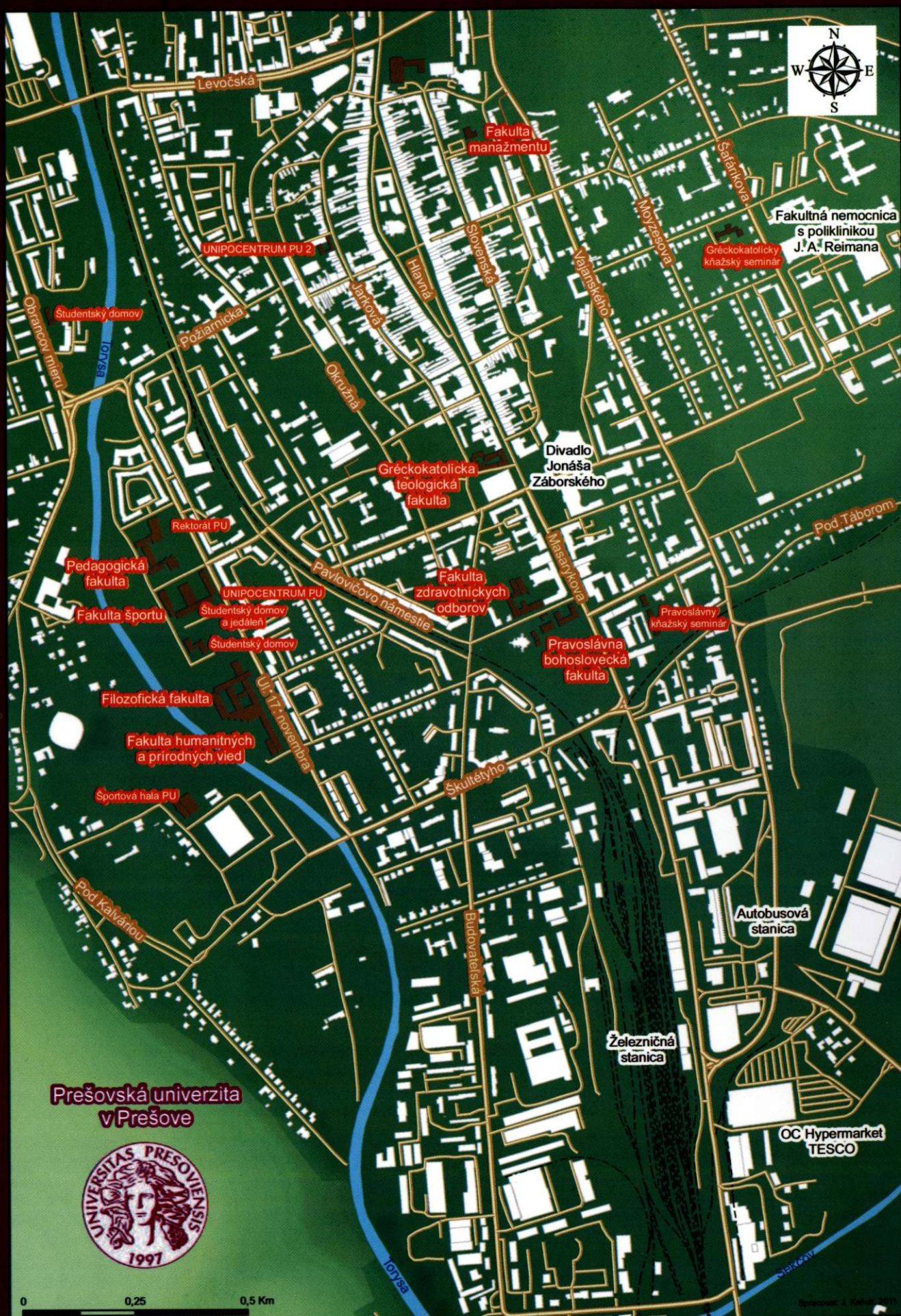
1. prof. RNDr. Robert Ištók, PhD.
2. PhDr. Juraj Daňo, PhD.
3. Mgr. Martin Angelovič

Fakulta zdravotníckych odborov:

1. PaedDr. Helena Galdunová, PhD.
2. PhDr. Alena Longauerová, PhD.
3. Peter Zamborský

Celouniverzitné pracovisko:

1. RNDr. František Franko, PhD.
2. Mgr. Michaela Sepešiová
3. Veronika Sopková

ISSN 1337-9208

0 2

9 771337 920002

www.unipo.sk

www.univerzitne.info